

ORGANIC CONTROL SYSTEM

Standardi organske proizvodnje i primenjene mere kontrole

PRIVATNI STANDARD*

Verzija 6

Datum verzije: 08.07.2021.

Kod: BIO-162

*OCS je priznat u svrhu ekvivalentnosti u skladu sa članom 33, stav 3 Uredbe Saveta (EZ) br. 834/2007. Ovaj standard je ekvivalentan sa Uredbom Saveta (EZ) br. 834/2007 i primenjuje se na kategorije proizvoda A, B, D I E.

Obim

Ovaj standard primenjuje se na sledeće poljoprivredne proizvode kada se takvi proizvodi stavljaju na tržište ili su namenjeni za stavljanje na tržište Evropske unije:

- Kategorija A: neprerađeni biljni proizvodi,
- Kategorija B: žive životinje ili neprerađeni proizvodi životinjskog porekla
- Kategorija D: prerađeni poljoprivredni proizvodi za upotrebu kao hrana
- Kategorija E: prerađeni poljoprivredni proizvodi koji se koriste kao hrana za životinje

Ovaj standard primenjuje se na bilo kojeg operatora uključenog u organsku proizvodnju, u bilo kojoj fazi proizvodnje, pripreme i distribucije gore navedenih proizvoda.

Sadržaj

PREDMET I SADRŽINA STANDARDA	5
DEFINICIJE	5
CILJEVI, NAČELA I PRINCIPI ORGANSKE PROIZVODNJE	9
PRAVILA ORGANSKE PROIZVODNJE	11
OPŠTA PRAVILA ORGANSKE PROIZVODNJE	11
PRAVILA PRIMARNE ORGANSKE PROIZVODNJE – PARALELNA PROIZVODNJA	12
PRAVILA ORGANSKE BILJNE PROIZVODNJE	13
<i>Održavanje polodnosti zemljišta</i>	13
<i>Zaštita</i>	14
<i>Reproduktivni materijal</i>	14
<i>Mehanizacija</i>	15
PRAVILA SAKUPLJANJA DIVLJIH VRSTA IZ PRIRODNIH STANIŠTA	15
PRAVILA ZA PROIZVODNJU PEČURAKA	16
PRAVILA ORGANSKE STOČARSKE PROIZVODNJE	16
<i>Poreklo životinja</i>	17
<i>Postupanje sa životinjama koje su nabavljene sa drugih farmi</i>	17
<i>Pravila za uzgoj i uslovi držanja</i>	18
<i>Pravila razmnožavanja</i>	22
<i>Ishrana</i>	22
<i>Prevenција bolesti i lečenje</i>	24
<i>Čišćenje, dezinfekcija i zaštita od štetočina</i>	26
PROIZVODI I SUPSTANCE KOJI SE MOGU KORISTITI U ORGANSKOJ PROIZVODNJI	26
KONVERZIJA.....	27
PRAVILA U PRERADI HRANE	29
PRAVILA U PROIZVODNJI ORGANSKIH KVASACA.....	30
PRAVILA U PROIZVODNJI HRANE ZA ŽIVOTINJE	31
IZUZEĆA OD PRAVILA	31
<i>Paralelna proizvodnja</i>	31
<i>Upotreba reproduktivnog materijala u biljnoj proizvodnji koji nije organski</i>	31
<i>Uvođenje konvencionalnih životinja</i>	33
<i>Upotreba konvencionalne stočne hrane biljnog i životinjskog porekla</i>	33
<i>Upotreba konvencionalnog pčelinjeg voska</i>	33
<i>Izuzeća u slučaju specifičnih problema</i>	33
<i>Izuzeća u slučaju vanrednih okolnosti</i>	33
<i>Izuzeća u preradi</i>	34
PAKOVANJE, TRANSPORT, PRIJEM I SKLADIŠTENJE ORGANSKIH PROIZVODA	35
OBELEŽAVANJE ORGANSKIH PROIZVODA	36
OZNAČAVANJE HRANE ZA ŽIVOTINJE.....	38
MERE KONTROLE I SERTIFIKACIJE	39
MERE KONTROLE	39
PRISTUP SISTEMU KONTROLE.....	41
PROGRAMI KONTROLE I PREUZIMANJE OBAVEZE OD STRANE OPERATORA	41
KONTROLA GRUPE OPERATORA U CILJU GRUPNE SERTIFIKACIJE	43
UČESTANOST KONTROLA I NAČIN VRŠENJA KONTROLE.....	44
POSEBNA PRAVILA ZA KONTROLU ORGANSKE BILJNE PROIZVODNJE I SAKUPLJANJE DIVLJIH BILJNIH VRSTA IZ PRIRODNIH STANIŠTA.....	46
POSEBNA PRAVILA ZA KONTROLU ORGANSKE STOČARSKE PROIZVODNJE	47
POSEBNA PRAVILA ZA KONTROLU ORGANSKOG PČELARSTVA	48

KONTROLA PROIZVODNJE ORGANSKE HRANE ZA ŽIVOTINJE	48
SERTIFIKAT	49
MERE U SLUČAJU NEUSAGLAŠENOSTI	49
RAZMENA INFORMACIJA, JAVNO DOSTUPNE INFORMACIJE I IZVEŠTAVANJE	50
UVOZ	51
SPECIFIČNI ZAHTEVI ZA KONTROLU UVOZA.....	52
ZAVRŠNE ODREDBE	52

Prilozi:

Prilog I: spisak dozvoljenih sredstava za ishranu bilja i oplemenjivača zemljišta u organskoj proizvodnji

Prilog II: spisak dozvoljenih sredstava za zaštitu bilja u organskoj proizvodnji

Prilog III: sastojci, aditivi i pomoćne supstance koje se koriste u preradi sirovina dobijenih metodama organske proizvodnje

Prilog IV: dozvoljeni sastojci poljoprivrednog porekla koji nisu proizvedeni metodama organske proizvodnje

Prilog V: OCS certifikacioni znak i broj

Prilog VI: model non-GMO deklaracije dobavljača

Prilog VII: Vrste za koje se utvrdi da su na raspolaganju dovoljne količine organskih semena/krtola i za veliki broj sorti

Prilog VIII: Hraniva za životinje

Prilog IX: Dodaci u proizvodnji hrane za životinje , proizvodi koji se mogu koristiti u ishrani životinja

Prilog X: Sredstva za čišćenje i dezinfekciju

Prilog XI: Minimalne unutrašnje i spoljašnje površine smeštajaza različite kategorije životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji

Prilog XII: Maksimalan dozvoljeni broj životinja po ha u organskoj stočarskoj proizvodnji

Prilog XIII: Model dopunske potvrde koja potvrđuje specifične karakteristike metoda proizvodnje

Član	Sadržina člana	EU referenca
PREDMET I SADRŽINA STANDARDA		
1	Ovim standardom uređuje se proizvodnja poljoprivrednih proizvoda metodama organske proizvodnje (u daljem tekstu: organska proizvodnja), ciljevi i načela organske proizvodnje, metode organske proizvodnje, kontrola i sertifikacija u organskoj proizvodnji, prerada, obeležavanje, skladištenje, prevoz, promet, uvoz i izvoz organskih proizvoda, kao i druga pitanja od značaja za organsku proizvodnju.	834/2007 Član 1
2	<p>Odredbe ovog standarda primenjuju se na proizvode koji potiču iz svih faza organske proizvodnje, kada su ti proizvodi namenjeni prometu (u daljem tekstu: proizvodi organske proizvodnje), i to:</p> <p>a) primarne poljoprivredne proizvode,</p> <p>b) prerađene poljoprivredne proizvode koji se koriste kao hrana,</p> <p>c) hranu za životinje.</p> <p>Proizvodi dobijeni lovom divljih životinja i ribolovom <i>ne smatraju</i> se proizvodima organske proizvodnje.</p> <p>Ovaj standard se ne odnosi na životinjske vrste drugačije od onih iz člana 21.</p> <p>Ovaj standard se primenjuje i na kvasce koji se koriste kao hrana ili hrana za životinje.</p> <p>Odredbe ovog standarda primenjuju se na sve operatore uključene u bilo koju fazu organske proizvodnje, pripreme i distribucije proizvoda navedenih u prvom pasusu ovog člana.</p> <p>Ovaj standard se primenjuje ne dovodeći u pitanje druge nacionalne propise koji su u skladu sa zakonodavstvom Zajednice koje se odnosi na proizvode navedene u ovom članu, kao što su propisi kojima se uređuju proizvodnja, priprema, prodaja, označavanje i kontrola, uključujući i zakonodavstvo o prehrambenim proizvodima i ishrani životinja.</p>	834/2007 Član 1
3	<p>Ovim standardom bliže se propisuju uslovi koje treba da ispuni OCS kao kontrolna organizacija za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji, metode organske biljne i stočarske proizvodnje, dužina trajanja perioda konverzije u biljnoj i stočarskoj proizvodnji, način vršenja kontrole u organskoj proizvodnji i mere koje OCS određuje u slučaju utvrđenih nepravilnosti u načinu obavljanja proizvodnje organskih proizvoda, evidencije koju vodi OCS, kao i način vođenja te evidencije, tehnološki postupci prerade u organskoj proizvodnji, sastojci, aditivi i pomoćne supstance koje se koriste u preradi organskih proizvoda, način čišćenja i sredstva za čišćenje tehnoloških linija, izgled oznake organskih proizvoda, kao i način skladištenja i prevoza organskih proizvoda.</p> <p>OCS je, u skladu sa važećom EU legislativom u organskoj proizvodnji usvojio detaljna pravila za organsku proizvodnju i mere kontrole u organskoj proizvodnji. One posebno sadrže sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravila proizvodnje • Obeležavanje • Sistem kontrole • Uvoz • Izvoz 	889/2008 Član 1 834/2007 Član 38
DEFINICIJE		
4	<p><i>Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom standardu imaju sledeće značenje:</i></p> <p>Organska proizvodnja jeste proizvodnja poljoprivrednih proizvoda koja se zasniva na primeni metoda organske proizvodnje u svim fazama proizvodnje, a koja isključuje upotrebu genetički modifikovanih organizama i proizvoda koji se sastoje ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama, kao i upotrebu jonizujućeg zračenja, u skladu</p>	834/2007 Član 2

Član	Sadržina člana	EU referenca
	sa ovim standardom.	
	Faze u organskoj proizvodnji jesu sve faze u primarnoj proizvodnji, preradi, skladištenju, prevozu i prometu, uključujući distribuciju, uvoz i izvoz organskih proizvoda, kao i u sakupljanju samoniklih vrsta, njihovoj preradi, skladištenju, prevozu i prometu	834/2007 Član 2
	Organski znači da potiče iz organske proizvodnje ili je u vezi sa organskom proizvodnjom.	834/2007 Član 2
	Operator jeste pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koji proizvodi, prerađuje, stavlja u unutrašnji, odnosno spoljnotrgovinski promet organske proizvode u skladu sa standardom.	834/2007 Član 2
	Biljna proizvodnja jeste proizvodnja biljnih proizvoda koji potiču sa proizvodnih jedinica, uključujući sakupljanje divljih biljnih vrsta (samoniklog bilja i pečuraka) iz prirodnih staništa u komercijalne svrhe.	834/2007 Član 2
	Stočarska proizvodnja jeste uzgoj domaćih životinja na proizvodnim jedinicama, uključujući pčelarstvo, kao i sakupljanje životinjskih vrsta iz prirodnih staništa u komercijalne svrhe.	834/2007 Član 2
	Period konverzije jeste vremenski period potreban za prelazak sa konvencionalne proizvodnje na organsku proizvodnju u toku kojeg se na proizvodnoj jedinici primenjuju odredbe ovog standarda.	834/2007 Član 2
	Priprema jeste operacija konzervisanja i/ili prerade organskih proizvoda, kao i pakovanje, obeležavanje i/ili izmene u obeležavanju vezane za metode organske proizvodnje.	834/2007 Član 2
	Hrana jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu ljudi ili se opravdano može očekivati da će se koristiti <u>za ljudsku upotrebu</u> , osim: (1) hrane za životinje koje ne služe za proizvodnju hrane, (2) živih životinja, ako nisu pripremljene za stavljanje u promet radi ishrane ljudi, (3) biljaka pre žetve, berbe ili ubiranja plodova, (4) medicinskih proizvoda, (5) kozmetičkih proizvoda, (6) duvana i duvanskih proizvoda, (7) narkotika ili psihotropnih supstanci, (8) ostataka (rezidua) i kontaminenata. Hrana za životinje jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu životinja koje služe za proizvodnju hrane; Hrana jeste i piće, guma za žvakanje, kao i bilo koja supstanca namenski dodata hrani tokom pripreme, obrade ili proizvodnje.	834/2007 Član 2
	Stavljanje u promet jeste distribucija, prodaja, kao i uvoz, odnosno izvoz organskih proizvoda.	834/2007 Član 2
	Obeležavanje jeste stavljanje svakog izraza, reči, oznake, zaštitnog znaka, imena brenda, žiga i simbola u vezi sa proizvodom, a koji se stavlja na svako pakovanje, dokument, izveštaj, etiketu, karton, prsten ili ogrlicu, koji prate taj proizvod.	834/2007 Član 2

Član	Sadržina člana	EU referenca
	Upakovana hrana jeste pojedinačna namirnica u celini ili delimično unapred upakovana u ambalažu tako da se njena sadržina ne može promeniti dok se ambalaža ne otvori ili ne ošteti.	834/2007 Član 2
	Oglašavanje jeste svako predstavljanje javnosti kojim se direktno ili indirektno promovise prodaja organskih proizvoda, a koje nije obeležavanje.	834/2007 Član 2
	Kontrolna organizacija (kontrolno telo) jeste nezavisno pravno lice koje vrši kontrolu i sertifikaciju u organskoj proizvodnji.	834/2007 Član 2
	Oznaka „ORGANSKI PROIZVOD” jeste znak ili obeležje na proizvodu kojim se označava da je taj proizvod proizveden u skladu sa ovim standardom.	834/2007 Član 2
	Sastojak jeste svaka komponenta, uključujući i aditive, koja se upotrebljava u proizvodnji ili pripremi namirnice i prisutna je u namirnici kao takva ili u izmenjenom obliku. Pod sastojkom se ne smatraju: (1) sastavni delovi sastojka koji se u toku proizvodnog procesa izdvoje i ponovo vrate u proporciji koja nije veća od prvobitne, (2) preneseni aditivi, odnosno aditivi koji su u namirnicu došli direktno preko jednog ili više sastojaka, a u samom proizvodu nemaju tehnološku funkciju, (3) pomoćna sredstva u proizvodnji, uključujući rastvarače i enzimske preparate;	834/2007 Član 2
	Proizvod za zaštitu bilja jeste aktivna supstanca i preparat koji sadrži jednu ili više aktivnih supstanci u konačnom obliku, a koji je namenjen za zaštitu bilja ili biljnih proizvoda od štetnih organizama ili sprečavanje delovanja štetnih organizama, delovanje na životne procese biljaka različito od načina delovanja sredstava za ishranu bilja, kao što su regulatori razvoja i rasta biljaka, zaštitu biljnih proizvoda tokom skladištenja, koji se primenjuju pre ili posle žetve, odnosno berbe, izuzev konzervanasa, uništavanje neželjenih biljaka ili njihovih delova.	834/2007 Član 2
	Genetički modifikovan organizam (u daljem tekstu: GMO) jeste organizam kako je to definisano u Direktivom 2001/18/EC Evropskog Parlamenta i Saveta od 12.03.2001.god.	834/2007 Član 2
	Proizvod proizveden od GMO jeste proizvod koji je u potpunosti ili delimično dobijen od GMO, ali koji ne sadrži i ne sastoji se od GMO.	834/2007 Član 2
	Proizvod proizveden pomoću GMO jeste proizvod koji je dobijen korišćenjem GMO kao poslednjeg živog organizma u postupku proizvodnje, ali koji ne sadrži GMO, ne sastoji se od GMO i nije proizveden od GMO.	834/2007 Član 2
	Dodaci hrani za životinje jesu: 1) vitamini i provitamini; 2) mikroelementi i minerali; 3) enzimi i mikroorganizmi; 4) ostali dozvoljeni dodaci (konzervansi, antioksidansi, emulgatori, zgušnjivači, sredstva za vezivanje i anti-zgušnjavajući agensi, stabilizatori i dr)	834/2007 Član 2
	Ekvivalentan , prilikom opisivanja različitih sistema ili mera, znači da su oni u mogućnosti da postignu iste ciljeve ili principe primenjujući pravila koja obezbeđuju isti nivo usaglašenosti.	834/2007 Član 2
	Pomoćno sredstvo u preradi jeste svaka supstanca koja ne predstavlja sastojak prehrambenog proizvoda, a koja se namerno dodaje pri preradi sirovih materijala,	834/2007 Član 2

Član	Sadržina člana	EU referenca
	namirnica ili njihovih sastojaka da bi se obezbedili određeni tehnološki zahtevi za vreme tretiranja ili prerade, što može da rezultira nenamernim, ali tehnološki neizbežnim prisustvom rezidua supstance ili njenih derivata u prehrambenom proizvodu, pod uslovom da te rezidue ne predstavljaju zdravstveni rizik i da nemaju tehnološki efekat u finalnom proizvodu;	
	Jonizujuće zračenje jeste prenos energije u obliku čestica ili elektromagnetnih talasa, talasne dužine od 100 nanometara ili manje ili frekvencije 3×10^{10} Hz ili je u stanju da proizvede jone indirektno ili direktno.	834/2007 Član 2
	Konvencionalna proizvodnja jeste svaka proizvodnja poljoprivrednih i drugih proizvoda koja nije organska proizvodnja.	889/2008 Član 2
	Veterinarski medicinski proizvod jeste svaka supstanca ili kombinacija supstanci koja se koristi za lečenje ili sprečavanje bolesti kod životinja i koja je propisana za životinje u cilju davanja medicinske dijagnoze ili vraćanja, ispravljanja ili modifikovanja fizioloških funkcija;	889/2008 Član 2
	Uvoznik jeste pravno lice , odnosno preduzetnik koje uvozi organske proizvode, radi njihovog stavljanja u promet.	889/2008 Član 2
	Prvi primalac jeste fizičko, odnosno pravno lice kome se isporučuje pošiljka iz uvoza za dalju preradu, odnosno stavljanje u promet.	889/2008 Član 2
	Gazdinstvo označava sve proizvodne jedinice koje se vode pod jedinstvenim upravljanjem u svrhu proizvodnje poljoprivrednih proizvoda.	889/2008 Član 2
	Proizvodna jedinica jeste zemljište, objekat, prostorija ili prostor koji se koriste za proizvodnju (proizvodne parcele, pašnjaci, otvoreni prostor, stočarski objekti, prostori za skladištenje biljaka, biljnih proizvoda, proizvoda od životinja, sirovina i svih drugih inputa značajnih za organsku proizvodnju);	889/2008 Član 2
	Hidroponska proizvodnja jeste način uzgajanja biljaka čiji su koreni uronjeni samo u rastvor mineralnih sredstava za ishranu bilja ili u neki inertni medij, kao što je perlit, pesak ili mineralna vuna, a kome je dodat hranljivi rastvor.	889/2008 Član 2
	Veterinarski tretman jeste svaka lekovita ili preventivna terapija koja se primenjuje protiv jedne specifične bolesti;	889/2008 Član 2
	Hrana za životinje iz perioda konverzije jeste hrana za životinje proizvedena u toku perioda konverzije, i to po isteku roka od 12 meseci od dana zaključivanja ugovora o uključivanju operatora u organsku proizvodnju;	889/2008 Član 2
	Obnovljivi izvori energije jesu izvori energije koji se nalaze u prirodi i obnavljaju se u celosti ili delimično, posebno energija vodotokova, vetra, neakumulirana sunčeva energija, biomasa, geotermalna energija i drugo.	889/2008 Član 2
	Grupa operatora jeste definisana grupa operatora koji kao kooperanti proizvode određene organske proizvode za organizatora grupe koji je istovremeno nosilac sertifikata. Grupa operatora može biti zadruga, udruženje ili slične organizacije ali i preradne i trgovačke kompanije mogu da organizuju svoje dobavljače kao grupu operatora. U ovom slučaju operator sa kojim OCS potpisuje ugovor o kontroli i sertifikaciji je nosilac sertifikata (na njegovo ime glasi sertifikat).	Guidelines on imports of organic products into the European Union
	Kontrolni dosije znači sve informacije i dokumenti koji su preneseni, za primenu sistema kontrole, nadležnim telima (države članice) ili kontrolnim organizacijama Operatora podložnog sistemu kontrole iz člana 28. Uredbe Saveta (EZ) br. 834/2007, koji uključuju sve odgovarajuće informacije i dokumente vezane uz Operatora ili delatnosti tog Operatora koji su pohranjeni kod nadležnih tela, kontrolnih tela, sa	889/2008 Član 2

Član	Sadržina člana	EU referenca
	izuzećem informacija ili dokumenata koji ne utiču na upravljanje kontrolnim sistemom.	
	<p>Konzervisanje znači bilo kakvu radnju, različitu od uzgoja i žetve, koja se obavlja na proizvodima, ali koja ne ispunjava uslove da bude prerada kako je definirano u tački <i>Prerada</i>, uključujući sve radnje navedene u članu 2. stavu 1. tačke (n)* Uredbe (EZ) br. 852/2004 Evropskog parlamenta i Veća te isključujući pakovanje ili označivanje proizvoda.</p> <p>* (n) „neprerađeni proizvodi” znači hrana koja nije bila podvrgnuta preradi, uključujući proizvode koji su podijeljeni, razdvojeni, odrezani, razrezani na kriške, očišćeni od kostiju, kosani, oguljeni, usitnjeni, iseckani, očišćeni, narezani, oljušteni, samleveni, rashlađeni, zamrznuti, duboko zamrznuti ili odmrznuti.</p>	889/2008 Član 2
	<p>Prerada znači bilo kakvu radnju navedenu u članu 2. stava 1. tački (m)* Uredbe (EZ) br. 852/2004, uključujući upotrebu supstanci iz člana 19. stava 2. tačke (b) Uredbe Saveta (EZ) br. 834/2007. Operacije pakovanja ili označivanja ne smatraju se preradom.</p> <p>* (m) „prerada” znači svako delovanje koje bitno menja početni proizvod te uključuje zagrevanje, dimljenje, soljenje, dozrevanje, sušenje, mariniranje, ekstrahovanje, presovanje ili kombinaciju tih procesa.</p>	889/2008 Član 2
CILJEVI, NAČELA I PRINCIPI ORGANSKE PROIZVODNJE		
5	<p>Cilj organske proizvodnje jeste:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uspostavljanje organske proizvodnje kao celovitog sistema upravljanja i proizvodnje hrane koji se bazira na ekološkoj praksi, visokom stepenu biološke raznovrsnosti (biodiverzitet), očuvanju prirodnih resursa i primeni visokih standarda o dobrobiti životinja i načina proizvodnje korišćenjem prirodnih supstanci i postupaka; 2) uravnotežena biljna i stočarska proizvodnja koja uvažava prirodne sisteme i cikluse, održava i poboljšava plodnost i kvalitet zemljišta, kvalitet vode i vazduha; 3) racionalno korišćenje energije i prirodnih resursa, kao što su zemljište, voda, organske materije i sl; 4) proizvodnja različitih organskih poljoprivrednih proizvoda u skladu sa zahtevima protošača za organskom hranom, uz primenu postupaka koji nisu štetni za zdravlje ljudi, biljaka, životinja i životnu sredinu u celini 5) proizvodnja proizvoda visokog kvaliteta. 	834/2007 Član 3
6	<p>Osnovna načela u organskoj proizvodnji jesu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) načelo upravljanja prirodnim i biološkim procesima, koje se odnosi na upravljanje prirodnim i biološkim procesima zasnovanim na ekološkim sistemima korišćenja prirodnih resursa, uz primenu metoda koje obuhvataju: <ol style="list-style-type: none"> (1) žive organizme i mehaničke proizvodne metode, (2) proizvodnju biljaka u zemljištu, koja uvažava principe održive eksploatacije , (3) zabranu upotrebe genetički modifikovanih organizama i proizvoda koji se sastoje ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama, (4) proizvodne procese koji se baziraju na proceni rizika i odgovarajućih preventivnih mera, kada je to potrebno 2) načelo ograničene upotrebe ulaznog repromaterijala (spoljašnji inputi), koje se odnosi na ograničenje upotrebe ulaznog repromaterijala u organskoj proizvodnji, pri čemu se mogu koristiti: <ol style="list-style-type: none"> (1) inputi iz organske proizvodnje, 	834/2007 Član 4

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>(2) prirodne ili prirodno prozvedene supstance i</p> <p>(3) spororastvorljiva mineralna đubriva.</p> <p>3) načelo strogog ograničenja upotrebe hemijskih sintetizovanih inputa, koje se odnosi na strogo ograničenje upotrebe sintetizovanih inputa u organskoj poljoprivredi, izuzev:</p> <p>(1) ako odgovarajući sistemi upravljanja ne daju zadovoljavajuće rezultate,</p> <p>(2) ako spoljašnji inputi iz tačke 2) ovog člana nisu dostupni na tržištu i</p> <p>(3) ako upotreba spoljašnjih inputa iz tačke 2) ovog člana ima neprihvatljiv uticaj na životnu sredinu.</p> <p>4) načelo prilagođavanja, koje se odnosi na prilagođavanje metoda organske proizvodnje regionalnim i lokalnim klimatskim i agroekološkim uslovima, sanitarnom stanju i stepenu razvoja.</p>	
7	<p>Uz opšte principe opisane u članu 6, organska poljoprivreda je bazirana na sledećim specifičnim principima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - načelo održavanja i poboljšanja života u zemljištu i prirodne plodnosti zemljišta, stabilnosti zemljišta i biološke raznovrsnosti koja sprečava i onemogućava sabijanje i eroziju zemljišta, kao i hranjenje biljaka prvenstveno kroz ekosistem zemljišta; - održavanje i poboljšanje kvaliteta zemljišta, fizička, hemijska i mikrobiološka aktivnost zemljišta i njegova stabilnost i biološka raznolikost koja sprečava sabijanje i eroziju zemljišta, kao i ishrana biljaka preko ekosistema zemljišta; - minimalna upotreba neobnovljivih resursa i sirovina koje ne potiču sa istog poljoprivrednog dobra; - recikliranje otpada i nusproizvoda biljnog i životinjskog porekla kao sirovina u biljnoj i stočarskoj proizvodnji; - uvažavanje lokalnih ili regionalnih agroekoloških uslova prilikom donošenja odluka o vrsti i načinu proizvodnje; - održavanje zdravlja životinja podsticanjem prirodnog imuniteta kao i izborom odgovarajućih vrsta, rasa i postupaka uzgoja; - održavanje zdravlja biljaka primenom preventivnih mera, kao što su izbor odgovarajućih vrsta i sorti otpornih na štetočine i bolesti, odgovarajući plodored, mehanički i fizički postupci zaštite bilja, kao i primena mera biološke kontrole patogena, štetočina i korova, što uključuje i zaštitu prirodnih neprijatelja štetočina gajenih vrsta; - praksa uzgoja stoke koja je prilagođena lokaciji i zemlji na kojoj se odvija proizvodnja; - poštovanje visokog stepena dobrobiti životinja, uz uvažavanje specifičnih potreba svake vrste; - proizvodnja proizvoda iz organskog stočarstva korišćenjem životinja koje su od rođenja, odnosno izleganja, čitav život provele na gazdinstvima koja se bave organskom proizvodnjom; - biranje vrsta i rasa, uzimajući u obzir sposobnost životinja da se prilagode lokalnim uslovima, njihovu vitalnost i otpornost na bolesti ili zdravstvene probleme; - ishrana životinja hranom za životinje koja se sastoji od poljoprivrednih sastojaka organskog porekla i prirodnih nepoljoprivrednih materija; - primena postupaka uzgoja životinja koje poboljšavaju imunitet i jačaju prirodnu 	834/2007 Član 5

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>odbranu od bolesti, što pre svega uključuje redovne telesne aktivnosti i prema potrebi pristup otvorenim površinama i pašnjacima;</p> <p>- isključenje veštački dobijenih poliploidnih životinja.</p>	
8	<p>Tehnološki postupci prerade u organskoj proizvodnji treba da se odvijaju na način kojim se obezbeđuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da se hrana proizvodi od poljoprivrednih sastojaka koji su dobijeni metodama organske proizvodnje, osim u slučaju da se takvi sastojci ne nalaze na tržištu; 2) ograničena upotreba aditiva za hranu, sastojaka iz konvencionalne proizvodnje sa pretežno tehnološkom ili senzornom funkcijom i mikroelemenata i pomoćnih sredstava u preradi, koji: <ol style="list-style-type: none"> (1) treba da se koriste u najmanjoj mogućoj meri i samo ako za tim postoji tehnološka potreba, ili (2) samo za određenu nutritivnu namenu, kada se radi o hrani, 3) odsustvo supstanci i metoda prerade koji mogu da dovedu u zabludu u pogledu prave prirode proizvoda; 4) pažljiva prerada hrane, po mogućnosti primenom bioloških, mehaničkih i fizičkih metoda; <p>U slučaju hrane za životinje:</p> <p>U proizvodnji hrane za životinje koja je dobijena od sirovina koje su proizvedene primenom metoda organske proizvodnje treba da budu ispunjeni sledeći uslovi, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da se hrana za životinje proizvodi od poljoprivrednih sastojaka koji su dobijeni metodama organske proizvodnje, osim u slučaju da se takvi sastojci ne nalaze na tržištu; 2) ograničena upotreba aditiva za hranu, sastojaka iz konvencionalne proizvodnje sa pretežno tehnološkom ili senzornom funkcijom i mikroelemenata i pomoćnih sredstava u preradi, koji: <ol style="list-style-type: none"> (1) treba da se koriste u najmanjoj mogućoj meri i samo ako za tim postoji tehnološka potreba, ili (2) kao zootehničku potrebu, kada se radi o hrani, 3) odsustvo supstanci i metoda prerade koji mogu da dovedu u zabludu u pogledu prave prirode proizvoda; 4) pažljiva prerada hrane, po mogućnosti primenom bioloških, mehaničkih i fizičkih metoda. 	834/2007 Član 6, 7
PRAVILA ORGANSKE PROIZVODNJE		
Opšta pravila organske proizvodnje		
9	<p>Operator koji je zaključio ugovor sa OCS-om dužan je da od dana zaključenja tog ugovora svoje aktivnosti vezane za organsku proizvodnju obavlja u skladu sa ovim standardom ukoliko taj ugovor obuhvata i kontrolu i sertifikaciju u skladu sa OCS standardom.</p>	834/2007 Član 8
10	<p>U organskoj proizvodnji ne smeju se koristiti kao hrana, hrana za životinje, pomoćna sredstva u postupku prerade, kao sredstava za zaštitu bilja, za đubrenje, oplemenjivači zemljišta, kao semena, vegetativni reproduktivni materijal, mikroorganizmi ili životinje</p>	834/2007 Član 9, 10, 16, 17, 21,

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>koji su GMO ili predstavljaju proizvode proizvedene od ili uz pomoć GMO-a.</p> <p>U cilju zabrane kako je to navedeno u stavu 1, koja se odnosi na GMO i proizvode poreklom od GMO u hrani, operatori mogu da se oslone na obeležavanje proizvoda ili bilo koji drugi dokument koji prati proizvode u skladu sa važećim Zakonom o genetički modifikovanim proizvodima.</p> <p>Operatori mogu da pretpostave da GMO i proizvodi od GMO nisu bili upotrebljeni tokom proizvodnje kupljene hrane ili proizvoda ukoliko oni nisu obeleženi ili praćeni dokumentacijom u skladu sa ovim zakonima, osim ukoliko su došli u posed informacijama koje ukazuju da obeležavanje tih proizvoda nije u skladu sa tim zakonima.</p> <p>Proizvode koji se ne koriste kao hrana ili hrana za životinje i koji potiču iz konvencionalne proizvodnje, a koji se koriste u organskoj proizvodnji, treba da prati izjava prodavca kojom se potvrđuje da isporučeni proizvodi nisu proizvedeni od GMO ili pomoću GMO.</p> <p>Mere implementacije zabrane upotrebe GMO i proizvoda proizvedenih od ili sa GMO su u nadležnosti države. Zakonom o genetički modifikovanim organizmima definisane su mere implementacije i kaznene mere u slučaju proizvodnje ili trgovine ovakvim organizmima bez posebnog odobrenja od strane nadležnih institucija.</p> <p>U preradi organske hrane ili hrane za životinje, odnosno sirovina koje se koriste u proizvodnji organske hrane ili hrane za životinje, ne može se koristiti jonizujuće zračenje.</p> <p>OCS će prihvatiti pravila konverzije ukoliko su ona usvojena prema EU regulativi u organskoj proizvodnji.</p> <p>OCS će prihvatiti uslove i ograničenja primene proizvoda i supstanci u organskoj biljnoj proizvodnji samo ukoliko su oni dozvoljeni u skladu sa regulativom Evropske Unije u oblasti organske proizvodnje.</p> <p>OCS će prihvatiti uslove i ograničenja primene proizvoda i supstanci u preradi organskih proizvoda samo ukoliko su oni dozvoljeni u skladu sa regulativom Evropske Unije u oblasti organske proizvodnje.</p> <p>OCS će prihvatiti uslove i ograničenja primene proizvoda i supstanci u proizvodnji organske hrane za životinje samo ukoliko su oni dozvoljeni u skladu sa regulativom Evropske Unije u oblasti organske proizvodnje.</p>	22
Pravila primarne organske proizvodnje – paralelna proizvodnja		
11	<p>Na jednom poljoprivrednom gazdinstvu može istovremeno da se primenjuje konvencionalna proizvodnja i metode organske proizvodnje (u daljem tekstu: paralelna proizvodnja) ako se:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na poljoprivrednom gazdinstvu uzgajaju: <ol style="list-style-type: none"> (1) u slučaju biljne proizvodnje, različite sorte biljaka koje je lako razlikovati jednu od druge, (2) u slučaju stočarske proizvodnje, životinje različitih vrsta, 2) obezbedi da proizvodne jedinice, kao i životinje i proizvodi koji se koriste u organskoj proizvodnji ili su dobijeni iz organske proizvodnje, budu odvojeni od onih koji se koriste u konvencionalnoj proizvodnji ili su dobijeni iz konvencionalne proizvodnje, kao i pod uslovom da se vodi posebna evidencija za organsku i konvencionalnu proizvodnju. 	834/2007 Član 11

Član	Sadržina člana	EU referenca
Pravila organske biljne proizvodnje		
12	<p>Metode organske biljne proizvodnje obuhvataju izbor vrsta i sorti bilja, plodored, sistem obrade zemljišta, sredstva i način đubrenja, sistem održavanja plodnosti zemljišta, način suzbijanja biljnih bolesti, štetočina i korova, način sakupljanja divljih vrsta iz prirodnih staništa, u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Obrada zemljišta i gajenje biljaka u organskoj biljnoj proizvodnji vrši se na način kojim se obezbeđuje da se održi ili poveća sadržaj organskih materija u zemljištu, poveća stabilnost i biodiverzitet zemljišta, kao i da se spreči sabijanje i erozija zemljišta.</p> <p>Plodnost i biološka aktivnost zemljišta održava se i povećava višegodišnjim plodoredom, uključujući leguminoze i drugo zelenišno đubrivo, i primenom stajskog đubriva ili drugog organskog đubriva, po mogućnosti kompostiranog, koji potiču iz organske proizvodnje.</p> <p>Odgovarajućim plodoredom i plodosmenom u organskoj biljnoj proizvodnji obezbeđuje se: održavanje plodnosti zemljišta, smanjenje zakorovljenosti i brojnosti štetočina i uzročnika bolesti biljaka, smanjenje ispiranja đubriva, održavanje populacije korisnih životinjskih vrsta i mikrobiološke aktivnosti zemljišta.</p> <p>U organskoj biljnoj proizvodnji <i>ne može</i> se obavljati hidroponska proizvodnja.</p>	834/2007 Član 12 889/2008 Član 4
<i>Održavanje plodnosti zemljišta</i>		
13	<p>U organskoj biljnoj proizvodnji mogu se koristiti odgovarajući preparati na bazi mikroorganizama za poboljšanje sveukupnog stanja zemljišta ili dostupnosti hranljivih materija u zemljištu ili usevima, odgovarajući preparati na bazi bilja ili mikroorganizama za aktiviranje komposta, kao i biodinamički preparati.</p> <p>U organskoj biljnoj proizvodnji mogu se, u skladu sa standardom kojim se uređuju sredstva za ishranu bilja i oplemenjivači zemljišta, primenjivati sredstva za ishranu bilja i oplemenjivači zemljišta, koja su data u Prilogu 1 - Spisak dozvoljenih sredstava za ishranu bilja i oplemenjivača zemljišta u organskoj proizvodnji (u daljem tekstu: Prilog 1), koji je odštampan uz ovaj standard i čini njegov sastavni deo.</p> <p>U organskoj biljnoj proizvodnji upotreba mineralnih azotnih đubriva nije dozvoljena.</p> <p>Za svaku proizvodnu jedinicu evidentiraju se podaci o površini proizvodne jedinice (katastarske parcele), vrsti, količini i datumu primene sredstava za ishranu bilja i oplemenjivača zemljišta iz Priloga 1, koji se dokumentuju dokazima o potrebi njihovog korišćenja.</p> <p>Ukupna količina đubriva koje se koristi u organskoj proizvodnji, i to stajskog đubriva, suvog stajskog đubriva i dehidriranog živinskog đubriva i kompostiranih životinjskih ekskremenata, uključujući i živinsko đubrivo, kompostirano stajsko đubrivo i tečne životinjske ekskreme, ne može da pređe 170 kg azota po ha/godišnje, zbog mogućeg zagađenja zemljišta i voda sa nitratima.</p> <p>U cilju preraspodele viška đubriva iz organske proizvodnje, operator koji primenjuje metode organske proizvodnje može drugom operatoru koji primenjuje metode organske proizvodnje preneti korišćenje tog viška đubriva, na osnovu pismenog ugovora, u kom slučaju se dozvoljena količina đubriva iz prethodnog stava obračunava na osnovu površina svih proizvodnih jedinica koje su obuhvaćene ugovorom.</p> <p>Agrotehničke mere koje se primenjuju u organskoj biljnoj proizvodnji treba da spreče ili svedu na najmanju moguću meru zagađenje životne sredine.</p>	834/2007 Član 12 889/2008 Član 3

Član	Sadržina člana	EU referenca
<i>Zaštita</i>		
14	<p>Zaštita od štetočina, bolesti i korova prvenstveno se sprovodi delovanjem prirodnih neprijatelja /predatora, izborom vrsta i sorti bilja, odgovarajućim plodoredom, načinom obrade zemljišta, primenom termičkih procesa, korišćenjem alelopatijskih odnosa i uspostavljanja zaštitnih biljnih pojaseva, kao i drugih agrotehničkih mera.</p> <p>Ako se primenom mera iz stava 1. ovog člana biljke na adekvatan način ne mogu zaštititi od štetočina, bolesti i korova, a utvrdi se da postoji neposredna opasnost za biljke, operator može upotrebiti sredstva za zaštitu bilja, u skladu sa zakonom kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja, a koja su data u Prilogu 2 - Spisak dozvoljenih sredstava za zaštitu bilja u organskoj proizvodnji, koji je odštampan uz ovaj standard i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog 2).</p> <p>Za svaku proizvodnu jedinicu evidentiraju se podaci o preduzetim merama u cilju suzbijanja štetočina, bolesti i korova, uz navođenje vremena primene i korišćenog sredstva, koji se dokumentuju dokazima o potrebi za njihovim korišćenjem.</p> <p>Ako se u organskoj biljnoj proizvodnji koriste zamke, odnosno raspršivači, izuzev feromonskih raspršivača, u kojima se koriste proizvodi za zaštitu bilja, operator treba da obezbedi sprečavanje ispuštanja materija u okolinu i da se onemogućiti kontakt tih materija sa biljnom vrstom koja se gaji, a posle upotrebe zamke treba odložiti na sigurno mesto.</p>	834/2007 Član 12 889/2008 Član 5
<i>Reproduktivni materijal</i>		
15	<p>Reproduktivni materijal za biljnu proizvodnju koji se koristi u organskoj proizvodnji mora da bude proizveden metodama organske proizvodnje. U slučaju da takav reproduktivni materijal nije na raspolaganju (nema ga u zvaničnoj bazi organskih semena koju sačinjava nadležno Ministarstvo i OCS) OCS će odobriti upotrebu konvencionalnog reproduktivnog materijala za koji postoji dokaz da nije tretiran proizvodima koji nisu u skladu sa ovim standardom i koji nije GM porekla. Zahtev za odobrenje operator mora podneti pre setve.</p> <p>Proizvodnja semena metodama organske proizvodnje vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje proizvodnja semena, rasada i sadnog materijala, uz primenu metoda organske proizvodnje.</p> <p>U organskoj biljnoj proizvodnji koriste se vrste i sorte bilja koje su prilagođene lokalnim agroekološkim uslovima.</p> <p>Prilikom izbora sorti bilja prioritet imaju domaće autohtone sorte i sorte tolerantne na prouzrokovane bolesti i štetočine.</p> <p>U proizvodnji organskih proizvoda koji nisu reproduktivni materijal koristi se reproduktivni materijal koji je proizveden metodama organske proizvodnje.</p> <p>Reproduktivnim materijalom koji je proizveden metodama organske proizvodnje, u smislu ovog standarda, smatra se seme, odnosno vegetativni reproduktivni materijal čija je majčinska biljka, odnosno matična biljka uzgajana metodama organske proizvodnje najmanje jednu generaciju, odnosno, u slučaju višegodišnjih biljaka, najmanje dve vegetacione sezone.</p>	834/2007 Član 12
16	<p>OCS će obezbediti da se formira spisak u elektronskom obliku svih vrsta semena i krtola proizvedenih metodama organske proizvodnje i koja su dostupna na tržištu.</p> <p>Lista se vodi u elektronskom obliku i dostupna je korisnicima preko internet stranice OCS-a.</p> <p>Biljne vrste i sorte koje se koriste kao reproduktivni materijal u organskoj proizvodnji</p>	889/2008 Član 48, 49, 52

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>upisuju se u spisak na osnovu obaveštenja dobavljača reproduktivnog materijala.</p> <p>Dobavljač reproduktivnog materijala u organskoj proizvodnji (u daljem tekstu: dobavljač reproduktivnog materijala) jeste pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji koje proizvodi, dorađuje, stavlja u promet ili uvozi reproduktivni materijal koji se koristi u organskoj proizvodnji.</p> <p>Svaka biljna vrsta i sorta koja nije navedena u spisku smatra se da nije dostupna za organsku proizvodnju, odnosno da je nema na tržištu. Ipak, operatori moraju da dobiju odobrenje OCS-a za upotrebu konvencionalnog netretiranog semena.</p> <p>Spisak će se ažurirati kao minimum na kvartalnom nivou ili kada su nove vrste na raspolaganju.</p>	
17	<p>Biljne vrste i sorte koje se koriste kao reproduktivni materijal u organskoj proizvodnji upisuju se u spisak na osnovu obaveštenja dobavljača reproduktivnog materijala.</p> <p>Uz obaveštenje iz stava 1 ovog člana, dostavlja se:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sertifikat da je reproduktivni materijal proizveden metodama organske proizvodnje u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja; 2) dokaz da reproduktivni materijal koji se plasira na tržište ispunjava opšte uslove koji su propisani propisom kojim se uređuje priznavanje sorti, odnosno proizvodnja i promet semena i sadnog materijala; 3) podatke o: komercijalnom i latinskom nazivu biljne vrste i sorte; nazivu dobavljača reproduktivnog materijala ili njegovog zastupnika i kontakt adresi i broju telefona; području na kome dobavljač reproduktivnog materijala vrši isporuku reproduktivnog materijala koji je proizveden metodama organske proizvodnje i procenjeno vreme za isporuku; nazivu zemlje u kojoj je biljna vrsta ili sorta ispitana i odobrena; datumu od kada će reproduktivni materijal koji je proizveden metodama organske proizvodnje biti dostupan na tržištu; nazivu i broju koda ovlašćene kontrolne organizacije koja vrši kontrolu dobavljača reproduktivnog materijala; 4) potpisana izjava o garanciji blagovremenog obaveštavanja u slučaju da više ne raspolaže reproduktivnim materijalom koji se koristi u organskoj proizvodnji za tu biljnu vrstu i sortu. <p>U bazu reproduktivnog materijala upisuju se podaci iz stava 2 tačka 3) ovog člana koji su dostupni javnosti.</p> <p>OCS može da odbije prijavu dobavljača / ili da ukine već prihvaćenu registraciju ukoliko dobavljač ne ispunjava uslove iz stava 1.</p> <p>OCS trenutno ne naplaćuje registraciju.</p>	889/2008 Član 50, 51
<i>Mehanizacija</i>		
18	<p>U organskoj biljnoj proizvodnji koristi se poljoprivredna mehanizacija i oprema (mašine za obradu zemljišta, setvu, đubrenje/ishrana bilja i slično) koja je pre upotrebe očišćena i dezinfikovana.</p> <p>U cilju čišćenja i dezinfekcije, OCS dozvoljava upotrebu vode i supstanci koje su inače odobrene za upotrebu u prehrambenoj industriji. Nakon primene ovih supstanci, sve površine koje dolaze u direktan kontakt sa biljnim materijalom koji se koristi hrana, moraju biti oprane čistom vodom.</p>	834/2007 Član 12
Pravila sakupljanja divljih vrsta iz prirodnih staništa		

Član	Sadržina člana	EU referenca
19	<p>Sakupljanje samoniklog bilja i njihovih delova koje rastu u prirodnim staništima, šumama i poljoprivrednim područjima (u daljem tekstu: samoniklo bilje) smatra se metodom organske biljne proizvodnje, ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ta područja nisu tretirana sredstvima koja nisu dozvoljena za upotrebu u organskoj proizvodnji, u periodu od najmanje tri godine pre sakupljanja; - je uspostavljen zaštitni pojas pored puteva ili drugih izvora zagađenja, radi zaštite od kontaminacije; - sakupljanje ne utiče na stabilnost prirodnog staništa ili održavanje vrsta u zoni sakupljanja; - se sakupljanje vrši u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita retkih, proređenih i endemičkih ugroženih biljnih vrsta i nezaštićenih biljnih vrsta. <p>Sakupljanje organskih i konvencionalnih proizvoda iz prirodnih staništa može se vršiti istovremeno, pod uslovom da su preduzete odgovarajuće mere kako bi se sprečilo mešanje ili zamena organskih i konvencionalnih proizvoda, i to radi obezbeđenja identifikacije proizvoda.</p> <p>Za svaku samoniklu biljnu vrstu u toku sakupljanja evidentiraju se podaci o: narodnom i latinskom nazivu samonikle biljne vrste, površini i mestu, odnosno nazivu oblasti u kojoj se obavlja sakupljanje, načinu sakupljanja, skladištenja, prerade i prodaje sakupljenog samoniklog bilja, datumu sakupljanja, količini sakupljenog samoniklog bilja i imenima lica koja su sakupila samoniklo bilje iz prirodnih staništa.</p>	834/2007 Član 12 889/2008 Član 30
Pravila za proizvodnju pečuraka		
20	<p>U organskoj proizvodnji pečuraka mogu se koristiti supstrati koji su sastavljeni od sledećih sastojaka, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stajskog đubriva i životinjskih ekskremenata koji potiču sa gazdinstva na kome se primenjuju metode organske proizvodnje. U slučaju da to stajsko đubrivo i životinjski ekskrementi nisu dostupni, koriste se sredstva za ishranu bilja i oplemenjivači zemljišta iz Priloga 1, pod uslovom da ne prelaze 25% težine ukupnih sastojaka supstrata, ne uključujući pokrovni materijal i dodatu vodu pre kompostiranja; 2) proizvoda poljoprivrednog porekla, osim proizvoda iz tačke 1) ovog člana, sa gazdinstva na kome se primenjuju metode organske proizvodnje; 3) treseta koji nije hemijski tretiran, 4) drveta koje, pošto je posečeno, nije tretirano hemijskim proizvodima i 5) mineralnih sredstava za ishranu bilja iz Priloga 1, vode i zemljišta. 	889/2008 Član 6
Pravila organske stočarske proizvodnje		
21	<p>Metode organske stočarske proizvodnje obuhvataju izbor vrsta i rasa životinja; način uzgoja životinja i objekte za uzgoj životinja; ishranu i zdravstvenu zaštitu životinja; prevoz i klanje životinja; postupanje sa životinjama koje su nabavljene sa drugih farmi; način sakupljanja životinjskih vrsta iz prirodnih staništa, u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Metode organske stočarske proizvodnje primenjuju se na poljoprivrednom zemljištu na kome operator ima pravo svojine, korišćenja, odnosno zakupa, kao i na poljoprivrednom zemljištu koje je obuhvaćeno ugovorom o saradnji.</p> <p>Metode organske stočarske proizvodnje primenjuju se na sledeće vrste životinja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) goveda, uključujući bivole i bizone; 	834/2007 Član 14 889/2008 Član 7

Član	Sadržina člana	EU referenca
	2) konji; 3) svinje; 4) ovce; 5) koze; 6) živina; 7) pčele.	
<i>Poreklo životinja</i>		
22	<p>U organskoj stočarskoj proizvodnji, po pravilu, koriste se životinje koje se rađaju i uzgajaju na poljoprivrednom gazdinstvu koje primenjuje metode organske proizvodnje.</p> <p>Ako životinje iz organske proizvodnje nisu u dovoljnom broju dostupne, na poljoprivredno gazdinstvo koje primenjuje metode organske proizvodnje mogu se, za potrebe razmnožavanja, uvesti pod posebnim uslovima životinje iz konvencionalne proizvodnje,</p> <p>Životinje koje se za potrebe razmnožavanja uvedu iz konvencionalne proizvodnje i proizvodi dobijeni od njih, kao i životinje koje se nalaze na poljoprivrednom gazdinstvu na početku perioda konverzije, smatraju se organskim po isteku perioda konverzije, u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Pri izboru rasa ili sojeva životinja na koje se primenjuju metode organske stočarske proizvodnje, uzima se u obzir sposobnost životinja da se prilagode lokalnim uslovima, njihova vitalnost i otpornost na bolesti.</p> <p>Rase ili sojevi životinja na koje se primenjuju metode organske stočarske proizvodnje biraju se i tako da se izbegnu određene bolesti ili zdravstveni problemi koji su tipični za rase ili sojeve koji se koriste u intenzivnoj proizvodnji, kao što je stresni sindrom svinja, blede, meko i vodnjikavo meso, iznenadna smrt, spontani abortus i teški porođaj koji zahteva carski rez.</p> <p>Pri izboru rasa ili sojeva životinja na koje se primenjuju metode organske stočarske proizvodnje, prednost treba dati autohtonim rasama i sojevima.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 8
23	Kada su u pitanju pčele, metode organske stočarske proizvodnje mogu se primenjivati samo na pčele vrste <i>Apis mellifera</i> i lokalne rase ove vrste.	889/2008 Član 8
<i>Postupanje sa životinjama koje su nabavljene sa drugih farmi</i>		
24	<p>Ako životinje iz organske proizvodnje nisu u dovoljnom broju dostupne, na poljoprivredno gazdinstvo koje primenjuje metode organske proizvodnje mogu se, za potrebe razmnožavanja, uvesti životinje iz konvencionalne proizvodnje, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kada se stado formira prvi put, mladunčad sisara, pod uslovom da se uzgajaju u skladu sa metodama organske proizvodnje odmah po odlučanju, kao i pod uslovom da: <ol style="list-style-type: none"> (1) bivoli, telad i ždrebad imaju manje od šest meseci starosti, (2) jagnjad i jarad imaju manje od 60 dana starosti, (3) prasići imaju masu manju od 35 kg. 2) kada se stado obnavlja, odrasle ženke koje nisu uvedene u pripust i mužjaci sisara, pod uslovom da se odmah po pristizanju na gazdinstvo uzgajaju u skladu sa metodama organske proizvodnje, a čiji broj na godišnjem nivou može biti: 	889/2008 Član 9

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>(1) najviše 10% ženki konja ili goveda, uključujući bivole i bizone, i najviše 20% ženki svinja, ovaca i koza, u odnosu na broj životinja u stadu,</p> <p>(2) najviše jedna ženka, u slučaju kada se radi o proizvodnim jedinicama koje imaju manje od 10 grla konja ili goveda ili manje od 5 grla svinja, ovaca ili koza.</p> <p>3) Broj ženki sisara iz stava 2) koje se mogu uvesti u stado može se povećati do 40% uz prethodno odobrenje OCS-a, u slučaju:</p> <p>(1) značajnog proširenja kapaciteta proizvodne jedinice;</p> <p>(2) promene rase;</p> <p>(3) kada se uvodi novi tip stočarske proizvodnje;</p> <p>(4) postojanja opasnosti od prestanka uzgoja određenih rasa, u kom slučaju se u stado mogu uvesti i ženke sisara koje su uvedene u pripust, ako pripadaju toj rasi.</p>	
25	U organskom uzgajanju pčela može se 10% matica i rojeva godišnje zameniti maticama i rojevima iz konvencionalne proizvodnje, radi obnavljanja pčelinjaka, pod uslovom da matice i rojevi iz konvencionalne proizvodnje budu smešteni u košnice sa saćem ili satnim osnovama koje potiču iz organskih proizvodnih jedinica.	889/2008 Član 9
<i>Pravila za uzgoj i uslovi držanja</i>		
26	<p>Opšta pravila za uzgoj i uslovi držanja:</p> <p>1) osoblje koje drži životinje poseduje neophodna osnovna znanja i veštine u pogledu zdravlja i dobrobiti životinja;</p> <p>2) postupci uzgoja, uključujući gustinu držanja i uslove smeštaja moraju osigurati da se zadovolje razvojne, fiziološke i etološke potrebe životinja;</p> <p>3) Zabranjuje se uzgoj stoke bez poljoprivrednog zemljišta, u kojoj operator koji drži stoku ne upravlja poljoprivrednim zemljištem i/ili s drugim subjektom nije sklopio ugovor o saradnji u pisanom obliku u skladu s članom 13 ovog standarda.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 16
27	<p>Objekti za uzgoj životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji treba da imaju takvu izolaciju, grejanje i ventilaciju koji omogućavaju da se cirkulacija vazduha, nivo prašine, temperatura, relativna vlažnost vazduha i koncentracija gasova održavaju u granicama koje nisu štetne po životinje i da obezbeđuju odgovarajuću prirodnu ventilaciju i dovoljnu količinu prirodnog svetla</p> <p>U objektima za uzgoj životinja broj životinja koje se uzgajaju treba da bude odgovarajući, kako bi se omogućilo da životinje, u zavisnosti od vrste, rase, starosti, pola i veličine grupe, imaju:</p> <p>1) dovoljno prostora (dovoljno prostora za stajanje u prirodnom položaju, mogućnost da normalno legnu, da se okrenu, timare, zauzmu sve prirodne položaje i prave sve uobičajene pokrete, kao što su istezanje udova i mahanje krilima);</p> <p>2) dobre životne uslove;</p> <p>3) mogućnost zadovoljenja specifičnih potreba i navika.</p> <p>Minimalna površina unutrašnjih prostora i prostora na otvorenom i druge karakteristike objekata za uzgoj različitih vrsta i kategorije životinja dati su u Prilogu 11 - Minimalne unutrašnje i spoljašnje površine smeštaja za različite vrste i kategorije životinja u</p>	889/2008 Član 10 834/2007 Član 14

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>organskoj stočarskoj proizvodnji, koji je odštampan uz ovaj standard i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog 11).</p> <p>U organskoj stočarskoj proizvodnji životinje se ne mogu vezivati ili stavljati u izolaciju, osim u posebnim slučajevima, i to u ograničenom vremenskom periodu, a pod uslovom da za to postoje razlozi bezbedonosne prirode i razlozi koji se odnose na dobrobit i zdravstveno stanje životinja.</p>	
28	<p>U objektima za uzgoj sisara moraju biti ispoštovani sledeći uslovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pod treba da bude gladak i da se ne kliza, a najmanje polovina od njegove ukupne površine iz Priloga 11 treba da bude puni pod, što podrazumeva da taj deo nije sačinjen od greda ili rešetkaste konstrukcije; 2) prostor za ležanje i odmaranje treba da bude dovoljne veličine, izrađen od čvrstog materijala koji nije rešetkaste konstrukcije, kao i da bude udoban, čist i suv, sa dovoljno suve prostirke koja je od slame ili drugog podesnog prirodnog materijala, a koja se može poboljšati ili obogatiti nekim drugim mineralnim proizvodom iz Priloga 1; 3) objekti za uzgoj svinja treba da imaju površine za kretanje koje omogućavaju životinjama da riju i kopaju. Za ove potrebe mogu se koristiti različiti supstrati. <p>U objektima za uzgoj sisara:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) telad može da bude smeštena u individualnim boksovima samo do nedelju dana starosti; 2) krmače treba držati u grupama, osim u poslednjim fazama bremenitosti i tokom perioda laktacije 3) prasiće ne treba držati u kavezima ili u boksovima sa rešetkastim podom. 	889/2008 Član 11
29	<p>U objektima za uzgoj živine moraju biti ispoštovani sledeći uslovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - živinu ne treba držati u kavezima. - vodenim pticama treba da bude obezbeđen pristup potoku, bari, jezeru ili bazenu kad god to dozvoljavaju vremenski i higijenski uslovi, kako bi se zadovoljile posebne potrebe ove vrste. <p>Objekti za uzgoj živine treba da ispunjavaju sledeće uslove:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najmanje jedna trećina površine objekta treba da bude izgrađena od čvrstog materijala, odnosno da nije mrežaste ili rešetkaste strukture i treba da bude pokrivena prostirkom od materijala kao što je slama, pilotina ili pesak, a u delu koji je rešetkaste strukture prečke treba da budu u veličini i broju koji odgovara vrsti živine i veličini jata, kako je dato u Prilogu 11; - U slučaju objekata za koke nosilje, ti objekti treba da imaju dovoljnu podnu površinu koja je dostupna nosiljama i koja je pogodna za sakupljanje izmeta; - treba da imaju otvore odgovarajuće veličine za ulazak i izlazak, a ukupna dužina tih otvora treba da bude najmanje 4 m na 100 m² površine prostora koji je na raspolaganju živini; - maksimalni kapacitet objekta treba da bude: <ol style="list-style-type: none"> (1) 4.800 pilića, (2) 3.000 koka nosilja, (3) 5.200 biserki, 	889/2008 Član 12

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>(4) 4.000 ženki mošusne ili pekinške patke ili 3.200 mužjaka mošusne ili pekinške patke ili drugih pataka,</p> <p>(5) 2.500 kopuna, guski ili ćurki;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukupna upotrebljiva površina objekta za tov živine u bilo kojoj pojedinačnoj jedinici ne treba da bude veća od 1.600 m²; - objekat treba da bude izgrađen tako da sva živina ima lak pristup otvorenom prostoru; - prirodna svetlost se može dopuniti veštačkom, kako bi se postigao maksimum od 16 sati svetla dnevno, uz neprekidni period noćnog odmora u trajanju od najmanje osam sati bez veštačkog osvetljenja.. 	
30	<p>Postavljanje pčelinjaka, osim u periodima kada nema cvetanja ili kada su pčelinja društva u fazi mirovanja, vrši se tako da u opsegu od 3 km od lokacije pčelinjaka izvori nektara i polena potiču od biljaka iz organske proizvodnje, odnosno od samoniklih biljaka i biljaka iz konvencionalne proizvodnje koje su tretirane sredstvima dozvoljenim u organskoj proizvodnji i na dovoljnoj udaljenosti od izvora koji mogu da dovedu do kontaminacije pčelarskih proizvoda i da ugroze zdravlje pčela.</p> <p>Košnice treba da budu napravljene od prirodnih materijala koji ne predstavljaju rizik za zagađenje životne sredine ili pčelinjih proizvoda i u njima se mogu koristiti samo prirodni proizvodi, kao što su propolis, vosak i biljna ulja, osim kada je upotreba drugih proizvoda neophodna radi sprečavanja bolesti i veterinarskog lečenja, u skladu sa ovim standardom</p> <p>Pčelinji vosak koji se koristi za formiranje novog pčelinjeg društva, odnosno za zamenu pčelinjeg voska tokom perioda konverzije, treba da potiče iz organskih proizvodnih jedinica.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 13
31	<p>Životinje, uvek kada to dozvoljavaju vremenski uslovi i stanje zemljišta, treba da imaju stalan pristup prostoru na otvorenom, osim u slučaju da su, u skladu sa propisima kojima se uređuje suzbijanje zaraznih bolesti životinja, uvedene mere zabrane kretanja životinja.</p> <p>Prostori na otvorenom treba da budu delimično pokriveni, a prostori na otvorenom za živinu treba da budu uglavnom prekriveni vegetacijom, da imaju zaštitne objekte i da omogućavaju živini slobodan pristup odgovarajućem broju pojilica i hranilica.</p> <p>Biljojedi, uvek kada to dozvoljavaju vremenski uslovi i stanje zemljišta, treba da imaju pristup pašnjacima za ispašu. U slučajevima kada preživari imaju pristup pašnjacima tokom perioda ispaše i kada zimski režim smeštaja pruža slobodu kretanja životinjama, obaveza pristupa površinama na otvorenom tokom zimskih meseci se može zanemariti.</p> <p>Izuzetno od prethodnog stava bikovima starijim od jedne godine treba tokom cele godine da bude obezbeđen pristup pašnjaku ili prostoru na otvorenom.</p> <p>Živini treba da bude obezbeđen pristup prostoru na otvorenom u toku najmanje jedne trećine života, a ako se usled uvedenih mera zabrane kretanja životinja, u skladu sa propisima kojima se uređuje suzbijanje zaraznih bolesti životinja, živina drži u zatvorenom prostoru, treba da joj se obezbedi stalni pristup dovoljnim količinama kabaste hrane i drugih odgovarajućih materija, kako bi mogla da ispuni svoje etološke potrebe.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 14
32	<p>Broj životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji treba da bude ograničen radi sprečavanja prekomerne paše, prelaska životinja na tuđe zemljište, kao i erozije i zagađenja zemljišta koje prouzrokuju životinje ili je posledica prenošenja njihovih</p>	834/2007 Član 14 889/2008

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>ekskremenata.</p> <p>Ukupan broj grla po jedinici površine u organskoj stočarskoj proizvodnji treba da obezbedi proizvodnju do najviše 170 kg azota godišnje po ha poljoprivrednog zemljišta, u skladu sa članom 13 ovog standarda</p> <p>Maksimalno dozvoljeni broj grla po jedinici površine u organskoj stočarskoj proizvodnji iz prethodnog stava dat je u Prilogu 12 - Maksimalni broj životinja po ha u proizvodnji organske stoke.</p>	Član 15
33	<p>Na jednom poljoprivrednom gazdinstvu može istovremeno da se primenjuje konvencionalna proizvodnja i metode organske proizvodnje (paralelna proizvodnja) ako se uzgajaju životinje različitih vrsta, i to na lokacijama koje su na odgovarajući način razdvojene.</p> <p>Svake godine, u ograničenom vremenskom periodu, životinje iz konvencionalne proizvodnje mogu da koriste pašnjake na kojima se primenjuju metode organske proizvodnje, pod uslovom da te životinje potiču iz ekstenzivnog sistema gajenja i da na tom pašnjaku u to vreme nisu prisutne životinje iz organske proizvodnje.</p> <p>Životinje iz organske stočarske proizvodnje, treba da se drže odvojeno od druge stoke. Međutim, ispaša organskih životinja na konvencionalnom zemljištu kao i konvencionalnih životinja na organskom zemljištu dozvoljena je pod određenim ograničenim uslovima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) to zemljište nije tretirano proizvodima koji nisu dozvoljeni u organskoj proizvodnji najmanje tri godine; 2) svaka životinja iz konvencionalne proizvodnje koja koristi to zemljište potiče iz ekstenzivnog sistema gajenja; 3) se nijedan stočarski proizvod od životinja iz organske proizvodnje, za vreme korišćenja ovog zemljišta, ne smatra organskim proizvodom, osim ako se dokaže da su te životinje bile odvojene od životinja iz konvencionalne proizvodnje. <p>Kada životinje iz organske proizvodnje prelaze sa jednog pašnjaka na drugi, te životinje mogu da pasu na zemljištu iz konvencionalne proizvodnje. U ovom slučaju unos hrane iz konvencionalne proizvodnje u obliku trave i druge vegetacije koje životinje pasu u toku ovog perioda ne treba da pređe 10% od ukupne količine hrane godišnje, preračunato na suhu materiju u hrani.</p> <p>Evidentirani podaci i dokumentacija o ispunjenosti uslova iz ovog člana čuvaju se kao dokaz.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 17
34	<p>U organskoj stočarskoj proizvodnji ne može se vršiti sakaćenje. Patnja životinja, uključujući i patnju prilikom klanja, treba da budu svedeni na najmanju moguću meru.</p> <p>U organskoj stočarskoj proizvodnji postupci poput kupiranja repova, brušenja zuba, skraćivanja kljunova i obezrožavanja ne mogu se vršiti sistematski, osim u pojedinačnim slučajevima uz prethodno odobrenje OCS-a, u slučaju kada su razlozi bezbednost i očuvanje zdravlja, dobrobiti i higijene životinja.</p> <p>Postupci iz prethodnog stava izvode se u najprimerenijem životnom dobu životinje, od strane kvalifikovanog osoblja i uz primenu anestezije i analgezije, kako bi se patnja životinja svela na najmanju moguću meru.</p> <p>U organskoj stočarskoj proizvodnji, a radi očuvanja kvaliteta proizvoda i tradicionalnih postupaka proizvodnje, može se vršiti fizička kastracija životinja, ali samo u skladu sa prethodnim paragrafom.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 13 i 18

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>Sakaćenje životinja, kao što je sećenje krila matici je zabranjeno.</p> <p>Pčele se ne mogu uništavati radi dobijanja pčelarskih proizvoda. Ekstrakcija meda ne može se vršiti iz saća u kome se nalazi leglo, a prilikom ekstrakcije meda ne mogu se koristiti hemijska sintetička sredstva za odbijanje insekata.</p>	
35	<p>Živinu treba gajiti dok ne dostigne minimalnu starost ili treba gajiti spororastuće hibride, kako bi se sprečilo korišćenje intenzivnih metoda gajenja. U slučaju da operator ne gaji spororastuće hibride, minimalna starost za klanje je:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 81 dan za piliće; 2) 150 dana za kopune; 3) 49 dana za pekinške patke; 4) 70 dana za ženke mošusne patke; 5) 84 dana za mužjake mošusne patke; 6) 92 dana za divlje patke; 7) 94 dana za biserke; 8) 140 dana za ćurane i guske za pečenje; 9) 100 dana za ćurke. <p>OCS vrši procenu hibrida koje koristi operator na osnovu sledećeg kriterijuma:</p> <p>Hibridi će biti klasifikovani kao sporo rastući ako dostignu maksimalno 80% dnevnog prirasta kod rasa koje su odabrane za maksimalne performanse. Primenjivaće se sledeći kriterijumi koji se mogu prilagoditi državi u kojoj se vrši sertifikacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) brojleri: 44g / dan do težine od 2 kg b) ćurke: 76 g / dan za ženke do težine od 10,6 kg 116 g / dan za mužjake do težine od 21 kg 	889/2008 Član 12
36	<p>Životinje u organskoj stočarskoj proizvodnji treba prevoziti tako da trajanje prevoza bude što je moguće kraće.</p> <p>Utovar i istovar životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji vrši se bez upotrebe električne stimulacije za primoravanje životinja.</p> <p>Upotreba alopatskih sredstava za smirenje pre ili tokom transporta je zabranjena.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 18
<i>Pravila razmnožavanja</i>		
37	<p>U organskoj stočarskoj proizvodnji životinje se, po pravilu, razmnožavaju prirodnim putem, s tim što se, u pojedinim slučajevima, može izvršiti veštačka oplodnja, osim kloniranja i presađivanja embriona. Ne mogu se koristiti hemijski sintetizovani alopatski veterinarski medicinski proizvodi, antibiotici i hormoni i slične supstance koje se koriste za kontrolu reprodukcije ili u druge svrhe (npr. za indukciju i sinhronizaciju estrusa), osim u slučajevima koji se odnose na veterinarsko lečenje u skladu sa ovim standardom.</p>	834/2007 Član 14
<i>Ishrana</i>		
38	<p>1) U organskoj stočarskoj proizvodnji koristi se hrana za životinje koja prvenstveno potiče sa poljoprivrednog gazdinstva na kome se životinje uzgajaju i na kome se primenjuju metode organske proizvodnje, ili sa drugih poljoprivrednih gazdinstava na kojima se primenjuju metode organske proizvodnje i koja su, po mogućnosti, iz istog</p>	834/2007 Član 14

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>regiona.</p> <p>2) stoka se hrani organskom hranom za životinje koja ispunjava prehrambene potrebe životinja u različitim fazama njihovog razvoja. Deo obroka može sadržati hranu iz perioda konverzije koja potiče sa sopstvenog gazdinstva;</p> <p>3) Stoka ima stalan pristup pašnjacima ili kabastoj hrani, sa izuzetkom pčela;</p> <p>4) U organskoj stočarskoj proizvodnji životinje se ne mogu držati ili hraniti na način koji može da prouzrokuje anemiju, niti im se hrana može prisilno davati.</p>	
39	<p>U organskoj stočarskoj proizvodnji mladunce sisara treba prvenstveno hraniti majčinih mlekom, i to najmanje:</p> <p>1) tri meseca od rođenja, kod goveda (uključujući bivole i bizone) i konja;</p> <p>2) 45 dana od rođenja, kod ovaca i koza;</p> <p>3) 40 dana od rođenja, kod svinja.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 20
40	<p>Ishrana biljojeda u organskoj stočarskoj proizvodnji u najvećoj mogućoj meri treba da se zasniva na ispaši, u zavisnosti od raspoloživosti pašnjaka u različito doba godine.</p> <p>Najmanje 60% suve materije u dnevnim obrocima biljojeda treba da se sastoji od kabaste hrane, sveže ili sušene ili silaže, a u slučaju životinja koje se koriste za proizvodnju mleka, najmanje 50%, i to tokom prva tri meseca laktacije.</p> <p>U ishrani biljojeda, osim tokom perioda sezonske ispaše, najmanje 60% hrane za životinje treba da potiče sa sopstvene proizvodne jedinice ili, u slučaju da to nije moguće, sa drugih poljoprivrednih gazdinstava koja se bave organskom proizvodnjom i koja su, po mogućnosti, iz istog regiona, uz evidentiranje podataka i čuvanje dokumentacije o nabavljenoj hrani za životinje.</p>	889/2008 Član 19, 20
41	<p>U slučaju svinja i živine, najmanje 20% hrane za životinje treba da potiče sa sopstvene proizvodne jedinice ili, u slučaju da to nije moguće, sa drugih poljoprivrednih gazdinstava koja se bave organskom proizvodnjom i koja su, po mogućnosti, iz istog regiona, uz evidentiranje podataka i čuvanje dokumentacije o nabavljenoj hrani za životinje.</p> <p>U ishrani svinja i živine, dnevnim obrocima treba dodavati kabastu hranu, svežu ili sušenu ili silažu.</p>	889/2008 Član 19, 20
42	<p>U ishrani pčela u organskoj stočarskoj proizvodnji pčelama u košnicama, na kraju proizvodne sezone, treba ostaviti dovoljne rezerve meda i polena, kako bi preživle zimu.</p> <p>U organskoj stočarskoj proizvodnji pčele se mogu hraniti medom, šećernim sirupom ili šećerom iz organske proizvodnje ako je njihov opstanak ugrožen usled vremenskih uslova.</p>	889/2008 Član 19
43	<p>U organskoj stočarskoj proizvodnji do 30% količine hrane u obroku može da se sastoji od hrane iz perioda konverzije, osim ako je hrana iz perioda konverzije proizvedena na sopstvenom poljoprivrednom gazdinstvu, u kom slučaju učešće takve hrane može da iznosi 100%.</p> <p>Do 20% ukupne prosečne količine hrane koja se obezbeđuje stoci ispašom ili žetvom pašnjaka ili parcela sa višegodišnjim krmnim biljem u njihovoj prvoj godini konverzije, pod uslovom da su deo samog gazdinstva i da tokom poslednjih pet godina nisu bili deo organske proizvodne jedinice tog gazdinstva.</p> <p>U slučaju da se u ishrani životinja koristi i hrana iz perioda konverzije i hrana iz prve godine konverzije, ukupno učešće takve hrane ne sme da prelazi procentualni iznos iz</p>	889/2008 Član 21

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>prvog stava.</p> <p>Procentualni iznosi iz st. 1. i 2. ovog člana obračunavaju se na godišnjem nivou, kao udeo suve materije u stočnoj hrani biljnog porekla.</p>	
44	<p>Konvencionalne sirovine za hranu za životinje biljnog porekla sirovine životinjskog i mineralnog porekla, aditivi za hranu za životinje, neki proizvodi koji se koriste u ishrani životinja i pomoćne supstance u procesu proizvodnje su dozvoljene samo ako su odobreni za upotrebu u organskoj proizvodnji u skladu s članom 48.</p> <p>Poboljšivači rasta i sintetske amiokiseline u zabranjene.</p> <p>U proizvodnji organske hrane za životinje i u ishrani organskih životinja dozvoljene su samo sledeće supstance:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) konvencionalna hraniva biljnog ili životinjskog porekla ili druga hraniva navedena data u odeljku 2. Priloga 8, pod uslovom da: <ol style="list-style-type: none"> a) su proizvedena ili prerađena bez upotrebe hemijskih rastvarača; b) u skladu sa ograničenjima datim u članovima 64. ili članu 67. (3); 2) konvencionalni začini, začinsko bilje i melase, pod uslovom da: <ol style="list-style-type: none"> a) nisu dostupni iz organske proizvodnje; b) su proizvedeni ili prerađeni bez upotrebe hemijskih ratvarača c) je njihova upotreba ograničena na 1 % obroka hrane za životinje pojedine vrste, izračunato na godišnjem nivou, kao procenat suve materije hrane za životinje poljoprivrednog porekla; 3) organska hraniva životinjskog porekla; 4) hraniva mineralnog porekla navedena u prvom delu Priloga 8; 5) proizvodi održivog ribarstva, pod uslovom da: <ol style="list-style-type: none"> a) su proizvedeni ili prerađeni bez upotrebe hemijskih ratvarača ; b) je njihova primena ograničena na nebiljojede; c) primena hidrolizata ribljih proteina ograničena samo na mlade životinje; 6) so kao morska so, gruba kamena so; 7) dodaci hrani za životinje dati su u Prilogu 9. 	834/2007 Član 14 889/2008 Član 22
<i>Prevenција bolesti i lečenje</i>		
45	<p>U organskoj stočarskoj proizvodnji prevencija bolesti životinja se zasniva na izboru odgovarajućih rasa i sojeva, odgovarajućim postupcima uzgoja, ishrani visokokvalitetnom hranom za životinje, telesnom aktivnošću, odgovarajućem broju životinja po jedinici površine i držanjem životinja u higijenskim uslovima.</p> <p>U preventivne svrhe, u organskoj stočarskoj proizvodnji ne mogu se koristiti hemijski sintetizovani alopatski veterinarski medicinski proizvodi, antibiotici i hormoni i slične supstance koje se koriste za kontrolu reprodukcije ili u druge svrhe (npr. za indukciju i sinhronizaciju estrusa), osim u slučajevima koji se odnose na veterinarsko lečenje u skladu sa ovim standardom; kao ni supstance kojima se pospešuje rast ili proizvodnja (uključujući antibiotike, kokcidostatike i druga veštačka pomoćna sredstva za podsticanje rasta).</p> <p>Ako stoka dolazi iz konvencionalnih jedinica, potrebna je primena posebnih mera kao</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 23, 24

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>što je pregled ili period karantina, zavisno od okolnosti.</p> <p>Objekte i ispuste za uzgoj živine, treba po završetku svakog proizvodnog ciklusa isprazniti, kako bi se objekti mogli očistiti i dezinfikovati, a u ispustima mogla obnoviti vegetacija; osim ako se živina ne gaji u turnusima ili se ne drži u ispustima, kao i ako može slobodno da se kreće tokom dana.</p> <p>Objekti i ispusti iz prethodnog stava treba da budu prazni u periodu od najmanje četiri nedelje, a kao dokaz o poštovanju ovog perioda čuvaju se evidentirani podaci i dokumentacija.</p> <p>Ako se i pored primene gorenavedenih preventivnih mera životinje razbole ili povrede, treba odmah otpočeti sa njihovim lečenjem i ako je potrebno, izolovati ih u odgovarajućim prostorijama. U lečenju životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji prednost nad hemijski sintetizovanim alopatskim veterinarskim lekovima ili antibioticima imaju fitoterapeutske, homeopatske i imunološke proizvode, elementi u tragovima, dozvoljena hrana za životinje mineralnog porekla iz Priloga 8 tačka 1 i aditivi u ishrani iz Priloga 9 tačka 3, pod uslovom da je njihovo terapeutsko dejstvo delotvorno kod određene vrste životinja i u lečenju određenih bolesti.</p> <p>Međutim, ako upotreba navedenih proizvoda nije delotvorna u lečenju bolesti ili povreda i ako je lečenje neophodno kako bi se izbegla patnja ili mučenje životinje, mogu se koristiti hemijski sintetizovani alopatski veterinarski lekovi ili antibiotici na odgovornost veterinara, strogo vodeći računa o toku lečenja i karenci.</p> <p>Vakcinacija i obavezni programi zdravstvene zaštite životinja propisani od države su dozvoljeni.</p> <p>Ako životinja ili grupa životinja u toku 12 meseci primi više od tri terapije sa hemijski sintetizovanim alopatskim veterinarskim lekovima ili antibioticima ili više od jedne terapije u slučaju da je njihov produktivni životni ciklus kraći od godinu dana, a sa izuzetkom vakcinacija, lečenja parazita i sprovođenja obaveznih programa zdravstvene zaštite životinja, te životinje ili proizvodi dobijeni od njih ne mogu se prodavati kao organski proizvodi i te životinje treba da prođu period konverzije, u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Evidentirani podaci i dokumentacija o ispunjenosti uslova iz prethodnog stava čuvaju se kao dokaz.</p> <p>Posle upotrebe hemijski sintetizovanih alopatskih veterinarskih proizvoda period karence tretiranih životinja i njihovih proizvoda traje dvostruko duže u odnosu na period karence u konvencionalnoj proizvodnji koji je predviđen uputstvom operatora leka, a u slučaju da period karence nije preciziran uputstvom operatora leka, period karence traje 48 sati.</p>	
46	<p>U slučaju zaraze <i>Varroa destructor</i>-om koristi se mravlja, mlečna, sirćetna i oksalna kiselina, kao i mentol, timol, eukaliptusovo ulje ili kamfor, i u tom slučaju, a samo radi zaustavljanja ove zaraze, moguće je uništavanje legla trutova.</p> <p>Ako se i pored primene preventivnih mera pčelinja društva razbole ili zaraze, treba odmah otpočeti sa njihovim lečenjem i ako je potrebno, izolovati ih u posebne pčelinjake, a pri njihovom lečenju mogu se koristiti veterinarski lekovi u skladu sa propisima kojima se uređuju proizvodnja i promet veterinarskih lekova.</p> <p>Ako se za lečenje koriste hemijski sintetizovani alopatski proizvodi, pčelinja društva tokom perioda lečenja treba da budu smeštena u izolovane pčelinjake i sav vosak treba da se zameni voskom koji je dobijen iz organske proizvodnje, posle čega ta pčelinja društva treba uključiti u jednogodišnji period konverzije u skladu sa ovim standardom, osim kada se u lečenju koriste proizvodi iz prvog stava ovog člana.</p>	889/2008 Član 25

Član	Sadržina člana	EU referenca
<i>Čišćenje, dezinfekcija i zaštita od štetočina</i>		
47	<p>Zgrade, objekti za smeštaj životinja, oprema i pribor koji se koriste u organskoj stočarskoj proizvodnji treba redovno čistiti i dezinfikovati dozvoljenim sredstvima u skladu sa ovim standardom, kako bi se sprečilo širenje zaraze i razmnožavanje organizama koji prenose bolest, a izmet, urin i nepojedena ili prosuta hrana treba da se redovno uklanjaju, kako bi se neprijatni mirisi, kao i prisustvo insekata i glodara sveli na najmanju moguću meru.</p> <p>Za čišćenje i dezinfekciju zgrada, objekata za smeštaj životinja i pribora mogu se koristiti sredstva za čišćenje i dezinfekciju opreme i objekata za stočarsku proizvodnju koja su data u Prilogu 10.</p> <p>Za uništavanje glodara (koja se koriste samo u klopkama) i proizvodi navedeni u Prilogu 2 mogu se koristiti za suzbijanje insekata i drugih štetočina u zgradama i drugim objektima za smeštaj stoke.</p> <p>Za potrebe čišćenja i dezinfekcije okvira, košnica i saća može se upotrebljavati natrijum hidroksid. Za potrebe zaštite okvira, košnica i saća, posebno od štetočina, dopuštena su samo sredstva za borbu protiv glodara (koja se stavljaju u klopke) i odgovarajući proizvodi navedeni u Prilogu 2.</p> <p>U organskom uzgajanju pčela pčelinjaci se mogu mehanički dezinfikovati, na način kao što je čišćenje pod parom ili neposrednim plamenom.</p>	834/2007 Član 14 889/2008 Član 23, 25
Proizvodi i supstance koji se mogu koristiti u organskoj proizvodnji		
48	<p>U skladu sa navedenim u članu 10, OCS će dozvoliti upotrebu u organskoj proizvodnji i uključiti u odobrene liste proizvode i supstance koje se mogu koristiti u organskoj proizvodnji u svrhu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zaštite bilja; 2) đubrenja i obezbeđenja plodnosti zemljišta; 3) kao konvencionalne sastojke za hranu za životinje biljnog porekla, hraniva životinjskog i mineralnog porekla i kao neke supstance koje se upotrebljavaju u ishrani životinja; 4) kao dodaci u hrani za životinje i pomoćne supstance u procesu proizvodnje; 5) kao proizvodi za čišćenje i dezinfekciju objekata i opreme za stočarsku proizvodnju; 6) čišćenja i dezinfekcije objekata i instalacija koje se koriste u organskoj biljnoj proizvodnji, uključujući i skladišta na gazdinstvima. Proizvodi i supstance se mogu koristiti samo ukoliko je njihova upotreba dozvoljena u poljoprivrednoj proizvodnji u trećoj zemlji u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom. <p>U organskoj biljnoj proizvodnji mogu se koristiti sredstva za ishranu bilja i oplemenjivači zemljišta, u meri koja je neophodna, ako se nutritivne potrebe biljaka ne mogu adekvatno zadovoljiti primenom agrotehničkih mera za održavanje i poboljšanje plodnosti i aktivnosti zemljišta.</p> <p>Ako se primenom mera iz prethodnog stava biljke na adekvatan način ne mogu zaštititi od štetočina, bolesti i korova, a utvrdi se da postoji neposredna opasnost za biljke, mogu se upotrebiti sredstva za zaštitu bilja, u skladu sa standardom kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja, a koja su data u Prilogu 2 - Spisak dozvoljenih sredstava za zaštitu bilja u organskoj proizvodnji, koji je odštampan uz ovaj standard i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog 2).</p> <p>Izuzetno od prethodnog stava, sredstva za zaštitu bilja koja nisu biljnog, životinjskog,</p>	834/2007 Član 16 889/2008 Član 27

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>mikrobiološkog ili mineralnog porekla i koja nisu identična sa svojim prirodnim oblikom, mogu se upotrebiti samo ako uslovi za njihovu upotrebu isključuju bilo kakav neposredni kontakt sa jestivim delovima biljke.</p> <p>U organskoj stočarskoj proizvodnji mogu se, koristiti konvencionalni sastojci za hranu za životinje biljnog porekla, hraniva životinjskog i mineralnog porekla i kao neke supstance koje se upotrebljavaju u ishrani životinja i proizvodi i sporedni proizvodi iz akvakulture koji su dati u Prilogu 8, kao i aditivi za hranu za životinje, određeni proizvodi koji se koriste u ishrani životinja i pomoćna sredstva za preradu, koji su dati u Prilogu 9 ovog standarda. Navedeni proizvodi koriste se ukoliko su neophodni za očuvanje zdravlja, dobrobiti i vitalnosti životinja, doprinose adekvatnoj ishrani u cilju ispunjenja fizioloških i bihevioralnih potreba životinja ili bi bilo nemoguće proizvesti ili sačuvati takvu hranu bez upotrebe takvih supstanci.</p> <p>Upotrebljena hraniva mineralnog porekla, elementi u tragovima, vitamini ili provitamini su prirodnog porekla. Ukoliko te supstance nisu raspoložive, mogu se odobriti supstance koje su identične prirodnim.</p> <p>U proizvodnji hrane koja je dobijena od sirovina koje su proizvedene primenom metoda organske proizvodnje treba da se primenjuju sledeća pravila, i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogu se koristiti aditivi, pomoćne supstance, arome, voda, so, minerali, elementi u tragovima, vitamini, kao i aminokiseline i ostale hranjive materije date u Prilogu 3 - Sastojci, aditivi i pomoćne supstance koje se koriste u preradi sirovina dobijenih metodama organske proizvodnje (u daljem tekstu: Prilog 3). - Svaka kultura mikroorganizama koja se uobičajeno koristi u preradi hrane, izuzev genetski modifikovanih organizama. 	
49	Proizvodi i supstance koji nisu obuhvaćeni ovim Standardom, a zadovoljavaju principe i načela organske proizvodnje u skladu sa ovim standardom, mogu da se upotrebljavaju u organskoj proizvodnji.	834/2007 Član 16
Konverzija		
50	<p>Period konverzije započinje najranije kada operator uključi svoje gazdinstvo/proizvodnju u sistem kontrole OCS-a (kada potpiše ugovor sa OCS-om).</p> <p>Tokom perioda konverzije organska proizvodnja treba da se obavlja u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Dužina trajanja perioda konverzije određuje se na osnovu vrste biljne ili životinjske proizvodnje.</p> <p>Na poljoprivrednom gazdinstvu ili proizvodnoj jedinici na kojoj se delom odvija organska proizvodnja, a delom je u toku prelazak na organsku proizvodnju, organski proizvodi i proizvodi iz perioda konverzije, moraju da se drže odvojeno ili da se omogući njihovo jednostavno razdvajanje, a odgovarajući podaci, na osnovu kojih se može utvrditi kako su proizvodi razdvojeni, evidentiraju se.</p>	834/2007 Član 17
51	<p>Dužina trajanja perioda konverzije u organskoj biljnoj proizvodnji u zavisnosti je od vremena kada je obavljena setva, odnosno berba, i iznosi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) u slučaju jednogodišnjih biljnih vrsta, najmanje dve godine pre setve; 2) u slučaju pašnjaka i višegodišnjeg krmnog bilja, najmanje dve godine pre korišćenja kao hrane za životinje iz organske proizvodnje; 3) u slučaju višegodišnjih biljnih vrsta koje nisu krmno bilje, najmanje tri godine 	834/2007 Član 17 889/2008 Član 36

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>pre prve berbe organskih proizvoda.</p> <p>Odluku o skraćenju/produženju perioda konverzije donosi OCS.</p> <p>Dužina trajanja perioda konverzije u organskoj biljnoj proizvodnji može se skratiti, odnosno produžiti, i to tako da se:</p> <p>1) skрати dužina trajanja perioda konverzije, tako što se uzima u obzir i period koji neposredno prethodi početku perioda konverzije, pod uslovom da su zemljišne parcele:</p> <p>(1) bile predmet mera koje su utvrđene programima iz oblasti zaštite životne sredine, ako se primenom tih mera garantuje da se na tim parcelama nisu koristili proizvodi koji nisu dozvoljeni u organskoj proizvodnji,</p> <p>(2) bile deo prirodne ili poljoprivredne oblasti koja nije tretirana proizvodima koji nisu dozvoljeni u organskoj proizvodnji u toku prethodnog perioda od najmanje tri godine, ako za to postoje dokazi;</p> <p>2) produži dužina trajanja perioda konverzije, kada je zemljište bilo kontaminirano proizvodima koji nisu dozvoljeni u organskoj proizvodnji;</p> <p>3) skрати dužina trajanja perioda konverzije, u slučaju parcela koje su već konvertovane ili su u procesu konverzije, ako su te parcele tretirane proizvodom koji nije dozvoljen u organskoj proizvodnji, i to:</p> <p>(1) u okviru obaveznih mera za suzbijanje bolesti ili štetočina koje sprovodi nadležni organ,</p> <p>(2) u okviru naučnih testova odobrenih od strane nadležnog organa;</p> <p>4) skрати dužina trajanja perioda konverzije na godinu dana, za pašnjake i otvorene površine koje koriste životinjske vrste koje nisu biljojedi, a ako zemljište tokom prethodne godine nije bilo tretirano proizvodima koji nisu dozvoljeni u organskoj proizvodnji, ovaj period se može skratiti i na šest meseci.</p> <p>U slučaju iz stava (1) tačka 3) ovog člana, ako u procesu razgradnje proizvoda čija upotreba nije dozvoljena u organskoj proizvodnji pri kraju perioda konverzije ostane neznatan nivo ostataka u zemljištu, odnosno u slučaju višegodišnje biljne vrste, u samoj biljci, dužina trajanja perioda konverzije se ne može skratiti, a ti proizvodi se posle tretmana ne mogu prodavati sa oznakama koje upućuju na metode organske proizvodnje.</p> <p>Prihvatanje skraćenja perioda konverzije se može razmatrati samo ukoliko su OCS-u predstavljeni zadovoljavajući dokazi kojima se potvrđuje da su uslovi opisani u OCS standardu ispunjeni kroz period od najmanje tri godine.</p>	
52	<p>Dužina trajanja perioda konverzije kao što je definisano u članu 51 ovog standarda, vezano za biljnu proizvodnju, primenjuju se i u slučaju površina na kojima se uzgaja stočna hrana.</p> <p>Izuzetno od prethodnog stava, dužina trajanja perioda konverzije može skratiti se na godinu dana za pašnjake i ispuste koje koriste životinje koje nisu biljojedi. Ovaj period se može skratiti na šest meseci ako zemljište tokom prethodne godine nije bilo tretirano proizvodima koji nisu dozvoljeni u organskoj proizvodnji.</p>	889/2008 Član 37
53	<p>U slučaju kada se na poljoprivredno gazdinstvo uvedu životinje iz konvencionalne proizvodnje, dužina trajanja perioda konverzije u organskoj stočarskoj proizvodnji iznosi:</p> <p>1) najmanje tri četvrtine životnog veka životinja, odnosno 12 meseci kada se radi o konjima i govedima, uključujući bivole i bizone za proizvodnju mesa;</p>	834/2007 Član 17 889/2008 Član 38

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>2) šest meseci, u slučaju malih preživara, svinja i životinja za proizvodnju mleka;</p> <p>3) 10 nedelja, u slučaju živine za proizvodnju mesa koja je uneta pre nego što navrší tri dana;</p> <p>4) šest nedelja, u slučaju živine za proizvodnju jaja.</p> <p>U slučaju kada na poljoprivrednom gazdinstvu postoje životinje iz konvencionalne proizvodnje, dužina trajanja konverzije u organskoj stočarskoj proizvodnji odnosi se na celokupnu proizvodnu jedinicu, uključujući stočni fond, pašnjake i/ili bilo koje zemljište koje se koristi za ishranu životinja i, ako se životinje u najvećem delu hrane proizvodima sa te proizvodne jedinice, ukupni period konverzije za životinje, pašnjake i/ili zemljište koje se koristi za ishranu životinja može se smanjiti na 24 meseca.</p> <p>U organskom uzgajanju pčela, dužina trajanja konverzije iznosi najmanje godinu dana, osim u slučaju obnavljanja pčelinjaka iz člana 25 ovog standarda.</p> <p>Tokom perioda konverzije sav vosak treba da bude zamenjen voskom iz organske proizvodnje.</p> <p>Životinje i proizvodi životinjskog porekla proizvedeni u periodu konverzije ne obeležavaju se oznakama vezanim za organske proizvode.</p>	
Pravila u preradi hrane		
54	<p>Tehnološki postupak prerade u organskoj proizvodnji odvija se u kontinuitetu bez mešanja proizvoda iz organske proizvodnje sa sastojcima, supstancama i proizvodima iz perioda konverzije, odnosno proizvodima iz konvencionalne proizvodnje, kao i bez upotrebe jonizujućeg zračenja, genetički modifikovanih organizama i njihovih derivata.</p> <p>Tehnološki postupci prerade sirovina koje su dobijene metodama organske proizvodnje odvijaju se vremenski i/ili prostorno odvojeno od svih drugih tehnoloških postupaka u proizvodnji hrane.</p> <p>Ukoliko u postupku prerade iz stava 1 ovog člana koriste tehnološke linije koje se koriste i za preradu proizvoda iz konvencionalne proizvodnje, te tehnološke linije moraju detaljno da se očiste i operu pre upotrebe u organskoj proizvodnji.</p> <p>U proizvodnji hrane koja je dobijena od sirovina koje su proizvedene primenom metoda organske proizvodnje treba da se primenjuju sledeća pravila, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hrana treba da se proizvodi pretežno od sastojaka poljoprivrednog porekla, pri čemu se dodata voda i kuhinjska so ne uzimaju u obzir; 2) mogu se koristiti aditivi, pomoćne supstance, arome, voda, so, minerali, elementi u tragovima, vitamini, kao i aminokiseline i ostale hranjive materije date u Prilogu 3 - Sastojci, aditivi i pomoćne supstance koje se koriste u preradi sirovina dobijenih metodama organske proizvodnje (u daljem tekstu: Prilog 3); 3) mogu se koristiti poljoprivredni sastojci koji nisu dobijeni metodama organske proizvodnje date u Prilogu 4- Dozvoljeni sastojci poljoprivrednog porekla koji nisu proizvedeni metodama organske proizvodnje (u daljem tekstu: Prilog 4); 4) hrana treba da sadrži samo organske sastojke, pri čemu u istom proizvodu ne treba da bude prisutan sastojak koji je isti i iste vrste iz konvencionalne proizvodnje ili iz proizvodnje iz perioda konverzije; 5) u slučaju da se radi o hrani proizvedenoj od sastojaka dobijenih u periodu konverzije, ta hrana treba da sadrži samo jedan sastojak poljoprivrednog porekla. <p>U postupku prerade ne mogu se koristiti supstance i postupci kojima se proizvodu vraćaju svojstva koja su izgubljena prilikom prerade i skladištenja hrane, a kojima se</p>	834/2007 Član 19 889/2008 Član 27

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>otklanaju posledice nemara ili koje mogu da dovedu u zabludu u vezi sa prirodom ovih proizvoda.</p> <p>Izuzeci od pravila navedenih u stavu 4 ovog člana u cilju vraćanja svojstava koji su izgubljeni usled nemara tokom prerade i skladištenja ili gde može doći do zablude u smislu prirode upotrebljenih supstanci, nisu dozvoljeni.</p>	
55	<p>Pravila za konzervisanje proizvoda i za proizvodnju prerađene hrane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Subjekti koji konzervišu proizvode ili proizvode prerađenu hranu ili hranu za životinje uvode i ažuriraju odgovarajuće postupke koji se temelje na sistemskom utvrđivanju kritičnih koraka prerade. <p>Primena tih postupaka u svakom trenutku garantuje da su konzervisani ili prerađeni proizvodi u skladu s pravilima organske proizvodnje definisanim ovim standardom.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Subjekti moraju poštovati i primenjivati postupke iz stava 1. Subjekti posebno moraju: <ol style="list-style-type: none"> (a) preduzimati mere predostrožnosti kako bi izbegli opasnost onečišćenja neodobrenim supstancama ili proizvodima; (b) sprovesti odgovarajuće mere čišćenja, pratiti njihovu delotvornost i evidentirati te mere; (c) garantovati da se ne-organski proizvodi ne stavljaju u promet s oznakom koja upućuje na metodu organske proizvodnje. 3. Ako se ne-organski proizvodi takođe pripremaju ili čuvaju u dotičnoj jedinici za preradu, subjekt mora: <ol style="list-style-type: none"> (a) sprovesti aktivnosti neprekidno dok se ne obradi cela serija, prostorno ili vremenski odvojeno od sličnih aktivnosti koje se sprovede na ne-organskim proizvodima; (b) skladištiti organske proizvode pre i nakon aktivnosti, prostorno ili vremenski odvojene od ne-organskih proizvoda; (c) obavestiti OCS o aktivnostima iz tački (a) i (b) te imati na raspolaganju ažurirani zapis svih radnji i prerađenih količina; (d) preduzimati potrebne mere kako bi se osigurala identifikacija serija i izbeglo mešanje ili zamena s ne-organskim proizvodima; (e) sprovesti aktivnosti na organskim proizvodima tek nakon odgovarajućeg čišćenja proizvodne opreme. 4. Aditivi, pomoćne supstance u preradi i druge supstance i sastojci koji se upotrebljavaju za preradu hrane ili hrane za životinje, te svi primenjivi postupci prerade, kao što je dimljenje, moraju biti u skladu s načelima dobre proizvodne prakse. 	889/2008 Član 26
Pravila u proizvodnji organskih kvasaca		
56	<p>Za proizvodnju kvasaca u organskoj proizvodnji mogu se upotrebljavati samo organski proizvedeni supstrati. Drugi proizvodi i supstance mogu se upotrebljavati samo pod uslovom da je njihova upotreba u organskoj proizvodnji dozvoljena, u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Dozvoljeni dodaci koji se mogu koristiti za proizvodnju kvasca i proizvoda od kvasca u organskoj proizvodnji dati su u Prilogu 3.</p>	834/2007 Član 20 889/2008 Član 27a

Član	Sadržina člana	EU referenca
	U hrani koja je proizvedena metodama organske proizvodnje kvasac koji je dobijen metodama organske proizvodnje ne treba da bude prisutan zajedno sa kvascem koji nije dobijen metodama organske proizvodnje.	
Pravila u proizvodnji hrane za životinje		
57	<p>Proizvodnja hrane za životinje koja je dobijena od sirovina koje su proizvedene primenom metoda organske proizvodnje vrši se vremenski i prostorno odvojeno od proizvodnje hrane za životinje iz konvencionalne proizvodnje.</p> <p>Organski sastojci u istom proizvodu ne treba da bude prisutni sa sastojkom koji je isti i iste vrste iz konvencionalne proizvodnje ili iz proizvodnje iz perioda konverzije.</p> <p>Sirovine koje se koriste ili prerađuju za proizvodnju hrane za životinje ne smeju prethodno biti tretirane hemijskim sintetičkim rastvaračima.</p> <p>Supstance i postupci kojima se proizvodu vraćaju svojstva koja su izgubljena prilikom prerade i skladištenja hrane za životinje, a kojima se otklanjaju posledice nemara ili koje mogu da dovedu u zabludu u vezi sa prirodom ovih proizvoda se ne smeju koristiti.</p>	834/2007 Član 18
Izuzeca od pravila		
<i>Paralelna proizvodnja</i>		
58	<p>Na poljoprivrednom gazdinstvu može se obavljati paralelna proizvodnja, i to u slučaju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) proizvodnje višegodišnjih biljnih vrsta koje zahtevaju period gajenja od najmanje tri godine, mogu se uzgajati sorte koje se ne mogu lako razlikovati, ako: <ol style="list-style-type: none"> (1) proizvodnja čini deo plana konverzije kojim je predviđeno da se poslednja proizvodna jedinica na kojoj se primenjuje konvencionalna proizvodnja uključi u organsku proizvodnju u najkraćem mogućem roku, ne dužem od pet godina, (2) su preduzete odgovarajuće mere kako bi se proizvodi iz organske i konvencionalne proizvodnje prostorno razdvojili, (3) operator ovlašćenu kontrolnu organizaciju obavesti najmanje 48 sati pre berbe svakog proizvoda, (4) po završetku berbe, operator ovlašćenu kontrolnu organizaciju obavesti o količini proizvoda sa proizvodnih jedinica i o merama koje su primenjene za razdvajanje proizvoda, (5) operator svake godine dostavi ovlašćenoj kontrolnoj organizaciji odobren plan konverzije; 2) poljoprivrednih površina koje se koriste u svrhu istraživanja ili obrazovanja, kao i u slučaju proizvodnje reproduktivnog materijala, pod uslovom da su ispunjeni uslovi iz tačke 1) podtač. (2), (3), (4) i (5) ovog člana; 3) u slučaju pašnjaka koji se isključivo koristi za ispašu. 	889/2008 Član 40
<i>Upotreba reproduktivnog materijala u biljnoj proizvodnji koji nije organski</i>		
59	Izuzetno od člana 15. stav 1. ovog standarda, ako na tržištu nema reproduktivnog materijala koji je proizveden metodama organske proizvodnje, u organskoj proizvodnji koristi se prvenstveno reproduktivni materijal iz perioda konverzije.	889/2008 Član 45

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>Izuzetno, u organskoj proizvodnji može se pre setve odobriti, u skladu sa ovim standardom, upotreba reproduktivnog materijala iz konvencionalne proizvodnje pod uslovom da taj materijal nije tretiran sredstvima za zaštitu bilja koja nisu dozvoljena u organskoj proizvodnji, ako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na tržištu nema reproduktivnog materijala koji je proizveden metodama organske proizvodnje; 2) je operator blagovremeno poručio reproduktivni materijal, a nijedan dobavljač, odnosno drugi operator koji plasira reproduktivni materijal na tržište nije u mogućnosti da isporuči reproduktivni materijal pre setve ili sadnje, smatra se da na tržištu nema reproduktivnog materijala koji je proizveden metodama organske proizvodnje. 3) je u pitanju sorta, u organskoj proizvodnji može se koristiti reproduktivni materijal iz konvencionalne proizvodnje ako sorta za kojom postoji potreba nije upisana u bazu reproduktivnog materijala i ako može da se dokaže da nijedna od upisanih sorti iste vrste nije odgovarajuća i da je korišćenje te sorte značajno za proizvodnju. 4) je korišćenje tog materijala opravdano za sprovođenje naučno-istraživačkih ispitivanja; 5) se radi o autohtonoj sorti. <p>Odobrenje se izdaje pre setve/sadnje.</p> <p>Odobrenje se izdaje operatorima za svaku proizvodnu sezonu posebno i OCS vodi evidenciju o odobrenim količinama reproduktivnog materijala.</p> <p>Vrste za koje se utvrdi da su na raspolaganju dovoljne količine organskih semena/krtola i za veliki broj sorti, biće objavljene u ovom standardu.</p> <p>Objavljene vrste ne mogu biti predmet odobrenja kako je to navedeno u stavu 2, osim ako je to opravdano jednim od razloga u tom stavu.</p>	
60	<p>Reproduktivni materijal za organsku proizvodnju koji je dobijen setvom, odnosno vegetativnim razmnožavanjem na sopstvenom imanju operator može da koristi za sopstvene potrebe, pod uslovom da biljnu proizvodnju obavlja u skladu sa pravilima organske proizvodnje.</p> <p>U slučaju iz stava 1. ovog člana, operator obaveštava OCS o vrsti i količini reproduktivnog materijala koji namerava da koristi sledeće sezone za organsku proizvodnju.</p>	NP
61	<p>OCS može gazdinstvima koja obavljaju poljoprivredna istraživanja ili formalno obrazovanje odobriti da uzgaja stoku istih vrsta u organskom i konvencionalnom uzgoju ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) preduzete su primerene mere o kojima OCS unapred obavešten kako bi se obezbedila stalna razdvojenost stoke, stočnih proizvoda, đubriva i hrane za životinje za svaku jединicu; 2) operator unapred obavesti OCS o svakoj isporuci ili prodaji stoke ili stočnih proizvoda; 3) operator obavesti OCS o tačno proizvedenim količinama u jединicama zajedno sa svim karakteristikama koje omogućavaju identifikaciju proizvoda i potvrdi da je poduzeo sve mere kako bi se proizvodi odvojili. 	889/2008 Član 40
62	<p>U slučajevima gde se operator suočava sa klimatskim, geografskim ili strukturalnim ograničenjima, OCS može odobriti vezivanje stoke na malim gazdinstvima ako nije</p>	889/2008 Član 39, 41

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>moguće držati stoku u grupama odgovarajućim njihovim etološkim potrebama, pod uslovom da imaju pristup pašnjacima tokom paše i najmanje dva puta nedeljno površinama na otvorenom prostoru kada ispaša nije moguća.</p> <p>U slučajevima gde se operator suočava sa klimatskim, geografskim ili strukturalnim ograničenjima, za potrebe aktivnosti oprašivanja, operator može na istom gazdinstvu imati organsku i konvencionalnu pčelarsku proizvodnju ako su ispunjeni svi uslovi organskog uzgoja, s izuzetkom odredbi za smeštaj pčelinjaka. U tom se slučaju proizvod ne može prodavati kao organski.</p> <p>Operator čuva pisane dokaze o primeni ove odredbe.</p>	
<i>Uvođenje konvencionalnih životinja</i>		
63	<p>Ako životinje iz organske proizvodnje nisu u dovoljnom broju dostupne, na poljoprivredno gazdinstvo koje primenjuje metode organske proizvodnje mogu se, za potrebe razmnožavanja, uvesti životinje iz konvencionalne proizvodnje, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kada se jato formira prvi put, obnavlja ili ponovo osniva pod uslovom da pilići za proizvodnju jaja i mesa imaju manje od tri dana starosti; 2) do 31. decembra 2021. godine, radi proizvodnje jaja, pod uslovom da pilići za proizvodnju jaja nemaju više od 18 nedelja starosti i da se postupa u skladu sa odredbama ovog standarda koje se odnose na ishranu i zdravstvenu zaštitu životinja. 	889/2008 Član 42
<i>Upotreba konvencionalne stočne hrane biljnog i životinjskog porekla</i>		
64	<p>Da bi se obezbedio pristup hrani za životinje kada operatori ne mogu nabaviti proteinska hraniva isključivo iz organske proizvodnje, dozvoljena je upotreba ograničenog dela proteinskih hraniva iz konvencionalne proizvodnje za svinje i živinu</p> <p>Procenat konvencionalnih proteinskih hraniva odobrenih za period od 12 meseci za te vrste iznosi najviše 5 % za kalendarske godine 2018, 2019, 2020. i 2021.</p> <p>Količina se izračunava na godišnjem nivou kao procenat suve materije hrane poljoprivrednog porekla. Operator je dužan voditi evidenciju o korišćenja ove odredbe.</p>	889/2008 Član 43
<i>Upotreba konvencionalnog pčelinjeg voska</i>		
65	<p>Upotreba konvencionalnog pčelinjeg voska dozvoljena je u slučaju novih pčelinjih društava i u toku perioda konverzije samo ako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na tržištu nema pčelinjeg voska iz organske proizvodnje; 2) je dokazano da pčelinji vosak nije kontaminiran supstancama koje nisu odobrene za organsku proizvodnju; 3) potiče iz voštano mednih poklopaca. 	889/2008 Član 44
<i>Izuzeca u slučaju specifičnih problema</i>		
66	<p>U slučaju nastanka nekih specifičnih problema koji se odnose na upravljanje u organskoj stočarskoj proizvodnji, završna faza tova goveda može se obavljati i u zatvorenom prostoru, s tim da trajanje te faze ne prelazi jednu petinu njihovog životnog veka, a najduže tri meseca.</p>	889/2008 Član 46
<i>Izuzeca u slučaju vanrednih okolnosti</i>		
67	OCS može privremeno odobriti:	889/2008 Član 47

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>1) u slučaju visoke smrtnosti životinja uzrokovane zdravstvenim razlozima ili vanrednim okolnostima, stado ili jato može se ponovno formirati ili obnoviti životinjama iz konvencionalne proizvodnje kada organski uzgojenih životinja nema, a u cilju održavanja ili ponovnog uspostavljanja organske proizvodnje, pod uslovom da se za životinje iz konvencionalnog uzgoja primjenjuje odgovarajući period konverzije;</p> <p>2) Kada pčele iz organske proizvodnje nisu dostupne usled visoke smrtnosti koja je izazvana zdravstvenim razlozima ili vanrednim okolnostima, kao i u vanrednim situacijama, može se ponovo formirati ili obnoviti pčelinjak pčelama iz konvencionalne proizvodnje ukoliko organske nisu dostupne;</p> <p>3) U slučaju gubitka krmnog bilja ili u slučaju da su uvedena ograničenja, naročito kao posledica vanrednih meteoroloških uslova, pojave zaraznih oboljenja, kontaminacije otrovnim supstancama ili kao posledica požara, može se koristiti hrana za životinje iz konvencionalne proizvodnje, i to tokom ograničenog vremenskog perioda, na određenom području i u odnosu na pojedinačnog operatora, a u cilju održavanja ili ponovnog uspostavljanja organske proizvodnje;</p> <p>4) pčele se mogu hraniti medom, šećernim sirupom ili šećerom iz organske proizvodnje tokom dugotrajnih vanrednih vremenskih nepogoda ili vanrednih okolnosti koje onemogućavaju proizvodnju nektara ili medljike, a u cilju održavanja ili ponovnog uspostavljanja organske proizvodnje.</p> <p>Nakon dobijanja odobrenja od OCS-a, operatori su u obavezi da čuvaju dokumentovane dokaze o upotrebi gore navedenih izuzetaka. OCS obaveštava Komisiju o odobrenim izuzecima iz tačke 3) ovog člana.</p>	
<i>Izuzeća u preradi</i>		
68	<p>Ukoliko je neophodno da se upotrebe aditivi i druge supstance u skladu sa članom 54, odnosno članom 48 i takve supstance nisu dostupne na tržištu osim kao proizvod GMO porekla, OCS može odobriti izuzeće. Izuzeća će biti minimalna i, gde je primenjivo, na ograničeno vreme.</p> <p>Ukoliko je neophodno da se upotrebe aditivi i druge supstance u skladu sa nacionalnom legislativom, OCS može odobriti izuzeće. Izuzeća će biti minimalna i, gde je primenjivo, na ograničeno vreme.</p> <p>Ako poljoprivredni sastojci koji nisu dobijeni metodama organske proizvodnje iz člana 54 nisu dostupni na tržištu, u proizvodnji hrane mogu se privremeno koristiti poljoprivredni sastojci koji nisu navedeni u Prilogu 4, pod uslovom da operator o tome dostavi dokaze.</p> <p>Korišćenje poljoprivrednih sastojaka iz stava 1. ovog člana važi za period od najviše 12 meseci, s tim što se taj period može produžiti, i to najviše tri puta.</p> <p>Odluku da se odobri upotreba konvencionalnih sastojaka koji nisu navedeni u Prilogu 4 donosi OCS za svoje operatore.</p> <p>U tu svrhu operator mora dostaviti dokaze da ti proizvodi nisu bili na raspolaganju i to pre početka proizvodnje.</p>	834/2007 Član 22
69	<p>Ako za tehnološki postupak proizvodnje nije dostupan ekstrakt ili autolizat kvasca koji je dobijen metodama organske proizvodnje, može se dodati 5% ekstrakta ili autolizata kvasca koji nije dobijen metodama organske proizvodnje, obračunato na sadržaj suve materije.</p>	889/2008 Član 46a

Član	Sadržina člana	EU referenca
PAKOVANJE, TRANSPORT, PRIJEM I SKLADIŠTENJE ORGANSKIH PROIZVODA		
70	<p>Sertifikovani organski proizvodi prevoze se odvojeno od proizvoda iz konvencionalne proizvodnje.</p> <p>Ako su sertifikovani organski proizvodi upakovani i obeleženi mogu se prevoziti zajedno sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje.</p> <p>Organski proizvodi do drugih objekata, uključujući prodaju na veliko i maloprodaju, moraju da se prevoze u odgovarajućem pakovanju, kontejnerima ili vozilima koja su zatvorena, na način da se sadržaj ne može zameniti bez diranja ili oštećenja pečata i etikete, ne dovodeći u pitanje oznake kojima je, u skladu sa propisima, obeležen organski proizvod, a na kojima je navedeno:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ime i adresa, odnosno naziv i sedište operatora, kao i vlasnika ili prodavca proizvoda, ako ova lica nisu isti operator; 2) naziv proizvoda ili opis krmne smeše, uz navođenje da je u pitanju organski proizvod; 3) naziv, odnosno broj koda OCS-a; 4) ako je potrebno, identifikaciona oznaka serije koja je izdata na način propisan ovim standardom, koja omogućava povezivanje serije sa evidencijama operatora. <p>Podaci koji su navedeni na oznakama iz stava 3 ovog člana mogu biti navedeni u pratećem dokumentu, ako se prateći dokument može povezati sa ambalažom, kontejnerom ili prevoznim sredstvom organskog proizvoda, s tim što taj dokument treba da sadrži i podatke o dobavljaču i/ili prevozniku.</p> <p>Zatvaranje ambalaže, kontejnera ili vozila u toku prevoza organskih proizvoda nije obavezno ako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) postoji direktan prevoz između dva operatora koji su uključeni u organsku proizvodnju; 2) proizvode prati dokument u kome su navedeni podaci iz st. 2. i 3. ovog člana; 3) pošiljalac i primalac evidentiraju podatke o prevozu, koji su dostupni OCS-u. <p>Prilikom prevoženja hrane za životinje dobijene metodama organske proizvodnje u druge objekte za proizvodnju, preradu ili skladištenje, treba da se obezbedi da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ta hrana za životinje tokom prevoza bude fizički odvojena od hrane za životinje iz perioda konverzije i hrane za životinje iz konvencionalne proizvodnje; 2) se vozila i/ili kontejneri koji se koriste za prevoz proizvoda iz konvencionalne proizvodnje mogu koristiti za prevoz hrane za životinje dobijene metodama organske proizvodnje, pod uslovom da <ol style="list-style-type: none"> a) za ta vozila i/ili kontejnere pre početka prevoza tih proizvoda sprovedene odgovarajuće mere čišćenja, čija je delotvornost prethodno proverena i vodi se evidencija o tome; b) su sprovedene sve mere u skladu sa procenom rizika, prema potrebi, operator obezbeđuje da se konvencionalni proizvodi ne mogu staviti u promet s oznakom koja se odnosi na organske; c) operator vodi i čuva evidenciju koja je dostupna i OCS-u; 3) se prevoz gotove hrane za životinje dobijene metodama organske proizvodnje 	889/2008 Član 31, 32

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>vrši fizički ili vremenski odvojeno od prevoza drugih gotovih proizvoda;</p> <p>4) se tokom prevoza evidentira početna količina proizvoda, kao i svaka pojedinačna količina proizvoda koja je isporučena u toku jedne ture isporuke.</p> <p>Po prijemu organskog proizvoda, proverava se da li su ambalaža ili kontejner u kome se proizvod nalazi dobro zatvoreni, kao i da li su prisutne oznake sa podacima iz ovog člana, a zatim se ti podaci međusobno upoređuju i evidentiraju.</p>	
71	<p>Organski proizvodi moraju biti uvezeni iz treće zemlje u odgovarajućoj ambalaži ili spremnicima, zatvorenim na način koji sprečava zamenu sadržaja i osigurava identifikaciju izvoznika i sa svim ostalim oznakama i brojevima koji služe za identifikaciju lota i uz potvrdu kontrole za uvoz iz trećih zemalja, prema potrebi.</p> <p>Po prijemu organskog proizvoda, uvezenog iz treće zemlje, prvi primalac mora proveriti zatvaranje ambalaže ili kontejnera i, u slučaju proizvoda koji se uvoze u skladu s članom 33. Uredbe Saveta (EZ) br 834/2007, mora proveriti da sertifikat spomenut u tom članu sadrži vrstu proizvoda koji se nalazi u pošiljci.</p> <p>Uvoznik/prvi primalac mora da vodi evidenciju o rezultatima verifikacije.</p>	889/2008 Član 34
72	<p>Ako su organski proizvodi upakovani i obeleženi, mogu se čuvati u istim prostorijama skladišta sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje, ali u posebnom delu prostorije koji je obeležen, u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Operator mora obezbediti identifikaciju lotova i mora obezbediti da ne dođe do mešanja ili kontaminacije sa proizvodima i/ili supstancama koje nisu u skladu sa pravilima organske proizvodnje.</p> <p>U slučaju proizvodnih jedinica za proizvodnju organskih biljnih proizvoda, u skladištu inputa ne smeju da se skladište supstance koje nisu u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Na poljoprivrednom gazdinstvu mogu se skladištiti alopatski veterinarski medicinski proizvodi i antibiotici, pod uslovom da su propisani od strane veterinara u skladu sa odredbama ovog pravilnika koje se odnose na prevenciju bolesti i veterinarsko lečenje, kao i pod uslovom da se skladište na lokaciji koja je pod kontrolom OCS-a i da se o njima vodi evidencija.</p> <p>Ako se u skladišnim objektima pored organskih proizvoda nalaze i drugi poljoprivredni proizvodi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sertifikovani organski proizvodi skladište se u posebnim prostorijama skladišta u slučaju da se nalaze u rasutom stanju. 2) moraju da se preduzimaju potrebne mere kojima se obezbeđuje identifikacija pošiljke organskih proizvoda i onemogućava mešanje ili zamena sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje; 3) moraju da se preduzimaju odgovarajuće higijenske mere, čija se delotvornost proverava pre skladištenja organskih proizvoda. <p>Podaci o preduzetim radnjama iz ovog člana moraju da se evidentiraju.</p>	889/2008 Član 35
OBELEŽAVANJE ORGANSKIH PROIZVODA		
73	<p><i>Upotreba izraza koji se odnose na organsku proizvodnju</i></p> <p>Za potrebe ovog standarda za proizvod će se smatrati da je organski ako se u obeležavanju, reklamnom materijalu i pratećoj dokumentaciji, kupcu sugeriše da je proizvod, neki od njegovih sastojaka ili sirovina za hranu za životinje u skladu sa pravilima utvrđenim ovim standardom.</p>	834/2007 Član 23, 24, 25 889/2008 Član 57

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>Za potrebe ovog standarda za proizvod će se smatrati da je organski ako se u obeležavanju, reklamnom materijalu i pratećoj dokumentaciji, kupcu sugeriše da je proizvod, neki od njegovih sastojaka ili sirovine za hranu za životinje u skladu sa pravilima utvrđenim ovim standardom. Konkretno, izrazi navedeni u Prilogu Uredbe Saveta (EZ) br 834/2007 ili njihove izvedenice poput „bio“ i „eco“, samostalno ili u kombinaciji, na svakom jeziku Zajednice, mogu biti upotrebljeni za obeležavanje i reklamiranje proizvoda koji su proizvedeni u skladu sa ovim standardom. U obeležavanju i reklamiranju sirovih ili neprerađenih poljoprivrednih proizvoda, izrazi koji ukazuju na organsku proizvodnju se mogu koristiti samo ako su svi sastojci u skladu sa ovim Standardom.</p> <p>Klijenti OCS-a neće koristiti izraze iz stava 1. ovog standarda za obeležavanje, reklamiranje ili u pratećoj dokumentaciji za proizvode koji nisu u skladu sa zahtevima ovog standarda, osim ako se koriste za poljoprivredne proizvode ili hranu za stoku za koju se jasno vidi da nema veze sa organskom proizvodnjom. Takođe, za proizvode koji nisu u skladu sa ovim standardom, svojim zaštitnim znakom ili bilo kojim delovanjem u okviru promocije proizvoda, ne mogu se upotrebljavati izrazi iz stava 1. koji bi naveli kupca da pomisli da je proizvod u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Izrazi iz stava 1. Ne upotrebljavaju se za proizvode kod kojih se u označavanju mora navesti da su proizvedeni od strane GMO ili da se sastoji od GMO ili sadrži GMO u skladu sa odredbom Zajednice.</p> <p>Kada je u pitanju prerađena hrana, izrazi iz stava 1. mogu se upotrebiti u:</p> <p>(a) komercijalnom nazivu ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) je prerađevina u skladu sa ovim standardom; (ii) najmanje 95% mase poljoprivrednog udela proizvoda čine proizvodi organskog porekla; <p>(b) spisku sastojaka ako je proizvod u skladu sa ovim standardom;</p> <p>(c) spisku sastojaka u istom vidnom polju sa komercijalnim nazivom proizvoda kada je u pitanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) proizvod kod koga je glavni sastojak proizvod lova i ribolova; (ii) kada su svi ostali sastojci poljoprivrednog porekla iz organske proizvodnje. (iii) kada je proizvod u potpunosti u skladu sa ovim standardom. <p>Spisak sastojaka mora prikazati koji su sastojci organskog porekla.</p> <p>U slučaju da se primenjuju tačke (b) i (c) ovog stava, organsko poreklo se može navesti samo u vezi sa sastojcima koji su organskog porekla i mora se navesti tačan procenat tog sastojka, u odnosu na druge sastojke poljoprivrednog porekla, u spisku sastojaka.</p> <p>Upotrebljeni izrazi i vrednosti iz prethodnog stava su iste boje, veličine i fonta kao i ostatak teksta u spisku sastojaka.</p> <p>Klijenti OCS-a mogu upotrebljavati izraze organic, ekološki, biološki i njihove izvedenice.</p> <p>Obavezni navodi</p> <p>Kada se upotrebljavaju izrazi iz prvog stava ovog člana:</p> <p>prilikom obeležavanja proizvoda mora se navesti Kod OCS-a;</p> <p>Logo koji se navodi u Članu 74 mora se prikazati na upakovanoj hrani.</p> <p>Kada se koristi logo Zajednice u istom vidnom polju se mora navesti mesto proizvodnje</p>	

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>poljoprivrednih sastojaka u jednom od sledećih oblika:</p> <p>-„proizvedeno u EU“ ako je sirovina poljoprivrednog porekla proizvedena u EU,</p> <p>-„Proizvedeno van EU“ ako je sirovina poljoprivrednog porekla proizvedena u trećim zemljama,</p> <p>-„proizvedeno u/vanEU“ ako je deo sirovina poljoprivrednog porekla proizveden u Zajednici, a deo u trećim zemljama.</p> <p>U slučaju da je sirovina poljoprivrednog porekla proizvedena u jednoj državi, može se navesti naziv te države umesto pomenutih oznaka „ proizvedeno u EU“ i „proizvedeno van EU“</p> <p>U slučaju malog procenta nekog poljoprivrednog sastojka (do 2%) može se zanemariti ovo pravilo, pod uslovom da ukupna masa zanemarenih sastojaka ne prelazi 2% mase sastojaka poljoprivrednog porekla.</p> <p>Pomenute oznake o poreklu ne mogu biti uočljivije po veličini, boji ili fontu od komercijalnog naziva proizvoda.</p> <p>Upotreba logotipa Zajednice iz stava 1 Člana 74. nije obavezna za proizvode iz trećih zemalja ili zemalja koje OCS kontroliše. U slučaju kada se logo Zajednice iz stava 1 Člana 74. nalazi u sklopu obeležavanja, navod iz prvog stava se takođe mora naći u sastavu obeležavanja.</p> <p>Navodi iz stava 1 moraju biti lako uočljivi, čitljivi i neizbrisivi.</p> <p>Logo Zajednice se može koristiti samo u skladu sa pravilima propisanim od strane Zajednice.</p> <p>Logo Zajednice za označavanje organske proizvodnje se može koristiti za označavanje, prezentaciju i reklamiranje proizvoda koji ispunjavaju zahteve ovog standarda.</p> <p>Logo zajednice se ne može koristiti za proizvode koji su proizvedeni u periodu konverzije i za proizvode koji ne ispunjavaju zahteve ovog standarda.</p> <p>Nacionalni znak i znakovi privatnih standarda se mogu koristiti na proizvodima koji su proizvedeni u skladu sa zahtevima ovog standarda.</p> <p>Logo Zajednice za označavanje organske proizvodnje se može koristiti na način kako je opisano u prilogu XI Uredbe Komisije (EZ) br. 889/2008. Model je prikazan u Prilogu 5 ovog standarda.</p>	
74	<p>Kod OCS-a za proizvode sertifikovane prema ovom standardu u Srbiji je RS-BIO-162.</p> <p>Kod OCS-a za druge države gde je OCS potvrđen za potrebe ekvivalencije je:</p> <p>**-BIO-162 (za Crnu Goru je ME-BIO-162, za Bosnu i Hercegovinu BA-BIO-162, za Republiku Severnu Makedoniju MK-BIO-162)</p> <p>Ukoliko se koristi EU logo za organsku proizvodnju, Kod OCS-a mora stajati u istom vidnom polju sa logom EU za organsku proizvodnju.</p> <p>Oznaka zemlje uzgoja poljoprivrednih proizvoda koji se nalaze u gotovom proizvodu mora biti odmah ispod koda OCS-a.</p> <p>Sertifikovani organski proizvodi kao i njihov reklamni materijal, prateća dokumentacija i etikete mogu se obeležiti terminima, odnosno skraćenicama koje označavaju poreklo organskog proizvoda (ekološki, biološki, organik, odnosno eko, bio, org. i sl), kao i privatnom oznakom operatora odnosno udruženja operatora.</p>	889/2008 Član 58
Označavanje hrane za životinje		

Član	Sadržina člana	EU referenca
75	<p>Ovo poglavlje se ne odnosi na hranu za kućne ljubimce i hranu za krznene životinje.</p> <p>Na proizvodima i pratećoj dokumentaciji mogu se koristiti termini oznaka EU za organske proizvode iz člana 73 ovog standarda samo ako su svi sastojci biljnog ili životinjskog porekla iz organske proizvodnje i ako se najmanje 95% suve materije proizvoda sastoji od takvih sastojaka, i ukoliko je obezbeđeno da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da je prerađena hrana u skladu sa odredbama ovog standarda koja se odnose na proizvodnju organske hrane za životinje; 2) svi sastojci biljnog i životinjskoga porekla koje sadrži prerađena hrana za životinje potiču iz organske proizvodnje; 3) najmanje 95% suve materije proizvoda sastoji se od organskih poljoprivrednih sastojaka. <p>Prema zahtevima utvrđenim u tački 1 prethodnog stava, može se koristiti sledeća oznaka za proizvode koji se sastoje od različitih količina hraniva iz organske proizvodnje i/ili hraniva od proizvoda iz perioda konverzije i/ili dozvoljenih proizvoda za stočnu hranu u skladu sa ovim standardom: „može se upotrebiti za organsku proizvodnju u skladu s uredbama (EZ) br. 834/2007 i (EZ) br. 889/2008”.</p> <p>Temini i oznake organske proizvodnje na prerađenoj hrani za životinje mogu se koristiti na sledeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) odvojeno od teksta koji opisuje proizvod i operatora, a koji je regulisan propisom kojim se uređuje deklarisanje i obeležavanje hrane za životinje; 2) iste boje, formata ili fonta koji ne privlači više pažnje nego opis ili naziv hrane za životinje na ambalaži; 3) u istom vidnom polju gde se nalazi i oznaka težine suve materije koja se odnosi na: <ol style="list-style-type: none"> (1) procenat pojedinačnih sastojaka u hrani za životinje dobijenih metodom organske proizvodnje, (2) procenat pojedinačnih sastojaka u hrani za životinje iz perioda konverzije, (3) procenat pojedinačnih sastojaka u hrani za životinje koji nisu navedeni u u podtačka (1) i (2) ovog člana, (4) ukupan procenat sastojaka poljoprivrednog porekla; 4) praćena spiskom naziva pojedinačnih sastojaka u hrani za životinje dobijenih metodom organske proizvodnje; 5) praćena spiskom naziva pojedinačnih sastojaka u hrani za životinje iz perioda konverzije. <p>Oznaka za prerađenu hranu za životinje koristi se i za obeležavanje prerađene hrane za životinje koja sadrži promenljive količine hraniva dobijenih metodama organske proizvodnje, odnosno pojedinačnih hraniva iz perioda konverzije i/ili hraniva iz konvencionalne proizvodnje.</p>	889/2008 Član 59, 60, 61
MERE KONTROLE I SERTIFIKACIJE		
Mere kontrole		
76	<p>OCS će uspostaviti sistem kontrole organske proizvodnje u skladu sa Uredbom br. 882/2004 Evropskog Parlamenta i Saveta.</p> <p>Sistem kontrole uspostavljen od strane OCS-a sadrži mere predostrožnosti i mere</p>	834/2007 Član 27

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>kontrole gde se mere predostrožnosti zasnivaju na proceni rizika za svakog operatora.</p> <p>OCS vrši kontrolu najmanje jednom godišnje, i to putem nasumičnih kontrolnih poseta, prevashodno najavljenih i po potrebi nenajavljenih, u skladu sa planom kontrole za organsku proizvodnju.</p> <p>Kontrola u organskoj proizvodnji može se vršiti i više puta godišnje, na osnovu kritičnih kontrolnih tačaka za svakog operatora posebno koje se određuju na osnovu opšte procene rizika od neusklađenosti sa pravilima organske proizvodnje i uzimajući u obzir rezultate prethodnih kontrola, kvalitet proizvoda i rizik od mešanja organskih proizvoda sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje.</p>	
77	<p>OCS će pružiti Evropskoj Komisiji pristup svojim kancelarijama i opremi i obezbediti informacije i pomoć koja je potrebna Komisiji u cilju poštovanja preuzetih obaveza od strane OCS-a.</p>	834/2007 Član 27
78	<p>Sistem kontrole uspostavljen od strane OCS-a sadrži mere predostrožnosti i mere kontrole gde se mere predostrožnosti zasnivaju na proceni rizika za svakog operatora..</p> <p>Uspostavljeni sistem kontrole treba da omogući sledljivost svakog proizvoda u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane, kako bi se garantovalo da je organski proizvod proizveden ili uvezen u skladu sa ovim standardom.</p> <p>Dokaz da OCS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ima iskustvo, opremu i infrastrukturu za obavljanje kontrole i sertifikacije organske proizvodnje, 2) ima dovoljan broj kvalifikovanog i iskusnog osoblja i 3) nezavisan je i oslobođen od konflikta interesa u obavljanju kontrole i sertifikacije organske proizvodnje <p>je obezbeđen akreditacijom od strane Akreditacionog tela Srbije u skladu sa standardom. SRPS ISO/IEC 17065.</p> <p>OCS će poslati zbirni izveštaj o izvršenim aktivnostima kontrole tokom prethodne godine Evropskoj Komisiji najkasnije do roka propisanog od strane Evropske Komisije.</p>	834/2007 Član 27
79	<p>OCS je obezbedio:</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) primena standardnih postupaka kontrole (u skladu sa članom 27(6)(a) Uredbe Saveta (EZ). 834/2007) (b) dovoljan broj prikladno osposobljenog i iskusnog osoblja koje ima odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo i sprovodi obuka o rizicima koji utiču na organski status proizvoda (u skladu sa članom 27(5)(b) Uredbe Saveta (EZ). 834/2007) (c) ima i sprovodi dokumentovane postupke i uputstva za: <ol style="list-style-type: none"> i. godišnju analizu rizika od pojave neusaglašenosti kod svojih operatora (u skladu sa članom 27(3) Uredbe Saveta (EZ). 834/2007); ii. pripremu strategije za uzorkovanje na osnovu procene rizika, sprovođenje uzorkovanja i laboratorijske analize; iii. razmenu informacija s drugim kontrolnim organizacijama i nadležnim telima; iv. početne i naknadne kontrole operatora pod svojom kontrolom; v. primenu i daljnje praćenje kataloga mera koje se primenjuju u slučaju nepravilnosti ili povreda; 	889/2008 Član 92c

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>vi. ispunjavanje zahteva u pogledu zaštite ličnih podataka operatora koji su pod kontrolom OCS-a, u skladu sa zakonodavstvom države gde sprovodi aktivnosti i u skladu s Direktivom 95/46/EZ.</p> <p>Posebno, prilikom izvoza organskih proizvoda sertifikovanih u skladu sa ovim standardom, poštuje se Uredba Komisije (EZ) br. 1235/2008 uzimajući u obzir i zahteve Uredbe Komisije (EZ) br. 125/2013. U te svrhe, OCS je sačinio Radno uputstvo za sertifikaciju proizvoda namenjenih izvozu u EU i pravila izdavanja Sertifikata o inspekciji.</p> <p>U slučaju sumnje u neusaglašenost ili pojavu neusaglašenosti u smislu Uredbe Komisije (EZ) br. 1235/2008, član 15 i Uredbe Komisije (EZ) br. 125/2013, član 1, OCS će reagovati u skladu sa zahtevima Uredbe Komisije (EZ) br. 1235/2008 i Uredbe Komisije (EZ) br. 125/2013. Pomenute uredbe predstavljaju sastavni deo pomenutog radnog uputstva.</p>	
Pristup sistemu kontrole		
80	<p>Postupak uključivanja operatora u organsku proizvodnju pokreće se prijavom koju operator podnosi OCS-u.</p> <p>U slučaju da operator koji je uključen u organsku proizvodnju sa trećim licem zaključi ugovor o obavljanju određenih poslova u vezi sa organskom proizvodnjom (u daljem tekstu: podgovarač), kontrola u organskoj proizvodnji obuhvata i te poslove.</p> <p>OCS će obezbediti da svaki operator koji proizvodi u skladu sa pravilima organske proizvodnje i koji plati razumnu cenu za troškove kontrole bude uključen u sistem kontrole OCS-a.</p> <p>OCS održava ažurni spisak koji sadrži podatke (ime i prezime/naziv i adrese) operatora u sistemu kontrole. Spisak je na raspolaganju svim zainteresovanim stranama.</p>	834/2007 Član 27
81	<p>Postupak uključivanja operatora u organsku proizvodnju pokreće se prijavom koju operator podnosi OCS-u.</p> <p>Na osnovu prijave iz stava 1 ovog člana operator i OCS zaključuju ugovor o vršenju kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji, kojim se određuje jedinstveni evidencioni broj koji dobija operator.</p> <p>Od dana zaključenja ugovora iz stava 2 ovog člana počinje period konverzije.</p> <p>Ugovor o vršenju kontrole i sertifikacije sadrži podatke o: ugovornim stranama, vrsti organske proizvodnje, broju katastarske parcele i katastarskoj opštini, površini na kojoj se obavlja organska proizvodnja, pravima i obavezama ugovornih strana, uslovima i načinu ostvarivanja prava na izdavanje sertifikata i načinu zaštite za slučaj neizvršenja ugovornih obaveza.</p> <p>Pre vršenja kontrole, donosi se plan aktivnosti, određuje lice koje će vršiti kontrolu (u daljem tekstu: kontrolor) i obezbeđuje radna dokumentacija.</p> <p>U postupku vršenja kontrole, isti kontrolor ne može da vrši kontrolu jednog proizvođača (operatora) duže od tri godine za redom.</p>	/
Programi kontrole i preuzimanje obaveze od strane operatora		
82	<p>1. Kada se programi kontrole primenjuju po prvi put, operator sastavlja i potom održava:</p> <p>(a) puni opis jedinice i/ili radnog prostora i/ili aktivnosti;</p> <p>(b) sve praktične mere koje treba preduzeti na nivou jedinice i/ili radnih prostora i/ili</p>	889/2008 Član 63

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>aktivnosti kako bi se osigurala usaglašenost s pravilima organske proizvodnje;</p> <p>(c) mere predostrožnosti koje treba preduzeti kako bi se smanjila opasnost od kontaminacije neodobrenim proizvodima ili supstancama i mere čišćenja koje treba preduzeti na mestima skladištenja i kroz proizvodni lanac operatora</p> <p>(d) posebne karakteristike korišćene metode proizvodnje, ako operator namerava tražiti dokumentovane dokaze u skladu s članom 68 stav 2 Uredbe Komisije (EZ) br. 889/2008.</p> <p>Prema potrebi, opis mera iz prvog podstava može predstavljati deo sistema kvaliteta kako ga je operator uspostavio.</p> <p>2. Opis mera iz stava 1 mora biti sadržan u izjavi koju potpisuje operator. Osim toga, ta izjava uključuje preuzimanje obaveze od strane operatora:</p> <p>(a) da će operacije izvršavati u skladu s pravilima organske proizvodnje;</p> <p>(b) da prihvata, u slučaju povreda ili nepravilnosti, primenu mera iz pravila o organskoj proizvodnji;</p> <p>(c) da je obavezan pisanim putem obavestiti kupce proizvoda kako bi osigurao da se oznake koje upućuju na metodu organske proizvodnje budu uklonjene iz te proizvodnje;</p> <p>(d) da prihvata, u slučajevima kada operator i/ili podugovarači tog operatora kontrolišu različita kontrolna tela ili kontrolne ustanove u skladu sa sistemom kontrole utvrđenim u predmetnoj državi (članici), razmenu informacija između tih tela ili ustanova;</p> <p>(e) da prihvata, u slučajevima kada operator i/ili podugovarači tog operatora menjaju svoje kontrolno telo (OCS), prenos njihovih kontrolnih dokumenata idućem kontrolnom telu ili kontrolnoj ustanovi;</p> <p>(f) da prihvata, u slučajevima kada se operator povuče iz sistema kontrole, bez odlaganja obavestiti OCS;</p> <p>(g) da prihvata, u slučajevima kada se operator povuče iz sistema kontrole, da se kontrolni dosije čuva kroz razdoblje od najmanje pet godina;</p> <p>(h) da prihvata bez odlaganja obavestavati OCS o svim nepravilnostima i povredama koje utiču na organski status njihovog proizvoda uključujući organske proizvode koje dobijaju od drugih subjekata.</p> <p>Izjavu predviđenu u prvom podstavu (opis mera) treba da prekontroliše OCS, kako bi se utvrdili mogući nedostaci i neusaglašenosti s OCS standardom. OCS sačinjava izveštaj o toj kontroli.</p> <p>Operator potpisuje taj izveštaj i preduzima potrebne korektivne mere.</p> <p>OCS sačinjava pisani izveštaj o osvakoj izvršenoj kontroli i taj izveštaj se potpisuje od strane operatora.</p> <p>O svakoj promeni podataka iz ovog člana operator obavestava OCS.</p>	
83	<p>U slučaju da operator koji je uključen u organsku proizvodnju sa trećim licem zaključi ugovor o obavljanju određenih poslova u vezi sa organskom proizvodnjom (u daljem tekstu: podugovarač), kontrola u organskoj proizvodnji obuhvata i te poslove.</p> <p>U slučaju iz stava 1 ovog člana, pored podataka iz člana 82, operator OCS-u dostavlja i:</p> <p>1) spisak podugovarača sa opisom njihovih aktivnosti, uz navođenje naziva kontrolnih organizacija sa kojima ti podugovarači imaju zaključen ugovor o kontroli i sertifikaciji;</p>	889/2008 Član 80

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>2) pisanu saglasnost podugovarača da njihovo gazdinstvo podleže kontroli;</p> <p>3) podatke o praktičnim merama, uključujući i dokumentaciju, koje se na proizvodnoj jedinici preduzimaju, kako bi se obezbedila sledljivost proizvoda koje operator stavlja u promet.</p>	
84	<p>Pismenu izjavu iz člana 82 overava OCS i operator. Svojim potpisom operator potvrđuje da će preduzeti sve neophodne korektivne mere.</p> <p>OCS vrši najmanje jednom godišnje fizičku kontrolu svih operatora. Osim redovne godišnje kontrole, OCS može da sprovede i nenajavljene i vanredne kontrole.</p> <p>O svakoj izvršenoj kontroli OCS sačinjava pisani izveštaj, koji potpisuje i operator.</p> <p>Kontrole se planiraju na bazi procene rizika.</p> <p>Analiza rizika je osmišljena na takav način da:</p> <p>(a) rezultat analize rizika osigura osnovu za utvrđivanje učestalosti nenajavljenih i najavljenih godišnjih kontrola i poseta;</p> <p>(b) se provedu dodatne nasumične kontrolne posete, prvenstveno nenajavljene, na osnovu opšte ocene rizika neusklađenosti s pravilima organske proizvodnje, uzimajući u obzir najmanje rezultate prethodnih kontrola, količinu predmetnih proizvoda i rizik zamene proizvoda kod najmanje 10 % subjekata sa sklopljenim ugovorom o kontroli i sertifikaciji u skladu sa OCS standardom, a u skladu s kategorijom rizika;</p> <p>(c) je najmanje 10 % svih kontrolnih pregleda i poseta koje se provode u skladu s stavovima (a) i (b) nenajavljeno;</p> <p>(d) se izbor operatora koji se podvrgavaju nenajavljenim kontrolnim pregledima i posetama utvrđuje na osnovu analize rizika te da se isti planiraju u skladu sa nivoom rizika.</p> <p>Osoblje OCS-a ima dovoljno znanje, uključujući znanje o elementima rizika koji utiču na organski status proizvoda, kvalifikacije, obuku i iskustvo u pogledu organske proizvodnje uopšte i o odgovarajućim pravilima EU posebno i na snazi su odgovarajuća pravila o izmeni kontrolora (promena kontrolora kod istog operatora nakon javiše tri godine).</p>	889/2008 Član 65
85	<p>OCS uzima i analizira uzorke za otkrivanje proizvoda koji nisu odobreni za organsku proizvodnju, za proveru proizvodnih postupaka koji nisu u skladu s pravilima organske proizvodnje ili otkrivanja moguće kontaminacije supstancama/proizvodima koji nisu odobreni za organsku proizvodnju.</p> <p>Broj uzoraka koji uzima i analizira OCS svake godine odgovara najmanje 5 % broja operatora koji su pod kontrolom OCS-a, i koji se sertifikuju u skladu sa OCS standardom. Odabir proizvođača (operatora) kod kojih se uzimaju uzorci bazira se na opštoj proceni rizika od neusklađenosti sa pravilima organske proizvodnje. Ova opšta procena uzima u obzir sve faze proizvodnje, pripreme i distribucije.</p> <p>OCS uzima i analizira uzorke u svakom slučaju kada se sumnja na upotrebu proizvoda i postupaka koji nisu odobreni za organsku proizvodnju. U tim slučajevima ne treba se primenjivati princip najmanjeg broja uzoraka (5%).</p> <p>OCS takođe može uzeti i analizirati uzorke u svakom drugom slučaju za otkrivanje proizvoda koji nisu odobreni za organsku proizvodnju, za proveru proizvodnih postupaka koji nisu u skladu s pravilima organske proizvodnje ili otkrivanja moguće kontaminacije supstancama /proizvodima koji nisu odobreni za organsku proizvodnju.</p>	889/2008 Član 65
Kontrola grupe operatora u cilju grupne sertifikacije		

Član	Sadržina člana	EU referenca
86	<p>Grupna sertifikacija može da se odobri u slučaju organizovanja veće grupe operatora koji inače samostalno ne bi bili u mogućnosti da snose troškove sertifikacije, imaju malu proizvodnju (male površine, skromni prihodi). Grupa operatora mora da obavlja datu proizvodnju u jednom užem geografskom području i pod istim ili sličnim uslovima. Oni mogu biti organizovani npr. kao samostalna grupa ili od strane pravnog lica koje za svoje potrebe organizuje grupu i snosi troškove kontrole i sertifikacije.</p> <p>U svakom slučaju, grupa mora da ima definisana pravila vezana za organsku proizvodnju, uključanje u grupu, isključenje iz grupe i interni sistem kontrole kojim se obezbeđuje usaglašenost proizvodnje sa zahtevima ovog standarda.</p> <p>Kontrola grupe od strane OCS-a obavlja se u dva koraka.</p> <p>Korak I</p> <p>OCS sprovodi kontrolu internog sistema kontrole kod grupe operatora kao i dokumentacije koja postoji o samoj grupi, o nosiocu sertifikata (operator), kao i sve zapise vezane za operatore koji su deo grupe. Sam postupak (princip) kontrole kao i osnovni dokumenti koji se pregledaju opisani su u Proceduri o kontroli grupe operatora.</p> <p>Nosilac sertifikata (operator) mora da ima dokumentovani opis internog sistema kontrole i ažuran spisak odobrenih članova grupe.</p> <p>Korak II</p> <p>Ovaj korak predstavlja fizičku kontrolu samih članova grupe, proizvodnih jedinica za preradu i skladištenje kao i ostalih objekata od značaja za datu grupu i proizvodnju.</p> <p>Broj članova grupe koji će biti prekontrolisan u jednoj proizvodnoj sezoni određuje se na bazi podataka koje u okviru standardne prijavne dokumentacije OCS-u dostavi nosilac sertifikata, kao i na bazi objektivne procene rizika za datu proizvodnju.</p>	Smernice za uvoz organskih proizvoda u Evropsku Uniju'' (15.12.2008, Rev.1)
87	<p>Da bi se izvršila grupna sertifikacija, nosilac sertifikata (operator) i grupa moraju da zadovolje kao minimum sledeće kriterijume (osim onih opštih koji proističu iz vrste proizvodnje kojom se data grupa bavi):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uspostavljen je pouzdan i u praksi primenjen sistem interne kontrole, - Interni kontrolori imaju adekvatno znanje o organskoj proizvodnji koja je predmet kontrole, - 100% članova grupe su prekontrolisani od strane internog kontrolora ili postoji jasan dokaz da sistem interne kontrole funkcioniše i da će svaki član grupe tokom proizvodne sezone biti prekontrolisan (utvrđen je jasan plan internih kontrola). - Postoje zapisi o internim kontrolama koji sadrže relevantne podatke o proizvodnji, - Predstavljen je detaljan odobren spisak članova grupe, - Članovi grupe imaju osnovno znanje o organskoj proizvodnji, - Vodi se jasna evidencija o primenjenim merama u zaštiti bilja, ishrani bilja, prihranjivanju bilja, itd. - Obezbeđen je sistem razdvajanja organske i konvencionalne proizvodnje. <p>OCS u postupku kontrole i sertifikacije primenjuje dokument ''Smernice za uvoz organskih proizvoda u Evropsku Uniju'' (15.12.2008, Rev.1)</p>	Smernice za uvoz organskih proizvoda u Evropsku Uniju'' (15.12.2008, Rev.1)
Učestanost kontrola i način vršenja kontrole		
88	OCS najmanje jednom godišnje vrši punu fizičku kontrolu i kontrolu dokumentacije kod operatora i o izvršenoj kontroli sačinjava pisani izveštaj koji potpisuje i operator.	889/2008 Član 65

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>Kontrola u organskoj proizvodnji može se vršiti i više puta godišnje, na osnovu kritičnih kontrolnih tačaka za svakog operatora posebno koje se određuju na osnovu opšte procene rizika od neusklađenosti sa pravilima organske proizvodnje i uzimajući u obzir rezultate prethodnih kontrola, kvalitet proizvoda i rizik od mešanja organskih proizvoda sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje.</p>	
89	<p>Provera dokumentacije operatora u postupku kontrole odnosi se na proveru evidencije o delatnosti kojom se operator bavi, kao i proveru finansijske dokumentacije vezane za organsku proizvodnju.</p> <p>Radi omogućavanja provere, operator evidenciju i finansijsku dokumentaciju iz stava 1 ovog člana čuva u proizvodnoj jedinici ili prostorijama, kako bi OCS u svakom trenutku mogao da izvrši proveru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dobavljača, odnosno prodavca ili izvoznika organskih proizvoda; 2) vrste i količine organskih proizvoda koja je isporučena proizvodnoj jedinici, sirovina i podataka koji su kupljeni, kao i njihovu upotrebu; 3) vrste i količine organskih proizvoda koji se skladište; 4) vrste i količine organskih proizvoda koji su napustili proizvodnu jedinicu, primaoca, odnosno kupca, izuzev krajnjih korisnika, kao i prostorija prvog primaoca ili objekata za skladištenje; 5) vrste i količine kupljenih i prodatih organskih proizvoda, kao i dobavljača, odnosno prodavca ili izvoznika i kupca, odnosno primaoca, u slučaju da se radi o operatorima koji ne skladište ili fizički ne rukuju organskim proizvodima. <p>Za potrebe kontrole, OCS može da zatraži druge potrebne podatke, odnosno dokumentaciju, na osnovu kojih se može utvrditi postojanje pravilnog odnosa između ulaznih sirovina i gotovih proizvoda.</p> <p>Za proizvode koji potiču iz konvencionalne proizvodnje, a koji se koriste u organskoj proizvodnji, OCS prilikom provere dokumentacije proverava i da li te proizvode prati izjava prodavca kojom se potvrđuje da ti proizvodi nisu proizvedeni od GMO ili pomoću GMO.</p> <p>Dokumentacija će takođe sadržati rezultate verifikacije prilikom prijema organskih proizvoda.</p> <p>Ako operator u okviru poljoprivrednog gazdinstva ima i proizvodnu jedinicu koja se koristi za konvencionalnu proizvodnju, operator treba OCS-u da omogući vršenje kontrole i te proizvodne jedinice, kao i svih prostorija i objekata u okviru sopstvene i/ili podugovorene proizvodne jedinice.</p> <p>Operator iz stava 1. ovog člana dužan je da omogući OCS-u vršenje kontrole.</p>	889/2008 Član 66
90	<p>Operator treba OCS-u da omogući vršenje kontrole, tako što će obezbediti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pristup svim delovima proizvodne jedinice i prostorijama, kao i računima i odgovarajućim pratećim dokumentima; 2) informacije koje su objektivno neophodne za potrebe kontrole, odnosno informacije o uvezenim pošiljkama kada su u pitanju uvoznici i prvi primaoci; 3) rezultate sopstvenih programa obezbeđivanja kvaliteta proizvodnje. <p>O svakoj pošiljci organskih proizvoda koja se uvozi uvoznik, bez odlaganja, obaveštava OCS i dostavlja dokumentaciju kojom se potvrđuje da je uvezeni proizvod proizveden u skladu sa ovim standardom.</p>	889/2008 Član 67

Član	Sadržina člana	EU referenca
91	<p>Za proizvode koji potiču iz konvencionalne proizvodnje, a koji se koriste u organskoj proizvodnji, OCS proverava i da li te proizvode prati izjava prodavca kojom se potvrđuje da ti proizvodi nisu proizvedeni od GMO ili pomoću GMO.</p> <p>Za potrebe izdavanja potvrde o ne-GMO statusu proizvoda, OCS zahteva da se koristi model kao navedeni u Prilogu XIII Uredbe Komisije (EZ) br. 889/2008 ili izjava koja sadrži iste podatke.</p>	889/2008 Član 69
Posebna pravila za kontrolu organske biljne proizvodnje i sakupljanje divljih biljnih vrsta iz prirodnih staništa		
92	<p>U organskoj biljnoj proizvodnji, kao i prilikom sakupljanja samoniklog bilja iz prirodnih staništa, pored podataka iz člana 82 ovog standarda, operator dostavlja OCS-u i podatke o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prostoriji za skladištenje, prostoriji za proizvodnju, parcelama, odnosno područjima sakupljanja proizvoda, i ako je to potrebno, prostoriji za preradu, odnosno pakovanje; 2) datumu poslednjeg rada na parcelama, odnosno područjima sakupljanja proizvoda koji nije obavljan u skladu sa pravilima organske proizvodnje. <p>U slučaju sakupljanja samoniklog bilja iz prirodnih staništa, operator treba da dostavi i dokaz kojim se potvrđuje da područja sakupljanja proizvoda u periodu od najmanje tri godine pre sakupljanja nisu tretirana sredstvima koja nisu dozvoljena za upotrebu u organskoj proizvodnji.</p> <p>Za svaku biljnu vrstu, OCS-u se dostavljaju sledeći podaci:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) narodni i latinski naziv biljnih vrsta koje planira da sakuplja, kao i datum otpočinjanja i završetka perioda sakupljanja; 2) mapu mesta u kome se biljne vrste sakupljaju, sa jasno označenim granicama područja sakupljanja; 3) ime i prezime lica koja vrše sakupljanje biljnih vrsta; 4) lokaciju potencijalnih izvora zagađenja u području sakupljanja; 5) lokaciju otkupnih mesta; 6) lokaciju i potpuni opis skladišta i drugih objekata koji služe za pripremu i preradu sakupljenih divljih biljnih vrsta. 	889/2008 Član 70
93	Operator iz člana 92 dužan je da o svojoj proizvodnji vodi evidenciju u skladu sa uputstvom OCS-a, kao i da svake godine, u roku koji odredi OCS, pismeno obavesti o dinamici proizvodnje useva, uz dostavljanje pregleda po parcelama.	889/2008 Član 70, 71
94	<p>Radi omogućavanja provere, u organskoj biljnoj proizvodnji operator posebno evidentira podatke o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) upotrebi đubriva (datum primene, vrsta i količina đubriva i parcela na kojoj je upotrebljeno đubrivo); 2) upotrebi proizvoda za zaštitu bilja (datum primene, vrsta proizvoda za zaštitu bilja, razlog i metoda primene); 3) kupovini ulaznog repromaterijala - spoljašnji inputi (datum, vrsta i količina proizvoda, dokumentacija o kupovini); 4) žetvi i berbi (datum, parcela, biljna vrsta i sorta i količina organskih proizvoda ili proizvoda iz perioda konverzije). <p>Ako operator iz stava 1 ovog člana u okviru poljoprivrednog gazdinstva ima i</p>	889/2008 Član 72, 73

Član	Sadržina člana	EU referenca
	proizvodnu jedinicu koja se koristi za konvencionalnu proizvodnju, dužan je da OCS-u omogući vršenje kontrole i te proizvodne jedinice.	
Posebna pravila za kontrolu organske stočarske proizvodnje		
95	<p>Pre prve kontrole pored podataka iz člana 82 ovog standarda operator dostavlja OCS-u i podatke o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) objektima za uzgoj životinja, pašnjacima, otvorenim prostorima i slično i, ako je potrebno, o prostorijama za skladištenje, pakovanje i preradu stoke, stočarskih proizvoda, sirovina i ulaznog repromaterijala (spoljašnji inputi); 2) prostorijama za skladištenje stajskog đubriva; 3) praktičnim merama koje treba da se preduzmu, a koje sadrže: <ol style="list-style-type: none"> (1) plan đubrenja, koji odobrava ovlašćena kontrolna organizacija, zajedno sa kompletnim opisom površina pod usevima, (2) ugovor o prenosu korišćenja viška đubriva, u slučaju da je u skladu sa članom 13. zaključen pismeni ugovor o prenosu korišćenja viška đubriva, (3) plan upravljanja za proizvodnu jedinicu organske stočarske proizvodnje. 	889/2008 Član 74
96	<p>Stoka se mora trajno označiti primenom tehnika koje su prilagođene svakoj vrsti, pojedinačno kod velikih sisara a pojedinačno ili po turnusima kod živine i malih sisara.</p> <p>Ako operator upravlja nekoliko proizvodnih jedinica, jedinice koje proizvode konvencionalnu stoku ili konvencionalne stočarske proizvode takođe su predmet kontrole OCS-a.</p>	889/2008 Član 75, 79
97	<p>Evidencija stoke sastavlja se u obliku registra i čuva se u radnim prostorijama gazdinstva koje su stalno dostupne kontrolorima OCS-a. Ovi zapisi daju potpun opis sistema upravljanja krdom ili stadom, uključujući najmanje sledeće informacije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) poreklu i datumu dolaska, periodu konverzije, identifikacionoj oznaci i veterinarskom kartonu, za životinje koje dolaze na gazdinstvo; 2) starosti, broju grla, težini prilikom klanja, identifikacionoj oznaci i destinaciji, za životinje koje napuštaju gazdinstvo; 3) gubitku životinja i razlozima koji su doveli do toga; 4) vrsti, uključujući i dodatke hrani, proporciji različitih sastojaka u porcijama, periodima pristupa otvorenim površinama, periodima premeštanja životinja (nomadsko stočarstvo) kada su na snazi određena ograničenja, kada se radi o hrani za životinje; 5) datumu tretmana, dijagnozi, doziranju, vrsti lekova, indikacijama aktivne farmakološke supstance koje su korišćene prilikom lečenja i veterinarskim receptima za veterinarsku negu koji sadrže obrazloženje, kao i periodu karence pre nego što stočarski proizvod može da se obeleži i stavi u promet kao organski proizvod, kada se radi o sprečavanju i lečenju bolesti i zdravstvene zaštite. <p>Kada se koriste veterinarski medicinski proizvodi, operator o podacima iz prethodnog stava tačka 5. ovog standarda obaveštava OCS pre nego što se životinje ili njihovi proizvodi mogu staviti u promet kao organski proizvodi.</p> <p>Životinje koje su tretirane veterinarskim medicinskim proizvodima treba da se označe pojedinačno, kada su u pitanju velike životinje, odnosno pojedinačno, po turnusima ili košnicama kada je u pitanju živina, sitne životinje i pčele.</p>	889/2008 Član 76, 77

Član	Sadržina člana	EU referenca
Posebna pravila za kontrolu organskog pčelarstva		
98	<p>Kada se radi o uzgoju pčela, operator dostavlja OCS-u mapu u odgovarajućoj razmeri, sa spiskom lokacija na kojima se nalaze košnice, kao i odgovarajuće dokaze, i ako je potrebno, odgovarajuće analize, kojima se dokazuje da su za područje na kome se nalaze rojevi pčela ispunjeni uslovi koji su propisani ovim standardom.</p> <p>Operator evidentira i podatke o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ishrani pčela (vrsta i količina proizvoda, datum primene i košnice u kojima je korišćen proizvod); 2) vrsti proizvoda, aktivnoj farmakološkoj supstanci, dijagnozi, doziranju, načinu primene, trajanju tretmana i periodu karence, kada se koriste veterinarski medicinski proizvodi; 3) preduzetim merama prilikom vađenja, prerade i skladištenja pčelinjih proizvoda; 4) premeštanju satnih osnova i vrcanju meda. <p>Operator je u obavezi da obavesti OCS kada:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) se koriste veterinarski medicinski proizvodi, o podacima iz tačke 2) prethodnog stava ovog člana pre nego što se proizvodi mogu staviti u promet kao organski proizvodi; 2) U slučaju premeštanja pčelinjaka, o tome, kao i o roku u kome će se premeštanje obaviti. <p>Ako operator upravlja nekoliko proizvodnih jedinica, jedinice koje proizvode konvencionalnu stoku ili konvencionalne stočarske proizvode takođe su predmet kontrole OCS-a.</p>	889/2008 Član 78, 79
Kontrola proizvodnje organske hrane za životinje		
99	<p>Za sve proizvodne jedinice na kojima se obavlja proizvodnja hrane za životinje, pored podataka iz člana 82 ovog standarda, operator dostavlja OCS-u i:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opis objekata za prijem, preradu i skladištenje proizvoda namenjenih za ishranu životinja pre i posle postupaka kojima se ti proizvodi podvrgavaju; 2) opis objekata za skladištenje drugih proizvoda koji se koriste u pripremi hrane za životinje; 3) opis objekata za skladištenje proizvoda za čišćenje i dezinfekciju; 4) ako je potrebno, opis jedinjenja hrane za životinje koju operator namerava da proizvodi, u skladu sa propisom kojim se uređuje proizvodnja i deklarisanje hrane za životinje, kao i vrstu ili klasu životinje kojoj je hrana za životinje namenjena; 5) ako je potrebno, naziv hrane za životinje koju operator namerava da proizvodi; 6) podatke o praktičnim merama koje treba da se preduzmu, a koje sadrže i indikacije (pokazatelje) mera koje se primenjuju u tehnološkim postupcima prerade. <p>Na osnovu podataka o praktičnim merama iz stava 1. tačka 6) ovog člana koje operator treba da preduzme, OCS sprovodi opštu procenu rizika za svaku proizvodnu jedinicu za preradu i sačinjava plan kontrole kojim se, u zavisnosti od potencijalnog rizika, određuje minimalni broj slučajnih uzoraka.</p> <p>Kontrola obuhvata potpuni fizički pregled svih poslovnih prostora, OCS dolazi ciljano na bazi opšte procene mogućih rizika neusaglašenosti sa pravilima organske</p>	889/2008 Član 87, 88, 90

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>proizvodnje.</p> <p>OCS posebno posvećuje pažnju kontrolnim tačkama koje su za operatora istaknute kao kritične, koje imaju za cilj da potvrde da li je nadzor i provera ispravno sprovedena. Svi prostori koje operator koristi za svoje aktivnosti mogu se pregledavati često koliko to zahtevaju utvrđeni rizici.</p>	
100	Radi omogućavanja provere, za proizvodne jedinice na kojima se obavlja proizvodnja hrane za životinje u organskoj proizvodnji operator posebno evidentira i podatke o poreklu, vrsti i količini sastojaka hrane za životinje, aditivima, prodaji i gotovim proizvodima.	889/2008 Član 89
Sertifikat		
101	<p>Na osnovu izveštaja o izvršenim kontrolama, OCS izdaje sertifikat da je proizvod ili proces proizvodnje u skladu sa ovim standardom (u daljem tekstu: sertifikat).</p> <p>Na osnovu izveštaja o izvršenim kontrolama i zahteva operatora, OCS donosi odluku o sertifikaciji i izdaje sertifikat, da je proizvod ili proces proizvodnje u skladu sa ovim standardom, koji sadrži podatke o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) broju sertifikata; 2) imenu i adresi, odnosno nazivu i sedištu proizvođača (operatora) i delatnosti koju obavlja; 3) nazivu, sedištu i broju koda OCS-a 4) vrsti i asortimanu, kao i količini proizvoda; 5) vrsti proizvodnje; 6) periodu važenja sertifikata; 7) datumu kontrole; 8) datumu i mestu izdavanja, kao i pečat i potpis ovlašćenog lica. <p>Podatke o izdatim sertifikatima OCS objavljuje na svojoj internet stranici: www.organica.rs.</p> <p>Ako operator za potrebe proizvodnje nabavlja organske proizvode, mora da verifikuje dokumentaciju o sertifikaciji svojih dobavljača.</p> <p>Ako operator iz stava 1. zahteva u roku od mesec dana, dopunsku potvrdu koja potvrđuje specifične karakteristike metoda proizvodnje, OCS će izdati dopunsku potvrdu koja potvrđuju specifične karakteristike proizvodnog postupka koristeći model dat u Prilogu 13.</p> <p>U polju 2 dopunske potvrde treba da stoji navod:</p> <p>Animal products produced without the use of antibiotics ili Proizvodi životinjskog podrijetla dobiveni bez uporabe antibiotika</p>	834/2007 Član 29 889/2008 Član 68
102	Prilikom izvoza organskih proizvoda od strane operatora OCS-a, poštuju se zahtevi Uredbe Komisije (EZ) br. 1235/2008 koje je OCS sproveo kroz svoje procedure.	1235/2008 Član 13
Mere u slučaju neusaglašenosti		
103	<p>Ako se prilikom kontrole uoči da postoje određene nepravilnosti u načinu obavljanja proizvodnje organskih proizvoda, OCS može operatoru da odredi korektivne mere u cilju usklađivanja proizvodnje sa odredbama ovog standarda.</p> <p>U slučaju da se utvrde teže nepravilnosti u načinu obavljanja organske proizvodnje koje</p>	834/2007 Član 30, 31

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>se ne mogu ispraviti, a koje se odnose na primenu metoda organske proizvodnje i korišćenje sredstava koja nisu dozvoljena u organskoj proizvodnji, OCS operatoru određuje meru suspenzije i nalaže da se odbijeni (u postupku sertifikacije odbijena dodela organskog statusa) proizvodi odvoje od ostalih organskih proizvoda.</p> <p>Ukoliko se utvrde teške nepravilnosti i kada te nepravilnosti direktno vode gubljenju integriteta određenog organskog proizvoda ili proizvodnje u celini, što znači da više ne mogu nositi oznake koje ukazuju na organsku proizvodnju, OCS će povući sertifikat.</p> <p>Informacije u slučaju neusaglašenosti ili nepravilnosti koje utiču na organski status proizvoda će odmah biti saopštene od strane OCS-a kontrolnim organizacijama, kompetentnom telu ili gde je to svrsishodno, Evropskoj Komisiji.</p> <p>Svako povlačenje i suspenzija sertifikacije će biti saopšteno od strane OCS-a.</p>	
104	<p>Mere u slučaju sumnje u povrede pravila i neregularnosti</p> <p>Kad god operator smatra ili sumnja da proizvod koji je proizveden, pripremljen, uvezen ili koji je primio od drugog operatora, nije u skladu s pravilima organske proizvodnje, on će pokrenuti postupak ili da se povuče sa ovog proizvoda bilo kakva referenca na organski način proizvodnje ili odvojiti i identifikovati proizvod. On može da ga stavi u preradu ili pakovanje ili na tržište nakon eliminacije te sumnje, osim ako se stavlja na tržište bez naznaka koje se odnose na organske metode proizvodnje. U slučaju takve sumnje operator će odmah obavestiti OCS. OCS može zahtevati da proizvod ne može biti stavljen na tržište s naznakama koje se odnose na metode organske proizvodnje sve dok nije zadovoljeno, po informacijama dobijenim od operatora ili iz drugih izvora, da je sumnja eliminisana.</p> <p>Gde OCS verodostojno sumnja da operator namerava staviti na tržište proizvod koji nije u skladu s pravilima organske proizvodnje, ali koji se poziva na organski način proizvodnje, OCS može zahtevati da operator privremeno ne plasira proizvod s tim navodima za vremenski period koji odredi OCS. Pre donošenja takve odluke, OCS će omogućiti operatoru da da komentar. Ova odluka će biti dopunjena obavezom da se povuče sa ovog proizvoda bilo kakva referenca na metod organske proizvodnje ako je OCS siguran da proizvod ne ispunjava zaheve organske proizvodnje.</p> <p>Međutim, ako sumnja nije potvrđena u navedenom roku, rešenje iz prvog stava će biti otkazano najkasnije pre isteka definisanog perioda. Operator je u obavezi u potpunosti saradivati s OCS-om u rešavanju sumnje.</p>	889/2008 Član 91
105	<p>OCS će primeniti potrebne mere i sankcije u cilju prevencije zloupotrebe oznaka navedenih u članovima 73 i 74 ovog standarda.</p> <p>S tim ciljem OCS je sačinio katalog sankcija.</p>	889/2008 Član 91
Razmena informacija, javno dostupne informacije i izveštavanje		
106	<p>Ako kontrolu operatora i njegovih podugovarača vrše različite kontrolne organizacije, pismena izjava iz člana 82 treba da sadrži i saglasnost operatora i njegovih podugovarača da te kontrolne organizacije mogu da razmenjuju podatke o obavljenim kontrolama.</p> <p>Kada OCS ustanovi neregularnosti i neusaglašenosti vezane za primenu Uredbe Saveta (EZ) 834/2007 u proizvodu koji dolazi iz zemlje članice i nosi oznake navedene u naslovu IV Uredbe Saveta (EZ) 834/2007 i naslovu III i/ili Aneksu XI ove regulative, informisaće zemlju članicu koja je ovlastila kontrolno telo ili kontrolni autoritet i Evropsku Komisiju.</p> <p>Isto će biti primenjeno i za proizvode koji se izvoze u Evropsku Uniju.</p>	889/2008 Član 92

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>OCS takođe može razmenjivati informacije na vlastitu inicijativu.</p> <p>Na zahtev opravdan od strane nužnosti da se garantuje da je proizvod proizveden u skladu s propisanim metodama organske proizvodnje, OCS će razmenjivati relevantne informacije o rezultatima svojih kontrola s kompetentnim telima, autoritetima i kontrolnim telima. OCS takođe može razmenjivati informacije na vlastitu inicijativu.</p> <p>OCS će razmenjivati informacije u sledećim slučajevima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kada operatora i/ili podugovarače tog operatora kontrolišu OCS i druge kontrolne organizacije, OCS razmenjuje odgovarajuće informacije o radnjama koje su pod njegovom kontrolom. 2. Kada operator i/ili podugovarači tog operatora prelaze od OCS-a u drugu kontrolnu organizaciju, OCS će bez odlaganja obavestiti nadležno ministarstvo o toj promeni. <p>OCS će predati odgovarajuće elemente kontrolnog dokumenta predmetnog operatora i opis mera i izveštaje o kontroli narednoj kontrolnoj organizaciji.</p> <p>OCS će osigurati da je operator rešio ili rešava neusaglašenosti navedene u izveštaju prethodne kontrolne organizacije.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Kada se operator i/ili podugovarači tog operatora povuku iz sistema kontrole, OCS bez odlaganja obaveštava nadležno ministarstvo o toj promeni. 4. Kada OCS pronade nepravilnosti ili povrede koji utiču na organski status proizvoda, OCS bez odlaganja obaveštava nadležno telo koje ga je ovlastilo. <p>To nadležno telo može na vlastitu inicijativu takođe zahtevati druge informacije o nepravilnostima ili povredama.</p> <p>U slučaju nepravilnosti ili povreda pronađenih u pogledu proizvoda pod kontrolom drugih kontrolnih tela ili kontrolnih ustanova, OCS takođe bez odlaganja obaveštava ta tela ili ustanove.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. OCS preduzima odgovarajuće mere i uspostavlja dokumentovane postupke kako bi omogućio razmenu informacija sa ovlašćenim kontrolnim telima i/ili kontrolnim ustanovama koje su odobrene u skladu s članom 27 Uredbe Saveta (EZ) br. 834/2007, uključujući postupke za razmenu informacija u cilju provere dokumentovanog dokaza (sertifikata) iz člana 29 stava 1 te Uredbe. 	
107	<p>OCS će učiniti dostupnim javnosti na primeren način, uključujući objavljivanje na internetu, ažurirani popis koji sadrži imena i adrese operatora pod svojom kontrolom uključujući ažurirane dokumentovane dokaze vezane za svakog operatora.</p> <p>Popis se nalazi na zvaničnoj prezentaciji OCS-a: www.organica.rs</p>	889/2008 Član 92b
108	<p>Za potrebe slanja godišnjih izveštaja Evropskoj Komisiji, OCS popunjava obrasce koji se nalaze na zvaničnoj web prezentaciji EK, u skladu sa dobijenim uputstvom.</p> <p>Za potrebe nacionalnih propisa u oblasti organske proizvodnje (gde je to primenjivo) OCS vodi evidencije u skladu sa tim nacionalnim propisima.</p>	1235/2008 Član 12
UVOZ		
109	<p>Za potrebe ovog standarda OCS će definisati tri moguće opcije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) proizvodi iz države članice EU, sertifikovani od strane kontrolnog tela ovlašćenog od strane nadležnog organa države članice 2) proizvodi iz treće zemlje sertifikovani od strane kontrolnog tela odobrenog od strane EU (u skladu sa Uredbom Komisije (EZ) br. 1235/2008) 	834/2007 Član 32

Član	Sadržina člana	EU referenca
	<p>3) proizvodi iz odobrene treće zemlje (u skladu sa Uredbom Komisije (EZ) br. 1235/2008).</p> <p>Ukoliko su proizvodi koji se uvoze praćeni dokumentovanim dokazom o jednom od tri gore navedena porekla, OCS će te proizvode smatrati usaglašenim sa ovim standardom i izdaće potvrdu o tome.</p> <p>Uvoznici treba da se prijave OCS-u i dostave dokumentaciju kojom se dokazuje da su dati proizvodi uvezeni ali i dokumentaciju kojom se opisuje rukovanje tim proizvodima.</p> <p>Na zahtev OCS-a dostavljaju se i podaci o organizaciji prevoza od izvoznika do prvog primaoca.</p>	
Specifični zahtevi za kontrolu uvoza		
110	<p>U slučaju uvoza organskih proizvoda od strane operatora, pored podataka iz člana 82, operator (uvoznik) dostavlja OCS-u i podatke o prostorijama uvoznika i njegovim aktivnostima pri uvozu, mestu ulaska proizvoda kao i o objektima i prostorijama koje namerava da koristi za skladištenje uvezenih organskih proizvoda do njihovog dostavljanja prvom primaocu, a prvi primalac uveženih organskih proizvoda, odnosno uvoznik kada je istovremeno i prvi primalac, dostavlja podatke o objektima za prijem i skladištenje.</p> <p>Na zahtev OCS-a dostavljaju se i podaci o organizaciji prevoza od izvoznika do prvog primaoca.</p> <p>Uvoznik i prvi primalac uvezenih organskih proizvoda odvojeno evidentiraju stanje zaliha i vode odvojenu finansijsku evidenciju, osim ako rade u okviru jedne jedinice.</p> <p>O svakoj pošiljci organskih proizvoda koja se uvozi u Republiku Srbiju uvoznik, bez odlaganja, obaveštava OCS i dostavlja dokumentaciju navedenu u ovom standardu.</p> <p>O svakoj pošiljci organskih proizvoda koja se uvozi uvoznik, bez odlaganja, obaveštava OCS i dostavlja sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ime i adresa prvog primaoca; • sve pojedinosti koje OCS može razumno zahtevati, <p>(i) u slučaju proizvoda koji se uvoze u skladu s članom 32. Uredbe Saveta (EZ) br 834/2007, dokumentarni dokazi iz tog člana;</p> <p>(ii) u slučaju proizvoda koji se uvoze u skladu s članom 33. Uredbe Saveta (EZ) br 834/2007, kopija potvrde o inspekciji iz tog člana.</p> <p>Na zahev OCS-a ili nadležnih organa, uvoznik će proslediti podatke iz prvog stava ovog člana kontrolnoj organizaciji prvog primaoca.</p> <p>Uvoznik i prvi primalac uvezenih organskih proizvoda odvojeno evidentiraju stanje zaliha i vode odvojenu finansijsku evidenciju, osim ako rade u okviru jedne jedinice.</p>	889/2008 Član 81, 82, 83, 84, 85
ZAVRŠNE ODREDBE		
111	<p>Ova verzija OCS-a standarda stupa na snagu onog dana kada ga odobri Komisija za nepristrasnost i sertifikacionu šemu OCS-a. Taj datum se navodi kao datum verzije na naslovnoj strani standarda.</p> <p>Primena delova ovog standarda koji se odnose na organsku stočarsku proizvodnju i proizvodnju organske stočne hrane počinje od dana kada Evropska Komisija odobri</p>	834/2007 Član 42

Član	Sadržina člana	EU referenca
	zahtev OCS-a za ekvivalentnost za kategorije B i E.	

PRILOZI

Prilog I

Dubriva, poboljšivači zemljišta i nutrijenti

Naziv Složeni proizvodi ili proizvodi koji sadrže samo materijale koji su niženavedeni:	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Stajsko đubrivo	Proizvodi sadrže mešavinu životinjskog izmeta i biljnih materija (prostirka za životinje) Zabranjeno ako potiče iz industrijskog poljoprivrednog uzgoja
Osušeno stajsko đubrivo i dehidrirano đubrivo živine	Zabranjeno ako potiče iz industrijskog poljoprivrednog uzgoja
Kompostirani životinjski izmet, uključujući đubrivo živine i kompostirano stajsko đubrivo	Zabranjeno ako potiče iz industrijskog poljoprivrednog uzgoja
Tečni životinjski izmet	Primena nakon kontrolisane fermentacije i/ili odgovarajućeg razblaženja Zabranjeno ako potiče iz industrijskog poljoprivrednog uzgoja
Kompostirana ili fermentirana mešavina kućnog otpada	Proizvod dobijen iz kućnog otpada odvojenog na izvoru, a koji je podvrgnut kompostiranju ili anaerobnoj fermentaciji za dobijanje biogasa Samo biljni i životinjski kućni otpad Samo kada se proizvodi u zatvorenom i nadziranom sistemu prikupljanja Najviše koncentracije u mg/kg suve materije: kadmijum: 0,7; bakar: 70; nikal: 25; olovo: 45; cink: 200; živa: 0,4; hrom (ukupno): 70; hrom (VI): ne može se utvrditi
Treset	Primena ograničena na povrtarstvo (povrtlarstvo, uzgoj cveća, uzgoj drveća, uzgoj sadnica)
Otpad od uzgoja gljiva	Početni sastav supstrata ograničava se na proizvode iz ovog Priloga
Izmet glista (vermikompost) i insekata	
Guano	
Kompostirana ili fermentirana mešavina biljnih ostataka	Proizvod koji se dobija od mešavina biljnih ostataka koji su podvrgnuti kompostiranju ili anaerobnoj fermentaciji za dobijanje biogasa
Digestat biogasa koji sadrži životinjske nusproizvode nad kojima je sprovedena kodigestija sa sirovinama biljnog ili životinjskog porekla, kako je navedeno u ovom Prilogu	Životinjski nusproizvodi (uključujući nusproizvode divljih životinja) kategorije 3. i sadržaj probavnog trakta kategorije 2. (kategorije 2. i 3., kako su definisani Uredbom (EZ) br. 1069/2009 Evropskog Parlamenta i Saveta ⁽¹⁾ ne smeju poticati iz industrijskog poljoprivrednog uzgoja. Postupci moraju biti u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 142/2011 ⁽²⁾ . Ne smeju se primenjivati na jestive delove biljke
Proizvodi ili nusproizvodi životinjskog porekla navedeni u nastavku: krvno brašno brašno od papaka brašno od rogova koštano brašno ili deželatinirano koštano brašno riblje brašno	(1) Najviša koncentracija u mg/kg suve materije hroma (VI): ne može se utvrditi (2) Ne smeju se primenjivati na jestive delove biljke

Naziv Složeni proizvodi ili proizvodi koji sadrže samo materijale koji su niženavedeni:	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
mesno brašno brašno od perja, dlake i 'chiquette' vuna krzno (1) dlaka mlečni proizvodi hidrolizovane belančevine (2)	
Proizvodi i nusproizvodi biljnog porekla za đubriva	Primeri: brašno iz pogače uljanih semenki, ljuške kaka, ostaci kod dobijanja slada
Hidrolizovane belančevine biljnog porekla	
Morske alge i proizvodi iz morskih algi	Ako se dobijaju direktno: fizičkim postupcima koji uključuju dehidraciju, zamrzavanje i mlevenje ekstrakcijom vodom ili vodenim rastvorom kiseline i/ili alkalnim rastvorom fermentacijom
Piljevina i iver	Drvo koje nije hemijski tretirano nakon seče
Kompostirana kora drveća	Drvo koje nije hemijski tretirano nakon seče
Drveni pepeo	Od drva koje nije hemijski tretirano nakon seče
Meki mleveni sirovi fosfat	Proizvod kako je naveden u tački 7. Priloga I.A.2. Uredbe (EZ) br. 2003/2003 Evropskog Parlamenta i Saveta ⁽³⁾ o đubrivima Sadržaj kadmijuma manji od ili jednak 90 mg/kg P205
Aluminijum kalcijum fosfat	Proizvod kako je naveden u tački 6. Priloga I.A.2. Uredbe (EZ) br. 2003/2003 Sadržaj kadmijuma manji od ili jednak 90 mg/kg P205 Primena ograničena na alkalna zemljišta (pH > 7,5).

Naziv Složeni proizvodi ili proizvodi koji sadrže samo materijale koji su niženavedeni:	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Alkalna sljaka	Proizvodi navedeni u tački 1. Priloga I.A.2. Uredbe (EZ) br. 2003/2003
Sirova kalijumova so ili kainit	Proizvodi navedeni u tački 1. Priloga I.A.3. Uredbe (EZ) br. 2003/2003
Kalijum sulfat, koji može sadržati magnezijumumu so	Proizvod dobijen od sirove kalijumove soli postupkom fizičke ekstrakcije, koji može sadržavati soli magnezijumuma
Ostaci žitarica u proizvodnji alkohola i ekstrakt takvih ostataka	Ostaci žitarica u proizvodnji alkohola sa amonijakom su isključeni
Kalcijum karbonat (kreda, krečnjak, mleveni krečnjak, bretonski ameliorant (maerl), fosfatna kreda)	Samo prirodnog porekla
Otpad od mekušaca	Samo kao proizvod održivog ribarstva, kako je definisano u članu 4. stav 1. podstav 7. Uredbe (EU) br. 1380/2013, ili proizvod organske akvakulture
Ljuske od jaja	Zabranjeno ako potječe iz industrijskog poljoprivrednog uzgoja
Magnezijum i kalcijum karbonat	Samo prirodnog porekla npr. magnezijumova kreda, mleveni magnezijum, krečnjak
Magnezijum sulfat (kiezerit)	Samo prirodnog porekla

Naziv Složeni proizvodi ili proizvodi koji sadrže samo materijale koji su niženavedeni:	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Rastvor kalcijum hlorida	Tretiranje listova stabla jabuke, nakon utvrđivanja nedostatka kalcijuma
Kalcijum sulfat (gips)	Proizvod kako je naveden u tački 1. Priloga I.D. Uredbe (EZ) br. 2003/2003 Samo prirodnog porekla
Industrijski kreč iz proizvodnje šećera	Nusproizvod proizvodnje šećera od šećerne repe i šećerne trske
Industrijski kreč od proizvodnje soli u vakuumu	Nusproizvod proizvodnje soli u vakuumu od rasola iz planina
Elementarni sumpor	Proizvodi opisani u Prilogu I.D.3. Uredbe (EZ) br. 2003/2003
Elementi u tragovima	Neorganski mikronutrijenti navedeni u delu E Priloga I. Uredbe (EZ) br. 2003/2003
Natrijum hlorid	
Kameno brašno i gline	
Leonardit (sirovi organski sediment s visokim udelom huminske kiseline)	Samo ako je dobijen kao nusproizvod rudarskih aktivnosti

Naziv Složeni proizvodi ili proizvodi koji sadrže samo materijale koji su niženavedeni:	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Huminske i fulvinske kiseline	Samo ako su dobijene primenom neorganskih soli/rastvora, isključujući soli amonijaka, ili ako su dobijene prečišćivanjem vode za piće
Ksilit	Samo ako je dobijen kao nusproizvod rudarskih aktivnosti (npr. nusproizvod vađenja mrkog uglja)
Hitin (polisaharid dobijen od ljuske rakova)	Samo ako je dobijen kao proizvod održivog ribarstva, kako je definisano u članu 4. stavu 1. podstavu 7. Uredbe (EU) br. 1380/2013 ⁽⁴⁾ , ili organske akvakulture
Organski bogati sediment poreklom iz slatkih voda nastao u anaerobnim uslovima (npr. sapropel)	Samo organski sedimenti koji su nusproizvodi upravljanja slatkim vodama ili koji su ekstrahovani iz područja na kojima se prethodno nalazila slatka voda. Ekstrakcija bi se, prema potrebi, trebala sprovesti na način da prouzrokuje najmanji mogući efekat na vodeni sistem. Samo sedimenti koji potiču iz izvora koji nisu zagađeni pesticidima, postojećim organskim zagađujućim materijama i materijama sličnima benzenu Najviše koncentracije u mg/kg suve materije: kadmijum: 0,7; bakar: 70; nikal: 25; olovo: 45; cink: 200; živa: 0,4; hrom (ukupno): 70; hrom (VI): ne može se utvrditi
Biougalj – proizvod koji se dobija pirolizom od širokog spektra organskih materijala biljnog porekla i upotrebljava se kao poboljšivač zemljišta	Samo od materijala biljnog porekla, koji nisu tretirani ili su tretirani proizvodima navedenima u Prilogu II. Najviše 4 mg policikličkih aromatičnih ugljikovodika po kilogramu suve materije. Ta vrednost se preispituje svake druge godine, uzimajući u obzir rizik od akumulacije kao posledicu upotrebe proizvoda više puta.

(1) Uredba (EZ) br. 1069/2009 Evropskog Parlamenta i Saveta od 21. oktobra 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i od njih dobijenih proizvoda koji nisu namenjeni ljudskoj ishrani te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (Uredba o nusproizvodima životinjskog porekla) (SL L 300, 14.11.2009., str. 1.).

(2) Uredba Komisije (EZ) br. 142/2011 od 25. februara 2011. o sprovođenju Uredbe (EZ) br. 1069/ Evropskog Parlamenta i Saveta o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i od njih dobijenih proizvoda koji nisu namenjeni ishrani ljudi i o sprovođenju Direktive Saveta 97/78/EZ u pogledu određenih uzoraka i predmeta koji su oslobođeni veterinarskih pregleda na granici na bazi te Direktive (SL L 54, 26.2.2011., str. 1.).

(3) Uredba (EZ) br. 2003/2003 Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o gnojivima (SL L 304, 21.11.2003., str. 1.).

(4) Uredbe saveta br. 1380/2013 - o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmeni uredbi Veća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju van snage uredbi (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Veća 2004/585/EZ

Prilog II

Pesticidi – Dozvoljeni proizvodi za zaštitu bilja

Sve supstance navedene u ovom Prilogu moraju biti u skladu barem s uslovima upotrebe navedenima u Prilogu Uredbe Komisije (EZ) br. 540/2011⁽¹⁾. Dodatni uslovi upotrebe za organsku proizvodnju navedeni su u drugoj koloni svake tabele.

1. Supstance biljnog ili životinjskog porekla

Naziv	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Allium sativum (ekstrakt belog luka)	
Azadirachtin ekstrahovan iz <i>Azadirachta indica</i> (stablo)	
Pčelinji vosak	Zaštitno sredstvo za premazivanje rana nakon orezivanja/rezidbe
COS-OGA	
Hidrolizovanene belančevine osim želatina	
Laminarin	Kelp se mora uzgajati organski u skladu s člankom 6.d ili brati na održivi način u skladu s člankom 6.c. Uredbe Komisije (EZ) 889/2008
Feromoni	Samo u klopkama i raspršivačima.
Biljna ulja	Sve upotrebe odobrene, osim kao herbicid.
Piretrini	Samo biljnog porekla
Kvasija ekstrahovana iz <i>Quassia amara</i>	Samo kao insekticid, repelent.
Repelenti životinjskog ili biljnog porekla koji odbijaju mirisom/ovčija mast	Samo na nejestivim delovima biljaka i ako biljne sirovine nisu namenjene ishrani ovaca ili koza.
<i>Salix</i> spp. Cortex (odnosno ekstrakt kore vrbe)	
Terpeni (<i>eugenol</i> , <i>geraniol</i> i <i>timol</i>)	

2. Osnovne supstance

Naziv	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Osnovne supstance bazirane na prehrambenim proizvodima (uključujući: lecitine, saharozu, fruktozu, sirće, surutku, hitozan hidrohlorid ⁽¹⁾ , <i>Equisetum arvense</i> i dr.)	Samo one osnovne supstance kako su definisane u članu 23. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 ⁽²⁾ koje su obuhvaćene definicijom 'prehrambenog proizvoda' iz člana 2. Uredbe (EZ) br. 178/2002 i biljnog ili životinjskog su porekla. Ne smeju se upotrebljavati kao herbicidi.

(1) Dobijen kao proizvod održivog ribarstva ili organske akvakulture

(2) Uredba (EZ) br. 1107/2009 Evropskog Parlamenta i Saveta od 21. oktobra 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

(1) Uredba Komisije (EZ) br. 540/2011 od 25. maja 2011. o sprovođenju Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Evropskog Parlamenta i Saveta u pogledu spiska odobrenih aktivnih supstanci (SL L 153, 11.6.2011., str. 1.).

3. Mikroorganizmi ili supstance koje proizvode mikroorganizmi

Naziv	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Mikroorganizmi	Ne potiču od GMO
Spinosad	

Naziv	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Cerevisan	

4. Supstance koje nisu spomenute u delovima 1, 2 i 3

Naziv	Opis, zahtevi u pogledu sastava, uslovi za upotrebu
Aluminijum silikat (kaolin)	
Kalcijum hidroksid	Kada se upotrebljava kao fungicid, samo za stabla voćki, uključujući rasadnike, za suzbijanje <i>Nectria galligena</i> .
Ugljen dioksid	
Jedinjenja bakra u obliku hidroksida bakra, oksihlorida bakra, oksida bakra, bordoške čorbe i trovalentnog bakar-sulfata	
Diamonijum fosfat	Samo kao atraktant u klopkama
Etilen	
Masne kiseline	Sve upotrebe odobrene, osim kao herbicid.
Gvožđe fosfat (gvožđe (III) ortofosfat)	Preparati koji se posipaju po površini između gajenih biljaka.
Vodonik-peroksid	
Kieselgur (diatomejska zemlja)	
Sumporni kreč (kalcijum polisulfid)	
Parafinsko ulje	
Kalijum i natrijum hidrogen karbonat (takođe poznat kao kalijum/natrijum bikarbonat)	
Piretroidi (samo deltametrin ili lambda-cihalotrin)	Samo u klopkama s posebnim atraktantima; samo protiv <i>Bactrocera oleae</i> i <i>Ceratitis capitata</i> Wied
Kvarcni pesak	
Natrijum hlorid	Sve upotrebe odobrene, osim kao herbicid
Sumpor	

Prilog III

Sastojci, aditivi i pomoćne supstance koje se koriste u preradi sirovina dobijenih metodama organske proizvodnje

1. Dozvoljeni sastojci nepoljoprivrednog porekla koji se koriste za preradu sirovina koje su dobijene metodama organske proizvodnje

1.1. Aditivi, uključujući nosače

Prilikom obračuna težinskog udela sastojaka u prerađenom proizvodu, aditivi u hrani označeni zvezdicom u koloni: „E broj”, računaju se kao sastojci poljoprivrednog porekla.

E broj	Naziv	Priprema hrane		Posebni uslovi
		Biljnog porekla	Životinjskog porekla	
E 153	Biljni ugalj		X	Pepeljasti kozji sir Sir morbier
E 160b*	Annatto, Biksin, Norbiksin		X	Sir <i>Red Gloucester</i> Sir <i>Double Gloucester</i> Čedar Sir <i>Mimolette</i>
E 170	Kalcijum-karbonat	X	X	Zabranjena upotreba kao agensa za bojenje ili obogaćivanje hrane kalcijumom
E 220	Sumpor-dioksid	X	X (samo za medovinu)	U voćnim vinima (vino od voća osim grožđa, uključujući jabukovo vino i penušavi kruškovac) i medovini sa i bez dodatog šećera: 100 mg/l (Maksimalne koncentracije dostupne iz svih izvora, izražene kao SO ₂ u mg/l)
E 223	Natrijum-metabisulfit		X	Rakovi
E 224	Kalijum-metabisulfit	X	X(samo za medovinu)	U voćnim vinima (vino od voća osim grožđa, uključujući jabukovo vino i penušavi kruškovac) i medovini sa i bez dodatog šećera 100 mg/l (Maksimalne koncentracije dostupne iz svih izvora, izražene kao SO ₂ u mg/l)
E 250	Natrijum nitrit		X	Za mesne prerađevine Može se koristiti samo ako se dostavi dokaz da nepostoji ni jedno drugo tehnološko rešenje koje bi obezbedilo sanitarnu ispravnost, odnosno očuvanje specifičnih karakteristika proizvoda. Ne u kombinaciji sa E252. Okvirna početna količina izražena kao NaNO ₂ : 80 mg/kg Maksimalna rezidualna količina izražena kao NaNO ₂ : 50 mg/kg

E broj	Naziv	Priprema hrane		Posebni uslovi
		Biljnog porekla	Životinjskog porekla	
E 252	Kalijum nitrat		X	Za mesne preradevine Može se koristiti samo ako se dostavi dokaz da ne postoji ni jedno drugo tehnološko rešenje koje bi obezbedilo sanitarnu ispravnost, odnosno očuvanje specifičnih karakteristika proizvoda. Ne u kombinaciji sa E250. Okvirna početna količina izražena kao NaNO ₃ : 80 mg/kg Maksimalna rezidualna količina izražena kao NaNO ₃ : 50 mg/kg
E 270	Mlečna kiselina	X	X	
E 290	Ugljen-dioksid	X	X	
E 296	Jabučna Kiselina	X		
E 300	Askorbinska kiselina	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Proizvodi od mesa
E 301	Natrijum askorbat		X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Proizvodi od mesa u vezi sa nitratima i nitritima
E 306*	Ekstrakt sa visokim sadržajem tokoferola	X	X	Antioksidant
E 322*	Lecitini	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Mlečni proizvodi Samo ukoliko je dobijen iz organske sirovine (primenjuje se od 01.01.2022)
E 325	Natrijum-laktat		X	Mesni i mlečni proizvodi
E 330	Limunska kiselina	X	X	
E 331	Natrijum-citrat	X	X	
E 333	Kalcijum-citrati	X		
E 334	Vinska kiselina (L(+)-)	X	X (samo za medovinu)	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: medovina
E 335	Natrijum-tartarati	X		
E 336	Kalijum-tartarati	X		
E 341 (i)	Monokalcijum-fosfati	X		Sredstvo za rast kod samonarastajućeg brašna
E 392*	Ekstrakti ruzmarina	X	X	Samo ako je dobijen iz organske proizvodnje
E 400	Alginska kiselina	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Mlečni proizvodi
E 401	Natrijum- alginat	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Mlečni proizvodi i kobasice na bazi mesa
E 402	Kalijum- alginat	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Mlečni proizvodi
E 406	Agar	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Mlečni i mesni proizvodi
E 407	Karagenan	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Mlečni proizvodi
E 410*	Guma iz semena rogača (Karuba guma)	X	X	Samo ukoliko je dobijena iz organske proizvodnje (primenjuje se od 01.01.2022)
E 412*	Guar guma	X	X	Samo ukoliko je dobijena iz organske proizvodnje (primenjuje se od 01.01.2022)
E 414*	Akacija guma (Arapska guma)	X	X	Samo ukoliko je dobijena iz organske proizvodnje (primenjuje se od 01.01.2022)
E 415	Ksantan guma	X	X	

E broj	Naziv	Priprema hrane		Posebni uslovi
		Biljnog porekla	Životinjskog porekla	
E 417	Tara guma u prahu	X	X	Zgušnjivač Samo ukoliko je dobijena iz organske proizvodnje (primenjuje se od 01.01.2022)
E 418	Gelan guma	X	X	Visoko acilni ablik Samo ukoliko je dobijen iz organske sirovine (primenjuje se od 01.01.2022)
E 422	Glicerol	X	X	Biljnog porekla. Samo ukoliko je dobijen iz organske proizvodnje (primenjuje se od 01.01.2022). Za biljne ekstrakte i arome te kao ovlaživač u gel kapsulama i površinski premaz u tabletama.
E 440(i)* [†]	Pektin	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: Mlečni proizvodi
E 464	Hidroksipropilmetil -celuloza	X	X	Inkapsilirajući materijal za proizvodnju kapsula
E 500	Natrijum-karbonati	X	X	
E 501	Kalijum-karbonati	X		
E 503	Amonijum-karbonati	X		
E 504	Magnezijum-karbonati	X		
E 509	Kalcijum-hlorid		X	Koagulacija mleka
E 516	Kalcijum-sulfat	X		Nosač
E 524	Natrijum-hidroksid	X		Površinska obrada bavarskog peciva „Laugengebäck” i regulacija kiselosti u organskim aromama
E 551	Silicijum-dioksid	X	X	za začine i sušeno bilje u prahu Arome i propolis
E 553b	Talk	X	X	Kada je reč o proizvodima životinjskog porekla: površinska obrada kobasica.
E 901	Pčelinji vosak	X		Sredstvo za glaziranje Vosak iz organske proizvodnje
E 903	Karnauba vosak	X		Sredstvo za glaziranje. Kao metoda ublažavanja za obavezno tretiranje voća velikom hladnoćom kao karantinskom merom protiv štetnih organizama (prema direktivi Komisije (EZ) 2017/1279) ⁽¹⁾ Poreklom od sirovina iz organske proizvodnje, a od 01.01.2022 dobijen organskom proizvodnjom.
E 938	Argon	X	X	
E 939	Helijum	X	X	
E 941	Azot	X	X	
E 948	Kiseonik	X	X	
E 968	Eritriol	X	X	Samo ako potiče iz organske proizvodnje i dobijen je bez tehnologije izmene jona

⁽¹⁾ Direktiva Komisije (EZ) 2017/1279 od 14. jula 2017. o izmjeni priloga I. do V. Direktivi Vijeća 2000/29/EZ o zaštitnim mjerama protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i protiv njihova širenja unutar Zajednice (SL L 184, 15.7.2017., str. 33.).

1.2. Arome

Prirodne arome

1.3. Voda i so

1.4. Kulture mikroorganizama

Svaka kultura mikroorganizama koja se uobičajeno koristi u preradi hrane, izuzev genetički modifikovanih organizama.

1.5. Minerali (uključujući elemente u tragovima), vitamini, aminokiseline i drugi mikronutrijenti dopušteni su samo ako:

- a) je zakonom propisana njihova upotreba u hrani koja ih sadrži, u smislu da se zahteva odredbama prava EU ili nacionalnim pravima koji su u skladu sa pravom EU, a posledica toga je da se hrana uopšte ne može staviti na tržište kao hrana za redovnu upotrebu ako ti minerali, vitamini, aminokiseline ili mikronutrijenti nisu dodati; ili
- b) se hrana stavlja u promet kao hrana sa određenim karakteristikama ili efektima u pogledu zdravlja ili ishrane ili u vezi sa potrebama specifičnih grupa potrošača:
- u proizvodima iz člana 1. stava 1. tačka a i b Uredbe (EZ) br. 609/2013 Evropskog Parlamenta i Saveta da je njihova upotreba odobrena tom uredbom i aktima donesenim na osnovu člana 11. stavka 1 te uredbe za predmetne proizvode,
 - u proizvodima koji su regulisani Direktivom 2006/125/EC, kada je njihova upotreba odobrena tom direktivom, ili
 - u proizvodima koji su regulisani Direktivom 2006/141/EC, kada je njihova upotreba odobrena tom direktivom.

1.6. Boje za označavanje mesa i ljuski jaja, u skladu sa propisima kojima se uređuje upotreba aditiva u proizvodnji hrane. Za tradicionalne dekorativne boje ljuske kuvanih jaja, proizvedene sa namerom da se plasiraju na tržište u određenom periodu godine, OCS može za određeni period da odobri korišćenje prirodnih boja i premazivanje prirodnim supstancama.

2. Dozvoljene pomoćne supstance i drugi proizvodi koji se koriste za preradu sirovina koje su dobijene metodama organske proizvodnje

2.1. Tabela: Dozvoljene pomoćne supstance i drugi proizvodi koji se koriste za preradu sirovina koje su dobijene metodama organske proizvodnje

Naziv	Priprema hrane biljnog porekla	Priprema hrane životinjskog porekla	Posebni uslovi
Voda	X	X	Voda za piće
Kalcijum-hlorid	X	X	Koagulacioni agens, kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: kobasice na bazi mesa
Kalcijum-karbonat	X		
Kalcijum-hidroksid	X		
Kalcijum-sulfat	X		Koagulacioni agens
Magnezijum-hlorid (nigari)	X		Koagulacioni agens
Kalijum-karbonat	X		Kada je reč o prehrambenim proizvodima biljnog porekla:

Naziv	Pripremane biljnog porekla	Pripremane životinjskog porekla	Posebni uslovi
			Sušenje grožđa
Natrijum-karbonat	X	X	
Mlečna kiselina		X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Regulacija pH vrednosti slanog rastvora u proizvodnji sira
L(+) mlečna kiselina dobijena fermentacijom	X		Kada je reč o prehrambenim proizvodima biljnog porekla: za pripremu ekstrakata proteina biljnog porekla
Limunska kiselina	X	X	
Natrijum-hidroksid	X		Kada je reč o prehrambenim proizvodima biljnog porekla: Za proizvodnju šećera, proizvodnju ulja osim maslinovog ulja, za pripremu ekstrakata proteina biljnog porekla
Sumporna kiselina	X	X	Proizvodnja želatina Proizvodnja šećera
Ekstrakt ječma	X		Kada je reč o prehrambenim proizvodima biljnog porekla: samo u svrhu antimikrobnog dejstva u proizvodnji šećera. Ako je moguće iz organske proizvodnje.
Ekstrakt kolofonijuma	X		Kada je reč o prehrambenim proizvodima biljnog porekla: samo u svrhu antimikrobnog dejstva u proizvodnji šećera. Ako je moguće iz organske proizvodnje.
Hlorovodonična kiselina		X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Proizvodnja želatina Za regulisanje pH vrednosti slanog rastvora koji se koristi u proizvodnji sira: Gauda, Edamer, Maasdammer, Boerenkaas, Friese i Leidse Nagelkaas
Amonijum-hidroksid		X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Proizvodnja želatina
Vodonik-peroksid		X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Proizvodnja želatina
Ugljen-dioksid	X	X	
Azot	X	X	
Etanol	X	X	Rastvarač
Taninska kiselina	X		Pomoćno sredstvo pri bistrenju
Albumin belanceta	X		
Kazein	X		
Želatin	X		
Isinglas (želatin iz ribljeg mehura)	X		
Biljna ulja	X	X	Sredstva za podmazivanje,

Naziv	Pripremane biljnog porekla	Pripremane životinjskog porekla	Posebni uslovi
			glaziranje ili anti-penušavi agens Samo su poreklom iz organske proizvodnje
Silicijum-dioksid gel ili koloidni rastvor	X		
Aktivni ugalj	X	X	
Talk	X		U skladu sa specifičnim kriterijumima čistoće za prehrambene aditive E 553b
Bentonit	X	X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Sredstvo za zgušnjavanje medovine
Celuloza	X	X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Proizvodnja želatina
Dijatomejska zemlja	X	X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Proizvodnja želatina
Perlit	X	X	Kada je reč o prehrambenim proizvodima životinjskog porekla: Proizvodnja želatina
Ljuska lešnika	X		
Pirinčano brašno	X		
Pčelinji vosak	X		Sredstvo za glaziranje Vosak iz organske proizvodnje
Karnuba vosak	X		Sredstvo za glaziranje Dobijen iz organskih sirovina, a od 01.01.2022. poreklom iz organske proizvodnje
Sirćetna kiselina/sirće		X	Samo poreklom iz organske proizvodnje. U preradi ribe. Dobijena prirodnom fermentacijom, ne sme biti proizvedena od ili uz pomoć GMO.
Tiamin hidrohlorid	X	X	Samo u proizvodnji voćnih vina, uključujući cider, kruškovaču i medovinu
Diamonium fosfat	X	X	Samo u proizvodnji voćnih vina, uključujući cider, kruškovaču i medovinu
Drveno vlakno	X	X	Izvor drveta treba da se ograniči na sertifikovano, održivo sakupljeno drvo. Upotrebljeno drvo ne sme da sadrži toksične komponente (post-žetveni tretmani, prirodni toksini ili toksini od mikroorganizama).

2.2. Dozvoljeni preparati mikroorganizama i enzima

Dozvoljeni su svi preparati mikroorganizama i enzima koji se uobičajeno koriste u proizvodnji hrane, osim genetski modifikovanih mikroorganizama i enzima proizvedenih od genetski modifikovanih mikroorganizama.

3. Dozvoljeni dodaci koji se koriste za proizvodnju kvasca i proizvoda od kvasca u organskoj proizvodnji

Ime	Osnovni kvasac	Formulacije kvasca	Posebni uslovi
Kalcijumhlorid	X		
Ugljendioksid	X	X	
Limunska kiselina	X		Za regulaciju pH u proizvodnji kvasca
Mlečna kiselina	X		Za regulaciju pH u proizvodnji kvasca
Azot	X	X	
Kiseonik	X	X	
Krompirov skrob	X	X	Za filtraciju Samo ukoliko je poreklom iz organske proizvodnje
Natrijum karbonat	X	X	Za regulaciju pH
Biljna ulja	X	X	Sredstva za podmazivanje, glaziranje ili anti-penušavi agens Samo ukoliko je poreklom iz organske proizvodnje

Kvasac i proizvodi od kvasca računaju se kao sastojci poljoprivrednog porekla od 31. decembra 2013. godine

Prilog IV**Dozvoljeni sastojci poljoprivrednog porekla koji nisu proizvedeni metodama organske proizvodnje**

1. Neprerađeni biljni proizvodi, kao i proizvodi dobijeni od njih

1.1. Jestivo voće, koštunjavo voće i semenke:

Žir	<i>Quercus</i> spp.
Kolaorah	<i>Cola acuminata</i>
Ogrozd	<i>Ribes uva-crispa</i>
Marakuja (passion fruit)	<i>Passiflora edulis</i>
Maline (sušene)	<i>Rubus idaeus</i>
Crveneribizle (sušene)	<i>Ribes rubrum</i>

1.2. Jestivi začini i bilje:

Biber (Peruvian)	<i>Schinus molle</i> L.
Semerena	<i>Armoracia rusticana</i>
Galanga	<i>Alpinia officinarum</i>
Cvetovišafrana	<i>Carthamus tinctorius</i>
Potočarka	<i>Nasturtium officinale</i>

1.3. Ostalo:

Alge, uključujući i morske trave, dozvoljene u konvencionalnoj pripremi hrane

2. Biljni proizvodi

2.1. Masti i uljabiljnog porekla, rafinirani ili nerafinirani, hemijski nemodifikovani, izuzev sledećih:

Kakao	<i>Theobroma cacao</i>
Kokosorah	<i>Cocos nucifera</i>
Maslina	<i>Olea europaea</i>
Suncokret	<i>Helianthus annuus</i>
Palma	<i>Elaeis guineensis</i>
Uljana repica	<i>Brassica napus, rapa</i>
Šafran	<i>Carthamus tinctorius</i>
Susam	<i>Sesamum indicum</i>
Soja	<i>Glycine max</i>

2.2. Sledeći šećeri, skrob i drugi proizvodi od žitarica i krompira:

Fruktoza
 Pirinčana ljuska
 Beskvasni hleb
 Skrob iz pirinča i kukuruza, hemijski nemodifikovanog

2.3. Ostalo:

Proteini graška *Pisum*spp.
 Rum, dobijen samo iz soka šećerne trske
 Kirš pripremljen na bazi voća i aroma.

3. Životinjski proizvodi:

Vodeni organizmi koji ne potiču iz akvakulture dozvoljeni u pripremi hrane koja nije dobijena metodama organske proizvodnje:

Želatin

Surutka u prahu „herasuola“

Creva

Prilog V

EU oznaka ('Euro leaf'), Sertifikacioni znak i kod Organic Control Systema

EU Oznaka

Kod OCS-a: **RS-BIO-162 (za Srbiju)**

ME-BIO-162 (za Crnu Goru)

BA-BIO-162 (za Bosnu i Hercegovinu)

MK-BIO-162 (za Republiku Severnu Makedoniju)

__ - BIO-162 (za ostale države gde OCS podnese zahtev i bude priznat od strane Evropske Komisije)

Sertifikacioni znak OCS-a:

Sertifikacioni znak i kod OCS-a mogu da se upotrebljavaju na sertifikovanim proizvodima kada se operator nalazi u sistemu kontrole organske proizvodnje najmanje godinu dana (kada je ušao u drugu godinu perioda konverzije), kao i za obeležavanje organskih proizvoda iz uvoza za koje je izdata potvrda o organskim proizvodima iz uvoza.

U oba gorenavedena slučaja kontrolu i sertifikaciju vrši Organic Control System (OCS).

Sertifikacioni znak i kod OCS-a u gore navedenim slučajevima operator ima pravo da koristi na svom reklamnom materijalu.

OCS dostavlja operatoru u elektronskoj formi sertifikacioni znak i kod OCS-a. Uzorak etikete i materijala za pakovanje koji sadrži sertifikacioni znak i kod OCS-a pre štampanja mora biti odobren od strane OCS-a.

Boje sertifikacionog znaka OCS-a su zelena C97MOY100KO i C63MOY100KO na beloju podlozi a fontovi BIOCS stilizovani UpTown i Organic Control System font Myriad bold.

Veličina sertifikacionog znaka može da se uklopi u veličinu i izgled etikete na proizvodu.

Prilog VI

Model izjave prodavca u skladu sa članom 91ovog standarda kojom se potvrđuje ne-GMO status proizvoda

Izjava prodavca	
Ime, adresa prodavca:	
Identifikacija (npr. broj šarže) :	Naziv proizvoda:
Komponente: (Navedite sve komponente koje ulaze u sastav proizvoda/poslednju koja se koristila tokom postupka proizvodnje)	
<p>Izjavljujem da ovaj proizvod nije proizveden ‘od’ ili ‘pomoću’ genetski modifikovanih organizama, u skladu sa terminima koji se koriste u Članu 2 i 9 Uredbe komisije (EZ) 889/2008. Ne posedujem nikakve informacije koje bi mogle da ukažu da ova izjava nije tačna.</p> <p>Stoga, izjavljujem da je gorenavedeni proizvod u skladu sa Članom 9 Uredbe komisije (EZ) 889/2008 , vezano za zabranu upotrebe genetski modifikovanih organizama.</p> <p>Preuzimam obavezu da obavestim našeg kupca i njegovo kontrolno telo/nadležni organ ukoliko se ova izjava povuče ili izmeni, odnosno da dostavim bilo koju informaciju koja se objavi a koja bi mogla da ugrozi njenu tačnost.</p> <p>Ovlašćujem kontrolno telo ili nadležni organ, i našeg kupca da ispita tačnost ove izjave i ukoliko je potrebno, da izvrši uzorkovanje radi vršenja analize.</p> <p>Takođe prihvatam da ovaj zadatak može izvršiti nezavisna institucija, koja je pismenim putem imenovana od strane kontrolnog tela.</p> <p>Dolepotpisani preuzima odgovornost za tačnost ove izjave.</p>	
Država, mesto, datum, potpis prodavca:	Pečat prodavca (ako je primenljivo):

Prilog VII

Vrste za koje se utvrdi da su na raspolaganju dovoljne količine organskih semena/krtola i za veliki broj sorti

---- (za sada neprimenjivo)

Prilog VIII: Hraniva za životinje

1. Hraniva mineralnog porekla

Kalcifikovane ljuštore morskih životinja	
Merl	
Litotamnion	
Kalcijum glukonat	
Kalcijum karbonat	
Defluorisani monokalcijum fosfat	
Defluorisani dikalcijum fosfat	
Magnezijum oksid (anhidrirani magnezijum)	
Magnezijum sulfat	
Magnezijum hlorid	
Magnezijum karbonat	
Kalcijum-magnezijum fosfat	
Magnezijum fosfat	
Mononatrijum fosfat	
Kalcijum-natrijum fosfat	
Natrijum hlorid	
Natrijum bikarbonat	
Natrijum karbonat	
Natrijum sulfat	
Kalijum hlorid	

2. Ostala hraniva

Proizvodi/nusproizvodi fermentacije mikroorganizama čije su ćelije inaktivirane ili ubijene:

<i>Saccharomyces cerevisiae</i>	
<i>Saccharomyces carlsbergiensis</i>	

Prilog IX: Dodaci u proizvodnji hrane za životinje , proizvodi koji se mogu koristiti u ishrani životinja

Aditivi u hrani za životinje navedeni u ovom Prilogu moraju biti odobreni u skladu s Uredbom (EZ) br. 1831/2003 Evropskog parlamenta i Veća

1. Tehnički aditivi

a. Konzervansi

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
E 200	Sorbinska kiselina	
E 236	Mravlja kiselina	
E 237	Natrijum formijat	
E260	Sirćetna kiselina	
E 270	Mlečna kiselina	
E 280	Propionska kiselina	
E 330	Limunska kiselina	

b. Antioksidansi

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
1b306(i)	Ekstrakti tokoferola iz biljnih ulja	
1b306(ii)	Ekstrakti bogati tokoferolom iz biljnih ulja (bogat delta-tokoferolom)	

c. Vezivna sredstva i anti-zgušnjavajući agensi

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
E 412	Guar guma	
E 535	Natrijum ferocijanid	Najveća stalna doza: 20 mg/kg NaCl izračunano kao ferocijanidni anjon.
E 551b	Koloidni silicijum dioksid	
E 551c	Kiselgur (diatomizovana zemlja, prečišćena)	
1m558i	Bentonit	
E 559	Kaolinska glina, bez azbesta	
E 560	Prirodna mešavina stealita i hlorita	
E 561	Vermikulit	
E 562	Sepiolit	
E 566	Natriolit-fonolit	
1g568	Klinoptilolit sedimentnog porekla	
E 599	Perlit	

d. Aditivi za silažu

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
1k	Enzimi, mikroorganizmi	Upotreba u proizvodnji silaže je dozvoljeno samo kada vremenski uslovi ne dozvoljavaju adekvatnu fermentaciju.
1k236	Mravlja kiselina	
1k237	Natrijum formijat	
1k280	Propionska kiselina	
1k281	Natrijum propionat	

		Upotreba mravlje i propionske kiseline kao i njihovih natrijumovi soli u proizvodnji silaže dozvoljena je samo kad vremenski uslovi onemogućuju adekvatnu fermentaciju.
--	--	---

2. Senzorni aditivi

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
2a	Arome	Samo ekstrakti iz poljoprivrednih proizvoda.
	Castanea sativa Mill.: ekstrakt kestena	

3. Prehrambeni aditivi

a. Vitamini, provitamini i hemijski točno definisane supstance sličnog dejstva

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
3a	Vitamini i provitamini	Dobijeni iz poljoprivrednih proizvoda. Ako su sintetičkog porekla, za monogastrične životinje smeju se upotrebljavati samo oni vitamini koji su identični vitaminima dobijenim iz poljoprivrednih proizvoda. U slučaju preživara smeju se upotrebljavati sintetički dobijeni samo vitamini A, D i E identični vitaminima dobijenim iz poljoprivrednih proizvoda, uz prethodno odobrenje na bazi procene mogućnosti da preživari iz organskog uzgoja dobiju potrebne količine navedenih vitamina u svojim krmnim smešama.
3a920	Betain, anhidrid	Samo za monogastrične životinje Samo prirodnog porekla i, ako je moguće, iz organskih sirovina.

b. Elementi u tragovima (mikroelementi)

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
E 1	Gvožđe	
3b101	Fero (II) karbonat (siderit)	
3b103	Fero (II) sulfat monohidrat	
3b104	Fero (II) sulfat heptahidrat	
3b201	Kalijum jodid	
3b202	Kalcijum jodat, anhidrovani	
3b203	Obloženi granulirani kalcijum jodat, anhidrovani	
3b301	Kobalt (II) acetat tetrahidrat	
3b302	Kobalt (II) karbonat	

3b303	Kobalt (II) karbonat hidroksid (2:3) monohidrat	
3b304	Obloženi granulirani kobalt (II) karbonat hidroksid 2:3) monohidrat	
3b305	Kobalt (II) sulfat heptahidrat	
3b402	Bakar (II) karbonat dihidroksi monohidrat	
3b404	Bakar (II) oksid	
3b405	Bakar (II) sulfat pentahidrat	
3b409	Dibakar hlorid trihidroksid	
3b502	Mangan (II) oksid	
3b503	Mangan sulfat, monohidrat	
3b603	Cink oksid	
3b604	Cink sulfat heptahidrat	
3b605	Cink sulfat monohidrat	
3b609	Cink hlorid hidroksi monohidrat	
3b701	Natrijum molibdat dihidrat	
3b801	Natrijum selenit	
3b810, 3b811, 3b812, 3b813 i 3b817	Selenizirani inaktivirani kvasci	

4. Zoo-tehnički aditivi

Identifikacioni broj ili funkcionalna grupa	Dodatak	Opis, uslovi upotrebe
4a, 4b, 4c i 4d	Enzimi i mikroorganizmi u kategoriji Zoo-tehničkih aditiva	

Prilog X: Sredstva za čišćenje i dezinfekciju

Sredstva za čišćenje i dezinfekciju opreme i objekata za stočarsku proizvodnju su:

- 1) kalijum i natrijum sapun
- 2) voda i para
- 3) krečno mleko
- 4) kreč
- 5) negašen kreč (kalcijum-oksidi)
- 6) natrijum hipohlorit (npr. tečni izbeljivač)
- 7) kaustična soda
- 8) kaustična potaša
- 9) vodonik peroksid
- 10) biljne prirodne esencije
- 11) limunska, persičetna, mravlja, mlečna, oksalna i sirćetna kiselina
- 12) alkohol
- 13) azotna kiselina (mlekarska oprema)
- 14) fosforna kiselina (mlekarska oprema)
- 15) formaldehid
- 16) proizvodi za čišćenje i dezinfekciju vimena i opreme za mužu
- 17) natrijum karbonat.

Prilog XI: Minimalne unutrašnje i spoljašnje površine smeštajaza različite kategorije životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji

1. Goveda, konji, ovce, koze i svinje

	Unutrašnje površine (dostupne životinji)		Spoljašnje površine (površine za kretanje, bez pašnjaka)
	Minimum žive vage (kg)	m ² /grlu	m ² /grlu
Goveda i konji za uzgoj i tov	do 100	1,5	1,1
	do 200	2,5	1,9
	do 350	4,0	3
	preko 350	5 ili 1 m ² /100 kg	3,7 ili 0,75 m ² /100 kg
Muzne krave		6	4,5
Bikovi		10	30
Ovce i koze		1,5 za ovcu/kozu	2,5
		0,35 za jagnje/jare	0,5
Priplodne krmače sa prasadima do 40 dana		7,5 za krmaču	2,5
Tovne svinje	do 50	0,8	0,6
	do 85	1,1	0,8
	do 110	1,3	1
	preko 110 kg	1,5	1,2
Prasad	Preko 40 dana i do 30 kg	0,6	0,4
Priplodne svinje		2,5 za krmaču	1,9
		6 za nerasta Ako se prostor koristi za prirodno parenje: 10 m ² /nerastu	8

2. Živina

	Unutrašnje površine (dostupne životinji)			Spoljašnje površine (m ² dostupne površine / jedinki)
	Broj jedinki/m ²	cm prečke/jedinki	gnezdo	
Nosilje	6	18	7 nosilja po gnezdu, ili u slučaju zajedničkog gnezda 120 cm ² /jedinki	4, obezbeđujući da se granica 170 kg N/ha/godišnje ispoštuje
Tovna živina (u fiksnim objektima)	10 sa maksimumom od 21 kg žive vage/m ²	20 (samo za biserke)		4 brojleri i biserke 4,5 patke 10 ćurke 15 guske Za sve pomenute vrste limit je 170 kg of N/ha/godišnje
Tovna živina u prenosivom objektu	16 ⁽¹⁾ u prenosivom objektu, sa maksimumom od 30 kg žive vage/m ²			2,5, obezbeđujući da se granica 170 kg N/ha/godišnje ispoštuje

(1) Samo u slučaju da površina prenosivih objekata ne prelazi 150 m².

Prilog XII: Maksimalan dozvoljeni broj životinja po ha u organskoj stočarskoj proizvodnji

Vrsta i kategorija životinje	Maksimalan broj životinja po ha (ekvivalent 170 kg N/ha/godini)
Konji preko 6 meseci starosti	2
Telad za tov	5
Ostala goveda mlađa od 1 godine	5
Muška goveda od 1 - 2 godine	3,3
Ženska goveda od 1 - 2 godine	3,3
Muška goveda od 2 godine i starija	2
Priplodne junice	2,5
Junice za tov	2,5
Muzne krave	2
Izlučene muzne krave	2
Ostale kategorije krava	2,5
Zečice za odgoje	100
Ovce	13,3
Koze	13,3
Prasad	74
Krmače	6,5
Prasad za tov	14
Ostale kategorije svinja	14
Tovni pilići	580
Kvočke	230

Prilog XIII:

Model dopunske potvrde koja potvrđuje specifične karakteristike metoda proizvodnje u skladu sa članom 101 ovog standarda

<p>Dopunska potvrda koja potvrđuje specifične karakteristike metoda proizvodnje u skladu sa članom 101 OCS standarda</p> <p>a. Broj dokumenta:</p> <p>b. Broj sertifikata:</p>
<p>2. Specifične karakteristike proizvodnog postupka koji koristi operator iz člana 101 ovog proizvodnog standarda:</p> <p>Animal products produced without the use of antibiotics.</p>
<p>3. Ovaj dokument se izdaje na osnovu člana 101 OCS standarda po osnovu ekvivalentnosti sa članom 29 stava 1 Uredbe Saveta (EZ) br. 834/2007. i članom 68 Uredbe komisije (EZ) br. 889/2008. Organic Control System je sproveo kontrole kod operatora i ustanovio da su ispunjeni zahtevi propisani u navedenim uredbama.</p> <p>Datum i mesto:</p> <p>Potpis odgovorne osobe:</p> <p>M.P.</p>

- Kraj -